

LIETUVOS RESPUBLIKOS

TEISĖJŲ ETIKOS KODEKSAS –

PRAKTINIS VADOVAS

TEKSTO PROJEKTO RENGĖJAI: A. NORKŪNAS, T. VALYTĖ

VILNIUS
2014

IVADAS

SUTRUMPINIMAI:

TEK 6 TEIS J ETIKOS KODEKSAS.

TEDK 2010-16-1 6 TEIS J ETIKOS IR DRAUSM S KOMISIJOS 2010 MET 16 PROTOKOLO 1 PUNKTAS.

TEDK 2010-12-22 NR. 18P-14 6 TEIS J ETIKOS IR DRAUSM S KOMISIJOS 2010-12-22 SPRENDIMAS NR. 18P-14.

TEDK K 2013-11-04 NR. 17P-397 6 TEIS J ETIKOS IR DRAUSM S KOMISIJOS 2013-11-04 KONSULTACIJA NR. 17P-397.

TEDK I 2013-05-06 NR. 58P-1 6 TEIS J ETIKOS IR DRAUSM S KOMISIJOS 2013-05-06 I TVADA NR. 58P-1.

TGT 2010-10-25 NR. 21P-8 6 TEIS J GARB S TEISMO 2010-10-25 SPRENDIMAS NR. 21P-8.

LVAT 2013-02-11 6 LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO 2013-02-11 NUTARTIS.

LAT 2011-02-15 6 LIETUVOS AUKTM IAUSIOJO TEISMO 2011-02-15 NUTARTIS.

BTEP 6 BANGALORO TEIS J ELGESIO PRINCIPAL.

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Kodekso paskirtis

Tšs Lietuvos Respublikos teis j etikos kodeksas (toliau ó kodeksas) nustato pagrindinius Lietuvos Respublikos teis j (toliau ó teis j) elgesio principus. Kodeksas reglamentuoja teis j elges tiesiogini pareig atlikimo metu ir elges , nesusijus su tiesiogini pareig atlikimu.

TEDK sprendimai:

Komisija neturi teisių ir įgaliojimų spręsti, ar teisėjas padarė pranešime apie įtarimą nurodytas nusikalstamas veikas, kadangi šias aplinkybes nustatyti ir įvertinti gali tik baudžiamąją bylą nagrinėjantis teismas.

Istatymai nedraudžia spręsti teisėjo drausminės atsakomybės klausimo, kol nėra užbaigtas ikiteisminis tyrimas ar išspręsta teisėjui iškelta baudžiamoji byla.

Komisija, nesvarstydama, ar teisėjas padarė pranešime apie įtarimą nurodytas nusikalstamas veikas, turi teisę vertinti ir vertina, ar teisėjas, atsižvelgiant į pranešime apie įtarimą nurodytus faktus ir aplinkybes, savo veiksmais nepažeimino teisėjo vardo. TEDK 2010-12-22 Nr. 18P-14.

TEK nuostatos turi būti suprantamos kaip principinių, t.y. pagrindinių taisyklių rinkinys, bet ne išsamus atvejų sąrašas. Ar buvo pažeista teisėjų etikos taisyklė, kiekvienu atveju sprendžiama pagal tai, ar teisėjas savo elgesiu užtikrino nurodyto principo įgyvendinimą. TEDK 2011-04-20 Nr. 18P-5.

LAT nutartys:

Teisėjui specialių (didesnių) reikalavimų nustatymas yra objektyviai pateisinamas ir nulemtas viešojo intereso. Dėl to žmogaus saviraiškos laisvė, kaip tokia, ir teisėjo statuso nulemtos šios laisvės tam tikros išlygos viena kitos nepaneigia ir juolab neprieštarauja. Neneigiant teisėjo saviraiškos laisvės, reiškiamais įsitikinimais ir (arba) skleidžiama informacija negalima pažeisti TEK. LAT 2011-05-05.

Kritiškai vertintini pareiškėjos argumentai, kuriais, atsiribojant nuo pareiškėjos kaip teisėjo statuso, teigiama apie jos elgesį esą ne kaip teisėjos. TEK reglamentuoja teisėjų elgesį ne tik tiesioginių pareigų atlikimo metu, bet ir elgesį, nesusijusį su tiesioginių pareigų atlikimu. LAT 2011-05-05.

Kodekso tikslas ó apibr fti veiklos ir elgesio principus, kuri turi laikytis teis jas, vykdydamas teis s aktuose nustatytas funkcijas ir laisvu nuo tiesiogini funkcij vykdymo metu; tvirtinti, kad teisingumas ir kitos bendrai priimtos flogi-kosios vertyb s teism veikloje turi prioritet ; didinti visuomen s pasitik jim teismais ir teis jais, kelti j autoritet .

3 straipsnis. Kodekso taikymas

Tš kodeksas be i-lyg taikomas visiems teis jams.

TEDK:

Komisija turi kompetenciją svarstyti klausimą dėl drausminės atsakomybės taikymo teisėjui, kurio įgaliojimai sustabdyti, nes teisėjo įgaliojimai nėra pasibaigę. TEDK 2010-16-1.

Objektyvus klausimo dėl teisėjo drausminės atsakomybės nagrinėjimas užtikrinamas sudarant galimybę teisėjui pasisakyti paaiškinimuose raštu ar žodžiu dėl drausminės atsakomybės pagrindą galinčių sudaryti aplinkybių buvimo ir jų vertinimo. Tai yra teisėjo teisė, kuria jis naudojasi savo nuožiūra. TEDK 2010-16-1.

Komisija nagrinėja teikimus dėl drausmės bylos iškelimo konkrečiam teisėjui už konkrečius veiksmus ar neveikimą, kurie gali būti pagrindas drausminei atsakomybei. TEDK 2010-2-5.

Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu gali būti pripažintas teisėjo profesinių pareigų nevykdymas arba aiškiai aplaidus vykdymas, tačiau ne tai, kad teisėjas padarė procesinės ar materialinės teisės pažeidimus. TEDK 2010-2-2.

Teisėjo drausminės atsakomybės pagrindą sudaro akivaizdus ir šurkštus teisėjo pareigų pažeidimas ar nevykdymas, o ne bet koks net ir mažiausias padarytas prasižengimas. TEDK 2012-4-5.

TGT sprendimai:

TGT pagal savo kompetenciją negali spręsti nei nutarties atitikties BPK, nei teismo procesinio dokumento teisėtumo ir pagrįstumo klausimų, nes priešingu atveju būtų sudarytos prielaidos pagrįstai manyti, kad yra kišamasi į teismo veiklą – teisingumo vykdymą. TGT 2011-02-04 Nr. 21P-1.

Asmuo yra praradęs teisėjo statusą. Drausmės byloje jos nagrinėjimo TGT metu nėra vieno iš teisėjų drausminės atsakomybės požymių (sąlygų) – teisėjų

to. Ši aplinkybė eliminuoja teisėjų drausminės todėl TGT nenagrinėja aplinkybių dėl teisėjų drausminės atsakomybės kitų požymių (sąlygų) egzistavimo ar neegzistavimo. TGT 2010 -11- 29 Nr. 21P-10, TGT 2011-10-26 Nr. 21P-9.

Termino praleidimas eliminuoja drausminės atsakomybės taikymo teisėjui galimybę ir dėl to nėra pagrindo analizuoti ir vertinti aplinkybių, lemiančių teisėjo drausminės atsakomybės požymių (sąlygų) egzistavimą ar neegzistavimą, todėl iškeltos drausmės bylos tolimesnis procesas yra negalimas ir ji turi būti nutraukta. TGT 2012-10-26 Nr. 21P-8.

LVAT nutartis:

TEDK turi aiškiai apibrėžtas savo veiklos ribas institucija, kuriai nėra priskirtinos viešojo administravimo subjekto funkcijos. LVAT 2013-02-11.

LAT nutartys:

Teisėjų drausminės atsakomybės subjektu gali būti tik teisėjas, todėl asmeniui, netekusiam teisėjo statuso, Teismų įstatymo nuostatos dėl drausminės atsakomybės netaikomos. LAT 2011-02-14.

TGT yra speciali teismų savivaldos institucija, skirta nagrinėti išimtinai teisėjų drausmines bylas ir teisėjų prašymus dėl garbės pažeidimų. LAT 2011-02-14.

Ši savivaldos institucija neturi įstatymu suteiktų įgaliojimų nagrinėti ir spręsti dėl asmenų, nesančių teisėjais, tarp jų ir buvusių teisėjų, elgesio vertinimo, taip pat prašymų dėl jų garbės gynimo. LAT 2011-02-14.

Pagal Konstituciją joks TGT sprendimas drausmės byloje, kurioje buvo nagrinėta, ar teisėjas savo poelgiu pažemino teisėjo vardą, kad ir koks jis būtų (inter alia nutraukti drausmės bylą, jeigu nėra drausminės atsakomybės pagrindo; apsiriboti bylos svarstymu; paskirti teisėjui drausminę nuobaudą), neapriboja, juolab nepaneigia Respublikos Prezidento konstitucinių įgaliojimų kreiptis į specialiąją teisėjų instituciją patarimo dėl teisėjo, kuris savo poelgiu pažemino teisėjo vardą, atleidimo iš pareigų (Konstitucinio Teismo 2006-11-27 nutarimas).

Prezidentui paskelbus dekretą dėl asmens atleidimo iš teisėjo pareigų, jis neteko teisėjo statuso ir TGT neturėjo teisinio pagrindo [drausmės] bylą nagrinėti, juolab pagal kompetenciją kitaip vertinti ir spręsti dėl teisėjo poelgio, kurį įvertino Respublikos Prezidentas pagal jam suteiktus įgaliojimus. LAT 2011-02-14.

TGT nėra tas teismas (valdžios institucija), kuris vykdo teisingumą. Šis teismas sprendžia, ar atitinkamas teisėjas nepadarė veiksmų, kurie yra įvardyti

dalyje. LAT 2011-02-15 nutartis byloje Nr. 1P-

LAT pirmininko sudaryta LAT trijų teisėjų kolegija [skundui dėl TGT sprendimo nagrinėti] taip pat nėra Konstitucijoje nustatytas teisingumą vykdomasis teismas (valdžios institucija) ir kaip teismų praktiką Lietuvos Respublikoje formuojantis teismas. LAT 2011-02-15 nutartis byloje Nr. 1P-1184/2011.

Nagrinėjant teisėjų drausmės bylas precedento reikšmę administracinėse, baudžiamosiose ar civilinėse bylose turintys išaiškinimai neteikiami. Todėl negali būti atmesta tikimybė, kad bendrosios kompetencijos ar specializuotų teismų praktikoje, ar net konstitucinės jurisprudencijos lygmeniu gali būti pateiktas kitoks nei šioje drausmės byloje Teismų įstatymo 47 straipsnio nuostatų aiškinimas. Tačiau, kolegijos nuomone, net ir tokiu atveju, teisėjos veiksmai negalėtų būti vertinami kaip teisėjo vardą žeminantis poelgis. Teisėjo (teisėjų kolegijos) sprendimo pripažinimas neteisėtu ir (ar) nepagrįstu savaime nereiškia, kad teisėjas (teisėjų kolegija), kurio (kurios) sprendimas pripažintas neteisėtu ir (ar) nepagrįstu, savo pareigas atliko akivaizdžiai aplaidžiai. LAT 2010-11-09 nutartis byloje Nr. 1P-640/2010.

Teisėjų [drausminės] atsakomybės klausimai sprendžiami per savivaldos institucijas, kartu užtikrinant teisėjams jų teisių apsaugą. Būtent per savivaldos institucijas teisėjams turėtų būti užtikrinama galimybė apginti, jų manymu, pažeistas teises [drausminės atsakomybės taikymo procese], taip pat ir tais atvejais, kai teisėjas mano, kad jo teises pažeidžia viena iš savivaldos institucijų. LAT 2012-02-20 nutartis byloje Nr. 1P-2/2012.

Drausmės byla teisėjui dėl pareiginių nusižengimų mažareikšmiškumo galėtų būti nekeliama tik tais atvejais, kai su išvada dėl teisėjo veikos kvalifikavimo pareiginiu nusižengimu, nors ir mažareikšmiu, sutinka pats teisėjas. Kitais atvejais TEDK, pripažinusi, kad teisėjas padarė pareiginių nusižengimų, turėtų kelti jam drausmės bylą ir perduoti ją nagrinėti TGT. Taip būtų įgyvendinta teisėjo teisė į teisminę gynybą teismų savivaldos pagrindu įsteigtame TGT, o nesutinkant su šio teismo sprendimu – LAT. LAT 2012-02-20 nutartis byloje Nr. 1P-2/2012.

4 straipsnis. Kodekso šaltiniai

Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos teismų statymu, Jungtini Tautų Pagrindiniais Teismų Nepriklausomumo Principais, Europos Tarybos Ministrų Komiteto Rekomendacijomis, Visuotine teisių chartija bei Europos teisių chartija šD 1 teisių statuso, kitais teismų ir teisių veiklų reglamentuojančiais nacionaliniais ir tarptautiniais aktais.

II SKYRIUS PAGRINDINIAI TEISÉJŲ ELGESIO PRINCIPAI

5 straipsnis. Pagrindiniai teisėjų elgesio principai

Pagrindiniai teisėjų elgesio principai –ie:

- 1) pagarba žmogui;
- 2) pagarba ir lojalumas valstybei;
- 3) teisingumas ir nealikalumas;
- 4) nepriklausomumas;
- 5) konfidencialumas;
- 6) skaidrumas ir viešumas;
- 7) sąžiningumas ir nesavanaudiškumas;
- 8) padorumas;
- 9) pavyzdingumas;
- 10) pareigingumas;
- 11) solidarumas;
- 12) profesinis kvalifikacijos kėlimas.

6 straipsnis. Pagarba žmogui

Vadovaudamasis pagarbos žmogui principu teisėjai privalo laikytis šie taisykli :

- 1) gerbti žmogų, jo teises ir laisves;
- 2) gerbti teisę ir visada veikti taip, kad nebūtų pažeidžiami teisingumo principai;
- 3) pagarbiai išklausyti procese dalyvaujantį asmenį kaip to reikalauja statymas, dmesingai reaguoti į prašymus ir siūlymus, o nepagrįstus prašymus atmesti taktiškai; tačiau teisėjai turi būti reiklus proceso tvarkos pažeidėjams;
- 4) laikytis bylų nagrinėjimo grafiko, o į pakeitus paaiškinti proceso dalyviams pasikeitimo priežastis;
- 5) atliekant pareigas, gerbti proceso dalyvių teises ir orumą, jokia forma ar būdu neskatinti į nesilaikyti statymų bei kitais teisės aktais, juos pažeisti.

BTEP:

Lygybės principas:

Tinkamam teisėjo pareigų vykdymui labai svarbu užtikrinti visų asmenų lygybę prieš teismą.

Taikymas:

vo pareigas turi skirti pakankamai dėmesio bylos šalims, liudytojams, advokatams, teismo personalui ir kolegoms, jų neišskiriant pagal pareigas ar statusą.

TEDK:

Pareiškėjos teiginiai dėl galimo teisėjo moralizavimo yra susiję su teisėjo pareiškiamais įspėjimais ir pastabomis laikytis posėdžio tvarkos. Tai yra teisėti teisėjo veiksmai siekiant užtikrinti tinkamą teismo proceso eigą. TEDK 2011-5-3.

Teisėjas, nesuteikdamas advokatui teisės pasisakyti bei pateikti naujus įrodymus, apribojo jo galimybę pasinaudoti procesinėmis teisėmis. Teisėjas nepakankamai dėmesingai reagavo į proceso dalyvio pareikštą prašymą ir neužtikrino, kad protokole būtų nurodyta, kaip išspręstas prašymas bei išdėstyti jo motyvai. Komisija šiuos teisėjo veiksmus vertina kaip TEK įtvirtintų pagarbos žmogui ir pareigingumo principų pažeidimą (6 str. 3, 5 p., 15 str. 2, 3 p.). TEDK 2011-2-3.

Teisėjo veiksmai, kuomet jis, siekdamas visapusiškai ir išsamiai išnagrinėti baudžiamąją bylą, ištirti teismui pateiktus įrodymus, uždavė proceso dalyviams klausimus ir garsino teismui pateiktą susirašinėjimo medžiagą, nelaikytini teisėjo etikos reikalavimų pažeidimu. Komisijos nuomone, šie teisėjo veiksmai negali būti traktuojami kaip pareiškėjų ir kitų proceso dalyvių teisių ar orumo pažeidimas, ar kaip siekimas asmeniui suteikti neigiamą moralinį aspektą. TEDK 2012-1-2.

Teisėjo veiksmuose, nusprendus nukentėjusios prašymu saugoti asmens privatumą ir teismo nutartimi paskyrus neviešą teismo posėdį ir jo metu nepašalinus iš posėdžių salės apklaustų liudytojų bei jų akivaizdoje tiriant nukentėjusiosios asmeninio intymaus gyvenimo aplinkybes, yra TEK įtvirtinto pagarbos žmogui principo pažeidimo požymių. TEDK 2012-1-2.

Kad nebuvo patenkintas advokatės prašymas atidėti bylos nagrinėjimą, negali būti vertinama kaip nedėmesingumas jos prašymui. Aplinkybės, kad numanoma advokatės gimdymo data ir atidedamo teismo posėdžio data sutapo bei dėl to ieškovas buvo įpareigotas susirasti kitą atstovą, sudaro pagrindą išvadai dėl asmens nediskriminavimo pažeidimo požymių. TEDK 2012-2-3.

TEDK sprendimai:

Teisėjas, pasinaudodamas savo tarnybine padėtimi ir prašydamas tarpininkauti, kad gydytojas išduotų fiktyvų nedarbingumo pažymėjimą bei to prašydamas gydytojo tiesiogiai, t.y. prašydamas atlikti aiškiai neteisėtus veiksmus, taip pat slėpdamas fiktyvaus nedarbingumo pažymėjimo išdavimo faktą bei bandydamas padėti gydytojui šį neteisėtą veiksmą nuslėpti nuo atitinkamų kontrolės institucijų ir tokiu būdu sudarydamas sąlygas neteisėtai

s draudimo biudžeto lėšas, pažeidė TEK 6 o 2 ir 4 punktus, 13 straipsnio 3 punktą bei 14 straipsnio 11 punktą. TEDK 2010-07-07 Nr. 18P-7.

Teisėja, formaliais pagrindais palikusi skundą nenagrinėtą, net nesiėmusi jokių veiksmų išsiaiškinti svarbių su įtariamajam įstatymo suteiktų teisių įgyvendinimu susijusių aplinkybių, nebuvo pakankamai pareiginga ir neužtikrino vienos iš pagrindinių įtariamojo teisių – turėti savo pasirinktą gynėją. Komisija daro išvadą, kad šiuose teisėjos veiksmuose yra Teisėjų etikos kodekse įtvirtintų pagarbos žmogui ir pareigingumo principų (6 str. 1 p., 15 str. 1 p.), reikalaujančių gerbti žmogų, jo teises ir laisves bei nepažeisti įstatymų ir kitų teisės aktų, pažeidimo požymių, kas sudaro pagrindą teisėjai iškelti drausmės bylą. Be to, teisėjai, palikus nenagrinėtą įtariamojo gynėjo skundą, kuriuo įtariamajam asmeniui pratęstas suėmimo terminas, teisėja neišnagrinėjo teismui paduoto skundo, t.y. neatliko konkrečios teisėjo pareigos. Šios pareigos atlikimas įtvirtintas BPK 130 straipsnyje – aukštesniojo teismo teisėjas privalo išnagrinėti skundą ne vėliau kaip per septynias dienas nuo jo gavimo dienos. Dėl teisėjo pareigos – išnagrinėti skundą dėl nutarties pratęsti suėmimo terminą, neįvykdymo atsirado neigiamos pasekmės – buvo apribota žmogaus laisvė. Proceso taisyklių, kuriose įgyvendinti principai, turintys užtikrinti pagrindines žmogaus teises, laikymasis ir tikslus vykdymas neabejotinai yra svarbi teisėjo pareiga, kuri nebuvo atlikta, kas pagal Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalį pripažįstama teisėjo vardą žeminančiu poelgiu. TEDK 2013-10-24 Nr.18 P-26

Teisėja nebuvo pakankamai kantri, dalykiška ir korektiška, aiškindamasi kai kurių asmenų vėlavimo į teismo posėdį aplinkybes ir užtikrindama teismo posėdžio tvarką: posėdžio metu su proceso dalyviais kalbėjo pakeltu tonu, moralizuodama kai kuriuos iš jų, nebuvo pakankamai oficiali ir dalykiška, kelis kartus parodė savo susierzinimą. Teisėjos veiksmuose yra pagarbos žmogui ir pavyzdingumo principų pažeidimų požymių, kas sudaro pagrindą kilti teisėjos drausminei atsakomybei. TEDK 2013-10-24 Nr.18 P-26

TGT sprendimai:

Teisėjas, neatidžiai susipažindamas su pateikta medžiaga, dėl to nepastebėdamas nusišalinimo pagrindo egzistavimo ir išspręsdamas su nuosprendžio vykdymu susijusį klausimą baudžiamojoje byloje, kurioje jis buvo pripažintas nukentėjusiuoju, nesilaikė TEK reikalavimų ir taip aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas. Tokiu aplaidžiu elgesiu teisėjas pažemino teisėjo vardą ir pakenkė teismo autoritetui. TGT 2010-05-31 Nr. 21P-4.

Teisėjas neužtikrino, kad tinkamai būtų įgyvendinta byloje dalyvaujančių asmenų teisė gauti teismo sprendimo nuorašą iš karto po jo paskelbimo. TGT vertinimu, nors teisėjas paaiškino, kad su asmeniu geranoriškai susitarė, jog jis atvyks pasiimti sprendimo kitą jam patogią dieną, tai negali būti

Teisėjas ne visada tinkamai organizavo savo darbą, ne visada elgėsi pareigingai, rūpestingai ir atidžiai: pasiėmė nemokamų atostogų, nors tomis dienomis turėjo daug darbo, neatvyko į darbą be pateisinamos priežasties, daug kartų nesilaikė įstatymų nustatytų pirmojo teisiemojo posėdžio baudžiamojoje byloje paskyrimo, procesinių dokumentų surašymo, paskelbimo terminų ir procesinių dokumentų nuorašų išsiuntimo tvarkos, tuo aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas.

Teisėjas sistemingai nesilaikė BPK nustatytų terminų, keletą kartų nesiėmė visų įmanomų priemonių, kad įvyktų teismo posėdis, nepakankamai kontroliavo jo nurodymus vykdančios posėdžių sekretorės darbą, surašant nuosprendžius buvo neatidus ir nerūpestingas, rašymo apsirikimus taisė pažeidžiant procesines jų taisymo taisykles, pavieniais atvejais atskirose baudžiamosiose bylose laiku neišsprendė bausmių bendrinimo nuteistajam klausimo, nenurodė nuosprendyje jo apskundimo tvarkos, neįteikė nuosprendžio nuorašų proceso dalyviams, nesiėmė priemonių, kad bylose dalyvaujantys asmenys pateiktų nustatytos formos medicininės pažymas dėl ligos. Dėl teisėjo nemokamų atostogų ir neatvykimo į darbą nebuvo atlikta keletas procesinių veiksmų jo nagrinėtose baudžiamosiose bylose. Teisėjas, padarydamas šiuos pažeidimus, pažemino teisėjo vardą ir pakenkė teismo autoritetui. TGT 2010-06-14 Nr. 21P-6.

Teisėjas nesilaikė civilinių bylų nagrinėjimo, tvarkymo ir saugojimo reikalavimų, taip pat protokolų ir kitų procesinių dokumentų surašymo terminų, laiku neperdavė bylų raštinei, vilkino civilinių bylų nagrinėjimą. Taip teisėjas aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas ir pažeidė TEK 6 straipsnio 4 ir 5 punktus. TGT 2011-03-21 Nr. 21P-3.

LAT nutartis:

Vykstant ikiteisminiam tyrimui teisėja viešai pasisakydama dėl nurodyto proceso dalyvių kaltės padarius nusikalstamas veikas nepaisė nekaltumo prezumpcijos ir pažeidė TEK 6 straipsnio 1 punkto reikalavimus. LAT 2011-05-05 nutartis byloje Nr. 1P-381/2011.

7 straipsnis. Pagarba ir lojalumas valstybei

Vadovaudamasis pagarbos ir lojalumo valstybei principais teis jas privalo laikytis –i taisykli :

- 1) laikytis duotos teis jo priesaikos;
- 2) elgtis politi–kai neutraliai ir korekti–kai, vie–ai nereik–ti savo politini sitikinim , neufsiimti agitacija;
- 3) atsifvelgti tai, kad vie–ai rei–kiama asmenin nuomon apie konkre ias bylas gali b ti suvokiama kaip oficiali;

atij , flenklus naudoti tik vykdant savo pareigas
nti juos ir saugoti.

TEDK sprendimai:

Teisėjas, būdamas pareigūnas, kurio priedermė taikyti įstatymus, saugoti, ginti ar atkurti pažeistas piliečių, šalies gyventojų teises bei laisves, viešais pareiškimais dėl nepasitikėjimo teismais, siūlymais elgtis savavališkai, o ne įstatymų nustatyta tvarka ginti jas teisme, propaguoja teisinį nihilizmą ir neigia teisinę valstybę kaip vertybę, diskredituoja valstybės teisinę sistemą, menkina visuomenės pasitikėjimą teismų institucijomis ir teisėjais. Tokie raginimai „pasidaryti teisingumą patiems“, t.y. skatinimas teisinius ginčus spręsti ne teismine tvarka, vertintini kaip teisminės valdžios diskreditavimas. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

TGT sprendimai:

Teisėjui teismo posėdžių metu su atsakove bendraujant rusų kalba, atsižvelgiant į norą padėti atsakovei susivokti, atsipalaiduoti, nukreipti dėmesį nuo kalbos barjero link ginčo esmės, nėra pagrindo pripažinti, kad teisėjas sąmoningai nesilaikė ištikimybės, pagarbos ir lojalumo Lietuvos Respublikai reikalavimų pagal TEK 7 straipsnio 1 dalį. TGT 2012-01-20 Nr. 21P-1.

LAT nutartis:

Teisėja nuolat viešai per įvairias masinės informacijos priemones išsakydama nuomonę apie netinkamą baudžiamosios bylos tyrimo eigą ir tvarką, komentuodama ikiteisminio tyrimo pareigūnų bei prokurorų priimamus konkrečius sprendimus, jų procesinius veiksmus, pažeidė TEK 7 straipsnio 3 punktą. LAT 2011-05-05 nutartis byloje Nr. 1P-381/2011.

8 straipsnis. Teisingumas ir nešališkumas

Vadovaudamasis teisingumo ir nealiumo principais teis jas privalo laikytis –i taisykli :

1) kalba, veiksmais, priimamais sprendimais nediskriminuoti atskir asmen ar visuomen s grupi d l lyties, seksualin s orientacijos, amffiaus, ras s, religijos ar sitikinim , odos spalvos, tautyb s ar etnin s priklausomyb s, –eimynin s pad ties ir imtis teis t priemoni pasteb tai diskriminacijai pa–alinti;

2) netur ti asmeninio i–ankstinio nusistatymo priimant sprendimus ir nereik–ti i–ankstin s nuomon s nagrin jamos bylos klausimais;

3) nedemonstruoti savo simpatij ar antipatij ir i–skirtinio d mesio atskiriems asmenims ar j grup ms, bylose dalyvaujantiems asmenims;

oti valdfffios ar valdymo institucij , pareig n ,
en s bei atskir asmen takai;

5) konfliktin se situacijose elgtis ne–ali–kai, ie–koti objektyviausio ir teisingiausio sprendimo;

6) nusi–alinti nuo bylos nagrin jimo, jeigu yra interes konfliktas arba turima informacijos, jog privataus pob dffio aplinkyb s gali pakenkti bylos nagrin jimui;

7) nekonsultuoti asmen teisiniais klausimais statym nenumatytais atvejais;

8) vengti vie– pasisakym leidffian i nusp ti nagrin jamos bylos baigt , taip pat nesvarstyti nagrin jamos bylos su proceso dalyviais ne teismo proceso metu;

9) neatstovauti teisme, i–skyrus atstovavimo pagal statym atvejus, prane–ti teismo pirmininkui, jei teis jo ar jo –eimos nari , giminai i byla teisinga tam teismui, kuriame teis jas dirba, kad pastarasis spr st klausim d l bylos perdavimo kitam teismui, o jei byla nagrin jama Lietuvos Auk– iausiame Teisme, Lietuvos vyriausiame administraciniame teisme ar Lietuvos apeliaciniame teisme, kad b t uftikrintas ne–ali–kumas.

10) nereik–ti asmenin s nuomon s nagrin jamose konkre iose bylose bendraujant su visuomene ir fliniasklaida.

BTEP:

Nešališkumo principas:

Nešališkumas yra labai svarbus tinkamam teisėjo pareigų vykdymui. Šis principas taikytinas ne tik sprendimui, bet ir sprendimo priėmimo procesui.

Taikymas:

2.1 Teisėjas savo pareigas vykdo be palankumo, šališkumo ar išankstinio nusistatymo.

2.2 Teisėjas savo elgesiu teisme ir už jo ribų turi išsaugoti ir sustiprinti visuomenės, teisės profesijos atstovų ir bylos šalių pasitikėjimą teisėjo ir teismų nešališkumu.

2.3 Teisėjas turi elgtis taip, kad sumažintų atvejų, kai jį reikia nušalinti nuo bylos nagrinėjimo arba sprendimo priėmimo, skaičių.

2.4 Teisėjas sąmoningai neturi reikšti nuomonės apie bylą, kuri nagrinėjama ar gali būti nagrinėjama teisme, jei nuomonė gali turėti įtakos proceso rezultatui ar aiškiai pažeisti proceso teisingumą. Teisėjas taip pat viešai ar kitu būdu neturi reikšti nuomonės, jeigu ji gali pakenkti asmenų teisei į teisingą bylos nagrinėjimą ar klausimo svarstymą.

2.5 Teisėjas turi nusišalinti nuo teismo proceso, jei jis negali išnagrinėti bylos nešališkai arba jeigu protingam stebėtojų gali atrodyti, kad teisėjas negali nešališkai išnagrinėti bylos. Šiuos veiksmus apima toliau pateikti pavyzdžiai, tačiau jais neturi būti apsiribojama:

2.5.1 teisėjas yra šališkas ar iš anksto nusistatęs bylos šalies atžvilgiu arba turi asmeninių žinių apie ginčijamus bylos įrodymus, susijusius su teismo procesu,

bo advokatu arba buvo svarbus liudytojas

2.5.3 teisėjas arba jo šeimos narys turės ekonominės naudos iš bylos baigties.

Neturi būti reikalaujama teisėją nusišalinti nuo bylos, jeigu kitas teismas negali išnagrinėti bylos arba jei bylos neišnagrinėjimas būtų vertinamas kaip rimtas nusizengimas teisingumui.

Teisingumo principas:

Teisingumas ir teisingumo įvaizdis yra svarbūs visam teisėjo veiklos įgyvendinimui.

Taikymas:

4.1 Savo veikloje teisėjas turėtų vengti netinkamo arba neigiamą nuomonę sudarančio elgesio.

4.2 Teisėjas, kaip nuolatinis visuomenės stebėjimo objektas, turėtų savo noru sutikti su asmeniniais apribojimais, kurie paprastaiems piliečiams atrodytų našta. Teisėjas turėtų elgtis taip, kad jo elgesys neprieštarautų teisėjo pareigų orumui.

4.3 Teisėjas savo asmeniniuose santykiuose su teisininkais, nuolat dalyvaujančiais šio teisėjo teismo procesuose, turėtų vengti situacijų, kurios galėtų sukelti įtarimą dėl palankumo arba šališkumo.

4.4 Teisėjas turi nedalyvauti nagrinėjant bylą, kurioje jo šeimos narys atstovauja bylos šaliai arba koku nors būdu yra susijęs su byla.

4.5 Teisėjas negali leisti teisininkams teisėjo darbo patalpose priimti klientus arba kitus teisininkus.

4.6 Teisėjas, kaip ir kitas pilietis, turi teisę į žodžio, tikėjimo, susivienijimų ir susirinkimų laisves, tačiau naudodamasis šiomis teisėmis teisėjas visada turi elgtis taip, kad išsaugotų savo pareigų orumą, teismų nešališkumą ir nepriklausomumą.

4.7 Teisėjas turėtų informuoti apie asmeninį arba savo patikėtinių finansinį suinteresuotumą bylos baigtimi ir imtis pagrįstų veiksmų sužinoti apie savo šeimos narių finansinį suinteresuotumą.

4.8 Teisėjas negali leisti asmeniniams, socialiniams ar kitiems santykiams daryti netinkamą įtaką jo, kaip teisėjo, elgesiui ir sprendimams.

4.9 Teisėjas negali naudotis arba leisti kitiems naudotis jo padėtimi, siekiant asmeninės, savo šeimos narių ar kitų asmenų naudos. Teisėjas taip pat negali sudaryti įspūdžio ar leisti kitiems asmenims sudaryti įspūdį apie jį, kad atitinkamos padėties asmenys gali daryti netinkamą įtaką teisėjo pareigų vykdymui.

4.10 Konfidenciali informacija, gauta vykdant teisėjo pareigas, negali būti naudojama arba atskleidžiama tikslais, nesusijusiais su teisėjo pareigų vykdymu.

4.11 Teisėjas gali:

4.11.1 rašyti, skaityti paskaitas, mokyti ir dalyvauti su teise, teisine sistema, teisingumo įgyvendinimu arba kitais klausimais susijusioje veikloje,

4.11.2 dalyvauti valstybės institucijos vykdomame viešame svarstyme dėl klausimų, susijusių su teise, teisine sistema, teisingumo įgyvendinimu ir pan.,

os arba kitos vyriausybės komisijos, komiteto ar
ys, jeigu ši narystė neprieštarauja teisėjo
nešališkumui ir politiniam neutralumui,

4.11.4 dalyvauti kitoje veikloje, jeigu ši veikla nesumenkina teisėjo pareigų
orumo arba kitais būdais netrukdo teisėjo pareigų vykdymui.

4.12 Teisėjas negali dirbti advokatu, kol jis eina teisėjo pareigas.

4.13 Teisėjas gali steigti teisėjų asociacijas arba jungtis prie jų ar dalyvauti
kitų organizacijų, atstovaujančių teisėjų interesams, veikloje.

4.14 Teisėjas ir jo šeimos nariai negali nei prašyti, nei priimti jokio atlygio už
vykdant teisėjo funkcijas atliktą ar atliekamą arba atsisakytą atlikti darbą.

4.15 Teisėjas neturi sąmoningai leisti teismo personalui arba kitiems
asmenims, kurių veiklą jis įtakoja, kuriems jis vadovauja arba kuriuos jis
kontroliuoja, prašyti kokios nors atlygio už vykdant teisėjo funkcijas atliktą ar
atliekamą arba atsisakytą atlikti darbą arba tokį atlygį priimti.

4.16 Vadovaujantis įstatymais ir teisės aktuose nustatytais reikalavimais dėl
visuomenės informavimo, teisėjas tam tikra proga gali gauti simbolinę dovaną,
apdovanojimą arba išmoką, jei ši dovana, apdovanojimas ar išmoka nebus
suvokiama kaip mėginimas įtakoti teisėją arba nesukels įtarimo dėl teisėjo
šališkumo.

Lygybės principas:

Tinkamam teisėjo pareigų vykdymui labai svarbu užtikrinti visų asmenų
lygybę prieš teismą.

Taikymas:

5.1 Teisėjas turi žinoti ir suprasti visuomenės įvairovę ir skirtumus, kylančius
dėl įvairių priežasčių, įskaitant rasę, odos spalvą, lytį, religiją, nacionalinę
kilmę, luomą, neįgalumą, amžių, šeimines padėtis, lytinę orientaciją, socialinę ir
ekonominę statusą bei kitas atitinkamas priežastis (nereikšmingi pagrindai).

5.2 Vykdydamas savo pareigas teisėjas savo žodžiais ar elgesiu asmenims ar
asmenų grupėms negali parodyti šališkumo ar išankstinio nusistatymo dėl
nereikšmingų pagrindų.

5.3 Teisėjas vykdydamas savo pareigas turi skirti pakankamai dėmesio
visiems asmenims, pavyzdžiui, bylos šalims, liudytojams, advokatams, teismo
personalui ir kolegoms, jų neišskiriant pagal pareigas ar statusą.

5.4 Teisėjas sąmoningai neturi leisti teismo personalui ar kitiems asmenims,
kurių veiklą jis įtakoja, kuriems jis vadovauja arba kuriuos jis kontroliuoja, jo
akivaizdoje skirtingai elgtis su suinteresuotais asmenimis.

5.5 Teisėjas turi teisę reikalauti iš advokatų susilaikyti nuo žodžių ar elgesio,
kurie rodytų jų šališkumą arba išankstinį nusistatymą remiantis nereikšmingais
pagrindais, išskyrus atvejus, kai priežastys yra tiesiogiai susijusios su
nagrinėjamu klausimu ir gali būti teisėtas gynybos objektas.

TEDK:

Teismui buvo svarbu laiku išnagrinėti atskirąjį skundą, kol jis neprarado
savo aktualumo. Priešingu atveju, jeigu byla būtų buvusi nagrinėjama po to, kai

inga, jau būtų įvykęs, kiltų rimtų abejonių dėl
jai skubos tvarka išnagrinėjo atskirą skundą,
savaiame nereikia, kad jie pataikavo trečiųjų suinteresuotų asmenų interesams
ir buvo šališki. TEDK 2010-9-5.

Procesiniai veiksmai ir priimti procesiniai sprendimai – atleidimas nuo
dalies žyminio mokesčio, procesinio termino pratęsimas, laikinųjų apsaugos
priemonių taikymas – yra susiję su teisingumo vykdymu konkrečioje byloje,
todėl jų vertinimas nepriklauso Komisijos kompetencijai. TEDK 2010-11-2.2.

Teisėja, komentuodama tam tikrus su ja ir jos artimais žmonėmis asmeniškai
susijusius realius įvykius, kurie šiuo metu yra tiriami ir visos aplinkybės nėra iki
galo išaiškintos, išdėstė savo poziciją ir jų vertinimą, o reikšdama nuomonę
nevartojo įžeidžiančių, nepagarbių ar necenzūrinių žodžių. TEDK daro išvadą,
kad nėra pagrindo svarstyti teisėjos drausminės atsakomybės klausimo. TEDK
2011-1-5.

Teisėjų nepriklausomumo principas yra tiesiogiai susijęs su teisėjo teise
veikti nepriklausomai ir neįtakojamam, kai jis priima procesinius sprendimus.
Iškilusios abejonės dėl teisėjų nepriklausomumo ir galimo šališkumo gali būti
sprendžiamos tik proceso įstatymų nustatyta tvarka, teisėjui pareiškiant
nušalinimą ar jam pačiam nusišalinant. TEDK 2011-2-8.

Teisėja procesinių veiksmų atlikimo metu neturėjo duomenų apie asmenį,
kuris buvo nužudęs jos brolių, o ėmėsi reikiamų priemonių abejonėms dėl jos
galimo šališkumo pašalinti iš karto po to, kai gavo informacijos apie galimą
interesų konfliktą, nėra faktinio pagrindo teigti, jog teisėjos veiksmuose yra
etikos pažeidimo požymių. TEDK 2011-3-2.

Pareiškėjas skundžiasi dėl procesinio pobūdžio dalykų, susijusių su teisiniu
bylos nagrinėjimu ir teismo proceso vedimo tvarka – posėdžių datos, išskyrus
artimiausiąją, buvo preliminaros ir derinamos su visais proceso dalyviais;
kaltinamasis, naudodamasis savo teisėmis, penkis kartus reikė teisėjui
nušalinimus.

Nušalinimo klausimų sprendimas pagal procesinių įstatymų reikalavimus yra
išimtinai bylą nagrinėjančio teismo prerogatyva.

Dėl pareiškėjo teiginių, kad teisėjas iš karto po prašymų išnagrinėjimo
neleido jam paskaityti pareiškimo dėl nušalinimo, Komisija pažymi, kad teismo
procesą veda ir jam vadovauja teisėjas, jis koordinuoja visą posėdžio eigą.
Pažymėtina, kad pareiškėjo teisės, teisėjui nurodžius, kad jo prašymus nagrinės
vėliau, nebuvo suvaržytos.

Teisėjas įvertino tai, kad teisiuomasis išanalizavęs teismo posėdžių garso
įrašus, daro liudytojams poveikį, ir siekdamas išvengti skundų dėl žmogaus
teisių pažeidimų, teismo posėdžio metu pareiškėją supažindino su BPK
numatytais garso įrašymo priemonių naudojimo teismo posėdyje ribojimais.
Komisija pažymi, kad teisėjo priimtas sprendimas neleisti daryti teismo

esinio pobūdžio ir Komisija neturi teisės jo

Patalpos, kur yra teisėjų kabinetai, nėra atskirtos, todėl iš esmės į teisėjų kabinetus gali pakliūti pašaliniai asmenys. Komisijos nuomone, teisme nėra užtikrintos tokios sąlygos, kad pašaliniai asmenys negalėtų nevaržomai pakliūti pas teisėjus. Skunde nurodytos aplinkybės nesudaro teisėjų drausminės atsakomybės pagrindų. TEDK 2011-5-5.

Pareiškėjui kilo abejonių dėl teisėjų galimo šališkumo, kadangi jie nagrinėjo klausimą, susijusį su universitetu, kuris buvo jų darbdavys. Dėl darbo santykių ypatumų ir iš to išplaukiančio teisėjo kaip darbuotojo pavaldumo universiteto administracijai yra pagrindo vertinti, kad egzistuoja interesų konfliktas. Komisija vertina, kad šioje situacijoje bet kokiam pašaliniam nepriklausomam asmeniui yra pagrindo spręsti, kad teisėjai, nagrinėdami skundus, neužtikrino visiško nepriklausomumo nuo universiteto administracijos. TEDK 2011-7-1.

Nenusišalinimo aplinkybės yra išskirtinai susijusios su teismo procesine veikla, į kurią TEDK neturi teisės kištis.

Dėl tolimesnės proceso eigos į bylą įtraukus naują asmenį, Komisija pažymi, kad nurodytų aplinkybių neturi teisės vertinti, nes tai yra teismo procesinė veikla.

Komisija nustatė, jog pareiškėjų teiginiai dėl teisėjos konsultavimosi su advokate yra nepagrįsti, nes teisėja klausė visų proceso dalyvių nuomonės konkrečiu klausimu.

Komisija pažymi, kad ji nėra kompetentinga nagrinėti klausimų, susijusių su dokumentų klastojimu. Tai padaryti gali tik atitinkamos teisėsaugos institucijos. TEDK 2012-1-5.

Dalis aplinkybių, susijusių su įrodymų rinkimu ir vertinimu (prašymai dėl dokumentų originalų išreikalavimo ir liudytojos iškvietimo), yra procesinio pobūdžio. Komisija vertina, kad teismo posėdžiuose, kurie vyko po paskelbtos pertraukos arba bylos nagrinėjimo atidėjimo, nenagrinėjant bylos iš esmės, ir kuriuose teismo sudėtis nesikeitė, šis teismo sudėties nepaskelbimo faktas nelaikytinas pažeidimu, kaip pagrindu drausminei atsakomybei.

Komisija, vertindama aplinkybes dėl teisėjui pareikšto nušalinimo klausimo išsprendimo protokoline nutartimi ir prokuroro nuomonės atsiklausimo (ar reikia išeiti priimti nutarties į pasitarimų kambarį), pažymi, kad įstatymas aiškiai nustato, kad dėl nusišalinimo ar nušalinimo teismas nusprendžia pasitarimų kambaryje, o teisėjui teiraujantis prokuroro nuomonės dėl išėjimo priimti nutarties į pasitarimų kambarį, savo elgesiu teisėjas galėjo sudaryti įspūdį, kad neišmano įstatymų. Komisija vertina, kad toks elgesys nėra visai tinkamas ir atkreipia į tai teisėjo dėmesį. Komisija sprendžia, kad šie nustatyti teisėjo darbo trūkumai nėra tokie dideli ir esminiai, kad juos būtų galima kvalifikuoti kaip pagrindą iškelti teisėjui drausmės bylą. TEDK 2012-2-1.

iu, susijusių su teisėjai reikštais nušalinimais ir u procesiniu sprendimu bei jame išdėstytais motyvais, Komisija pažymi, kad šių aplinkybių vertinimas neįeina į jos kompetenciją, nes tai išskirtinai susiję su teismo procesine veikla.

Už procesinių dokumentų išsiuntimą yra atsakingi teismo raštinės darbuotojai, kuriems pavestos šios funkcijos, o ne teisėja. TEDK 2012-2-3.

Vadovaudama teismo posėdžiui, teisėja turėjo teisę užduoti papildomus ir patikslinančius klausimus, pasitikslinti dėl duodamų atsakymų, taip pat nutraukti kalbančius asmenis, jeigu jie nukrypsta nuo nagrinėjamos bylos aplinkybių, ir kitais būtiniais atvejais turi teisę šalinti proceso dalyvių klausimus, nesusijusius su nagrinėjamos bylos esme, ir imtis atitinkamų priemonių užtikrinti posėdžio tvarką. Teisėja procesą vedė pagal šias nuostatas ir etikos pažeidimų nepadarė. TEDK 2012-3-2.

Teisėjas dalyvavo nagrinėjant administracinę bylą, kurioje pareiškėjas yra antstolis, nepaisant to, kad vienoje iš jo anksčiau vykdytų vykdomųjų bylų teisėjas buvo skolininkas. Komisijos vertinimu, nagrinėjamu atveju teisėjas nesiėmė visų priemonių, kad jo nagrinėjamoje administracinėje byloje pareiškėjui visiškai nekiltų jokių abejonių teismo nešališkumu, todėl laikytina, kad teisėjas neužtikrino TEK 8 straipsnyje įtvirtinto teisingumo ir nešališkumo principo. TEDK 2012-4-1.

Vien tai, kad teisėjos sutuoktinis atliko tam tikrus veiksmus, sprendžiant ikiteisminio tyrimo pareiškėjos atžvilgiu pradėjimo klausimą, savaime nesudaro pagrindo teigti, kad teisėja buvo šališka. Komisija sprendžia, kad nėra jokių objektyviai pagrįstų duomenų apie teisėjos šališkumą ar suinteresuotumą, kurie etikos prasme galėtų būti vertinami kaip interesų konfliktas, sudarantis pagrindą svarstyti teisėjos drausminės atsakomybės klausimą. TEDK 2012-5-2.

Aplinkybės, susijusios su prašymų nagrinėjimu, faktinių bylos aplinkybių vertinimu ir procesiniame sprendime tam tikrų išvadų padarymu, – procesiniai klausimai, kurie TEDK nenagrinėjami. TEDK 2012-6-4.

Pasakymas teismo posėdžio dalyviams, kad posėdžiui vadovauja bylą nagrinėjantis teisėjas, savaime nesudaro pagrindo vertinti teisėjo veiksmus drausminės atsakomybės aspektu. TEDK 2012-6-4.

Dalis aplinkybių (susijusių su atleidimu nuo dalies žyminio mokesčio sumokėjimo, priešiškinio priėmimo klausimo išsprendimu, termino sutuoktiniams susitaikyti skyrimu, pareikšto nušalinimo teisėjai išsprendimu, santuokos metu įgyto turto padalinimu) yra procesinio pobūdžio.

Komisija atkreipia teisėjos dėmesį į tai, kad teismo posėdžių metu teisėjai bendraujant su proceso dalyviais derėtų elgtis solidžiau, santūriau ir kantriau, kad nė vienam iš procese dalyvaujančių ar jį stebinčių asmenų nekiltų nė menkiausių abejonių dėl palankumo vienai iš šalių. TEDK 2012-7-1.

vylos šaliai UAB vadovauja asmuo, kuris buvo pripažintas kaltu dėl šios teisėjos šmeižimo, nusišalino nuo bylos nagrinėjimo, taigi pašalino bet kokias abejones dėl galimo savo suinteresuotumo bylos baigtimi, todėl nurodytos aplinkybės nesudaro teisėjų drausminės atsakomybės pagrindų. TEDK 2012-7-3.

Teisėjos padėjėjas dalyvavo teismo posėdyje. Teisėja nurodė, kad ji neturėjo galimybės girdėti, ką posėdžio metu šnabždėjosi policijos atstovas ir padėjėjas. Teisėjos teigimu, jų elgesys bylos nagrinėti netrukdė, todėl teisėja į juos neatkreipė dėmesio. Komisija atkreipia teisėjos dėmesį į tai, kad ateityje derėtų atidžiau stebėti procesą ir imtis visų įmanomų priemonių užtikrinti, kad proceso dalyviams nekiltų jokių abejonių teismo objektyvumu. TEDK 2012-7-3.

Teisėjo veiksmai jam sprendžiant asmens kasacinio skundo priėmimo klausimą byloje, kurioje buvo ginčijami teisėjui artimos moters tėvo priimti įsakymai, pagrįstai kelia abejonių teisėjo nešališkumu. Šios aplinkybės pašaliniam asmeniui pagrįstai galėjo sukelti abejonių dėl interesų konflikto egzistavimo. TEDK 2012-7-4.

TEDK sprendimai:

Teisėja, būdama skolininke vykdomojoje byloje, nebendradarbiaudama su teismo sprendimą įgyvendinančiomis institucijomis (antstole, vaiko teisių apsaugos tarnyba), vaiko perdavimo dieną neatvykdama perduoti vaiko ir neteikdama informacijos, parodė nepagarbą institucijoms, todėl tokie teisėjos veiksmai neatitinka padorumo principo reikalavimų pagarbiai elgtis su kitais asmenimis, t. y. institucijomis ir jų pareigūnais ar darbuotojais, atliekančiais savo pareigas. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

Teisėjas privačiuose santykiuose neturėtų menkinti kitų asmenų, kurie atlieka savo pareigas, ir turėtų jiems rodyti deramą pagarbą.

Viešai reikšdami savo nuomonę, teisėjai turi apgalvoti savo sakomų žodžių reikšmę ir dėl ištartų žodžių galinčias kilti pasekmes. Teisėjo vieši pasisakymai, ko turėtų baimintis savo pareigas vykdanči antstolė, prasilenkia su padorumo ir pavyzdingumo principų reikalavimais. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

Teisėjas darbo kabinete bendravo su asmeniškai pažįstamais asmenimis, kurių skyrimo bankroto administratoriais klausimus, taip pat kitus jų procesinius prašymus vėliau sprendė bankroto byloje; teisėjas iš minėtų asmenų neatlygintinai kelis kartus priėmė materialinę vertę turinčių daiktų; teisėjas paprašė kito teisėjo surašyti procesinį dokumentą bankroto byloje už bankroto administratorių. Tai rodo, kad yra požymių, jog teisėjas, bendraudamas su asmenimis ir žinodamas, kad jie, kaip bankrutuojančių įmonių atstovai, bankroto administratoriai, buvo proceso dalyviai teisme nagrinėjamoje bankroto byloje, neatlygintinai paimdamas iš jų materialinę

vėliau spręsdamas jų skyrimo bankroto kitus procesinius prašymus bankroto byloje, nenusišalindamas nuo šių klausimų nagrinėjimo, nusižengė TEK 8 straipsnio 6 punkte ir 11 straipsnio 2 punkte įtvirtintiems teisingumo, nešališkumo, skaidrumo ir viešumo reikalavimams. TEDK 2010-12-22 Nr. 18P-14.

TEK 8 straipsnio 7 punktas įpareigoja teisėjus nekonsultuoti asmenų teisiniais klausimais įstatymų nenumatytais atvejais. Taigi, teisėjas tokių konsultacijų ne proceso metu negali teikti asmenims, kurie yra dalyvaujantys byloje asmenys, juo labiau rašyti už juos ar pavesti kitiems asmenims už juos surašyti procesinius dokumentus, kuriuos pats teisėjas nagrinės. TEDK 2010-12-22 Nr. 18P-14.

Teisėjas asmeniškai pažįstamo vardu savo darbo kabinete paruošė ir atspausdino sutikimą administruoti UAB. Šio dokumento pagrindu vėliau jis buvo paskirtas administruoti bankrutuojančią įmonę. Šiuo atveju svarbus yra pats faktas, kad teisėjas geram savo draugui, dalyvaujančiam tame pačiame teisme kito teisėjo nagrinėjamos byloje, padėjo minėtą sutikimą surašyti. Nors teisėjas nurodė, kad techninės paslaugos draugui suteikimas – rašytinio sutikimo administruoti įmonės turtą atspausdinimas – negali būti traktuojamas kaip konsultacija teisiniais klausimais, TEDK vertina, kad TEK 8 straipsnio 7 punkte įtvirtintas draudimas konsultuoti asmenis teisiniais klausimais įstatymų nenumatytais atvejais turėtų būti suprantamas plačiąja prasme, kaip teisėjo teisingumo ir nešališkumo principo išraiška. TEDK 2011-04-20 Nr. 18P-5.

Reikalavimas nekonsultuoti kitų asmenų yra vienas iš reikalavimų įgyvendinant teisėjo ir teismo teisingumą ir nešališkumą. Teisėjo nešališkumo reikalavimas, Komisijos nuomone, turėtų būti užtikrinamas teisėjui neteikiant asmenims teisinių konsultacijų, išskyrus tuos atvejus, kai įstatymas leidžia atstovavimą, o taip pat neteikiant kitokios pagalbos ar paslaugų, kaip antai, rašyti ar padėti rengti už juos procesinius dokumentus savo ar kitų teisėjų nagrinėjamos byloje. Šiuo atveju yra TEK 8 straipsnio 7 punkte įtvirtinto reikalavimo pažeidimo požymių. TEDK 2011-04-20 Nr. 18P-5.

Apygardos teismo pirmininkas kreipėsi dėl konsultacijos, ar jam nusišalinus nuo bet kokių administravimo veiksmų ir dėl to jam pavedus tyrimą atlikti vienam iš skyrių pirmininkų ar teisėjų gali būti vykdomas asmens pareiškimo tyrimas jo vadovaujama apygardos teisme, ar nebūtų pažeisti Teisėjų etikos kodekso reikalavimai? Komisijos vertinimu, teisėjo pareiga nusišalinti nuo klausimo nagrinėjimo įtvirtina, jeigu yra interesų konfliktas arba turima informacijos, jog privataus pobūdžio aplinkybės gali pakenkti klausimo nagrinėjimui. Etikos požiūriu teisėjo nusišalinimas nuo gauto prašymo nagrinėjimo reiškia, kad jis neturi teisės spręsti jokių kitų klausimų, susijusių su minėtu prašymu, taip pat ir organizacinių tyrimo klausimų, tokių, kaip nusišalinusio teisėjo pavadavimas tyrime. Pavadavimo tyrime klausimas turėtų būti sprendžiamas teisės aktų nustatyta administravimo tvarka. Šiuo atveju nėra

prašymo tyrimas apygardos teismo pirmininko neobjektyvus ir šališkas, jeigu po teismo pirmininko nusišalinimo tyrimą vykdys šio teismo skyriaus pirmininkas ar jo paskirtas kitas teisėjas. Pažymėtina, kad kiekvienas teisėjas, atlikdamas jam pavestas funkcijas, privalo elgtis dorai ir sąžiningai, būti objektyvus bei nešališkas, taip pat privalo laikytis teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Šia nuostata vadovaujamosi tol, kol nepateikta kitokių objektyvių duomenų. Vien ta aplinkybė, kad apygardos teismo pirmininkas nusišalino nuo tyrimo, savaime nereiškia, kad tyrimas šiame teisme bus neobjektyvus ar šališkas. TEDK K 2013-05-24 Nr. 17P-212.

Teisėjas kreipėsi dėl konsultacijos, ar nebus pažeistos Teisėjų etikos kodekso normos jam išnagrinėjus baudžiamąją bylą, kurioje apylinkės teismo pirmininkas nepatvirtino teisėjo nusišalinimo nuo baudžiamosios bylos, bet kaltinamosios sutuoktinis yra teisėjo geras pažįstamas, su kuriuo teisėjas palaiko draugiškus santykius? Komisijos vertinimu, teisėjas neturėtų nagrinėti bylos, kai ji ir byloje dalyvaujantį asmenį arba kitą bylos baigtimi suinteresuotą asmenį sieja asmeninio pobūdžio santykiai. Todėl nepatartina teisėjui nagrinėti baudžiamosios bylos, kai teisėjas ir kaltinamosios sutuoktinis yra geri pažįstami, juos sieja geri draugiški santykiai. Nors nutartyje dėl nusišalinimo buvo nurodyta, kad teisėjas nėra suinteresuotas bylos baigtimi, pašaliniam asmeniui vis tiek gali susidaryti šališko teismo išpūdis ir tai gali sudaryti pagrindą vertinti, kad teisėjas gali būti neobjektyvus ir suinteresuotas nagrinėjamos bylos baigtimi. TEDK K 2013-08-27 Nr. 17P-315.

Teisėja kreipėsi dėl konsultacijos, ar etiška teisėjui nagrinėti kitų teisėjų neišmokėtų atlyginimų bylas, nors pats su analogišku skundu yra kreipęsis į teismą ir ar etiška teisėjui nagrinėti bylas dėl neišmokėtos ar sumažintos motinystės išmokos, nors pats bylą nagrinėjantis teisėjas yra kreipęsis į teismą dėl minėtos išmokos sumažinimo ar išmokėjimo? Komisijos vertinimu, minėto pobūdžio bylos yra susijusios su galimu interesų konfliktu, tačiau turi būti atsižvelgta į tai, ar interesų konfliktas yra susijęs su viešojo ar privataus pobūdžio interesais. Šiais atvejais būtina atsižvelgti į Bangaloro teisėjų elgesio principus dėl teisėjo nešališkumo (Kodeksas buvo priimtas teismų pirmininkų posėdyje, vykusiame Taikos rūmuose, Hagoje, 2002 m. lapkričio 25-26 d.), kurių 2.5.3. punkte yra nurodyta, jog nešališkumo principas aiškiai būtų pažeistas tuomet, kai teisėjas arba jo šeimos narys turės ekonominės naudos iš bylos baigties. Tuo pačiu neturi būti reikalaujama teisėjui nusišalinti nuo bylos, jeigu kitas teismas negali išnagrinėti bylos arba jei bylos neišnagrinėjimas būtų vertinamas kaip rimtas nusižengimas teisingumui. Lietuvos teismuose galima paradoksali situacija, kai nei vienas teisėjas negalės nagrinėti jam paskirtos bylos, jei pats yra kreipęsis į teismą su analogiško pobūdžio reikalavimais. Iš to kylanti kliūtis teisėjui nagrinėti paskirtą bylą esant tokiai situacijai, Komisijos vertinimu, prieštarautų viešajam interesui ir būtų rimtas nusižengimas teisingumui. TEDK K 2013-08-27 Nr. 17P-316.

bylos ryšium su teisėjo pareiga nusišalinti nuo at interesų konfliktui, jeigu vykdydama Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimą deklaracijoje teisėja nurodė asmenis, dėl kurių einant teisėjo pareigas gali kilti interesų konfliktas – savo buvusį sutuoktinį ir jo motiną bei teisėjos vaikų močiutę advokatę. Komisijos vertinimu, teisėjų etikos požiūriu tais atvejais, kai teisėjo nagrinėjamoje byloje dalyvauja teisėjui artimas žmogus (pvz., buvusio sutuoktinio motina ir vaikų močiutė), turintis arba galintis turėti tam tikrą materialinį ar kitokį suinteresuotumą bylos baigtimi, teisėjas turėtų nusišalinti nuo bylos nagrinėjimo. Įvertinus faktines aplinkybes konkrečiu atveju, teisėjo nenusišalinimas galėtų būti vertinamas kaip teisėjo etikos pažeidimas. TEDK K 2013-08-27 Nr. 17P-314.

Teisėjas prašo išaiškinti, ar nebus teisėjo etikos ir drausmės pažeidimo, jeigu teismas nagrinės bylą, kurioje šaliai atstovaujantis advokatas (advokato padėjėjas) yra to teismo teisėjo ar teismo pirmininko sutuoktinis. Klausia, ar tokiu atveju taikytina CPK 34 straipsnio 5 dalies norma dėl civilinės bylos perdavimo kitam teismui; abejonė kyla dėl to, kad pakeitus Advokatūros įstatymo 25 straipsnio 4 dalį šiame įstatyme nebėra draudimo advokatui būti atstovu teisme, kuriame teisėju dirba jo sutuoktinis. TEDK negali teikti konsultacijos, kuriomis įstatymų normomis teismas konkrečiu atveju turi vadovautis ir kokia jų prasmė. Teisėjų etikos požiūriu esminės reikšmės turi tai, kad pažeidus teisėjo ir teismo nešališkumo garantiją – įstatyme nustatytą aiškų apribojimą teismui esant įstatyme nurodytoms aplinkybėms nagrinėti bylas – gali būti pakenkta teisingumo įgyvendinimui, teisminės valdžios autoritetui. Jeigu teisinės nuostatos neaiškios, sprendžiant dėl interesų konflikto, reikėtų vadovautis bendrais teisėjo nešališkumo reikalavimais. TEDK K 2013-11-04 Nr. 17P-398.

Teisėjas pašo išaiškinti, ar dėl aplinkybių, kad jam nagrinėjant bylas dėl darbo užmokesčio dalies priteisimo, kuriose bylos šalimi yra miesto savivaldybės administracija, kurioje dirba teisėjo sutuoktinė, nebus galima priskirti prie aplinkybių, galinčių kelti abejonių teisėjo nešališkumu. Taip pat prašo išaiškinti, kokie kriterijai turėtų būti taikomi sprendžiant klausimą dėl nešališkumo, ar reikėtų nusišalinti nuo bylų darbuotojų, kurie dirba sutuoktinės vadovaujama poskyryje, ar nuo visų bylų, kur proceso šalis yra miesto savivaldybės administracija. TEDK vertina, kad vien ta aplinkybė, kad teisėjo sutuoktinis yra darbo santykiuose su nagrinėjamoje byloje dalyvaujančiu sutuoktinio darbdaviu, o byloje yra sprendžiami klausimai dėl darbuotojams darbo užmokesčio dalies priteisimo, t.y. egzistuoja ekonominis suinteresuotumas (tam tikras ir teisėjo sutuoktinės bei jų šeimos ekonominis suinteresuotumas), ši aplinkybė pašaliniam stebėtojui yra reali ir pakankama, kad jos pagrindu galėtų būti daroma išvada dėl teismo šališkumo. Pažymėtina, kad TEDK pateiktą konsultaciją procesinius sprendimus priimančys teisėjai turi teisę vertinti kritiškai ir kiekvienu atveju individualiai priimti sprendimus, atsižvelgdami į

alyvių išsakytą nuomonę šiuo klausimu. TEDK

LAT nutartys:

Teisėjas, nepaisant artimų santykių su ieškove, sprendė proceso klausimus (dėl leidimo pareiškėjui daryti civilinėje byloje esančių dokumentų kopijas) civilinėje byloje, kurioje pareiškėjas buvo atsakovas, o jo buvusi sutuoktinė ieškovė, ir dalies dokumentų kopijų neleido daryti, taip pat teisėjas neinformavo teismo pirmininkės apie savo artimus santykius su ieškove ir apie tai nenurodė viešųjų bei privačių interesų deklaracijoje – teisėjas pažeidė Teismų įstatymo 43 straipsnio 3 dalį, TEK 8 straipsnio 9 punktą ir 11 straipsnio 2 punktą, nes neįvykdė pareigos raštu informuoti teismo pirmininkę apie civilinės bylos nagrinėjimą teisme ir nenusišalino nuo dokumentų kopijų darymo klausimo sprendimo. Teisėjas pažemino teisėjo vardą ir pakenkė teismo autoritetui. LAT 2011-02-15 nutartis byloje Nr. 1P-1184/2011.

Įstatymu nustatytas asmenų, kuriems teisėjas turi teisę atstovauti teisme, sąrašas. Jis negali būti aiškinamas plečiamai. Teisėja, rašydama skundus, prašymus ir pan. brolio vardu įvairioms valstybės institucijoms, t.y. konsultuodama brolių, pažeidžia TEK 8 straipsnio 7 punktą. LAT 2011-05-05 nutartis byloje Nr. 1P-381/2011.

Teisėjas kreipėsi į kolegę teisėją telefonu dėl informacijos ir galimos teisinės pagalbos suteikimo, taip tarpininkaudamas trečiajam asmeniui. Nepaisydamas teisėjos atsisakymo suteikti pagalbą, teisėjas kito telefoninio pokalbio metu su teisėja, negavęs rūpimos informacijos, sukėlė tarpusavio žodinį konfliktą ir tuo pažeidė TEK 8 straipsnio 7 punktą, įtvirtinantį teisėjo veikloje teisingumo ir nešališkumo principą, reikalaujantį nekonsultuoti asmenų teisiniais klausimais įstatymų nenumatytais atvejais (sukėlė pagrįstas abejones dėl teisėjo nešališkumo, šiam kreipiantis į kolegą, taip siekiant suteikti teisinę informaciją ir pagalbą pašaliniam asmeniui). TGT 2012-01-20 Nr. 21P-2 (LAT 2012-05-31 nutartis byloje Nr. 1P-138/2012).

9 straipsnis. Nepriklausomumas

Vadovaudamasis nepriklausomumo principu teis jas privalo laikytis –i taisykli :

1) vykdant teisingum , gerbti Lietuvos Respublikos Konstitucijos teismams ir teis jams suteikt nepriklausomum ;

2) vengti bet kokios neteis tos pa-alin s takos, kuri gali paveikti sprendim pri mim , netoleruoti neteis to ki-imosi teisingumo vykdym bei imtis priemoni tokiai veiklai nutraukti;

3) nepriiimti sipareigojim ar nesiimti veiklos, kuri trukdys tinkamai atlikti teis jo pareigas ar apribos jo, kaip teis jo veiksmus;

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

s savo sipareigojimo b ti nepriklausomu ir

- 5) ginti teis j ir teism nepriklausomumo vaizd visuomen je;
- 6) priimant sprendimus b ti savaranki-ku ir nepriklausomu nuo kit teis j nuomon s, pareik-tos ne statym nustatyta tvarka.

BTEP:

Nepriklausomumo principas:

Teismų nepriklausomumas yra būtina teisinės valstybės sąlyga ir pagrindinė teisingo teismo proceso garantija. Todėl teisėjai turi jį puoselėti ir tiek asmeniniu, tiek institucijos atžvilgiu būti teismų nepriklausomumo pavyzdys.

Taikymas:

1.1 Teisėjas savo pareigas vykdo nepriklausomai, įvertindamas faktus ir vadovaudamasis sąžiningu įstatymų supratimu, be jokios pašalinės įtakos, paskatų, spaudimo, tiesioginio ar netiesioginio įsikišimo ar grasinimo, kylančio iš bet kurios šalies ar dėl bet kokių priežasčių.

1.2 Teisėjas turi būti nepriklausomas nuo visuomenės ir atitinkamų teisėjo nagrinėjamos bylos šalių.

1.3 Teisėjas ne tik neturi turėti ryšių su įstatymų vykdomąja ir leidžiamąja valdžia ir būti jų įtakojamas, bet ir protingo stebėtojo požiūriu jis turi būti nepriklausomas nuo šių valdžių.

1.4 Teisėjas vykdydamas savo pareigas yra nepriklausomas nuo kitų teisėjų. Jis priima sprendimus savarankiškai.

1.5 Teisėjas turi laikytis teisėjo pareigų vykdymui reikalingų apsaugos priemonių, padedančių išsaugoti ir sustiprinti teismų institucinį ir veiklos nepriklausomumą.

1.6 Teisėjas turi rodyti gerą pavyzdį ir skatina aukštų teisėjo elgesio standartų įgyvendinimą, siekdamas sustiprinti visuomenės pasitikėjimą teismais, kuris yra svarbus teisėjų nepriklausomumo apsaugos pagrindas.

TEDK:

Komisija pažymi, kad spręsti klausimą nagrinėti bylą ar bylos nagrinėjimą atidėti yra išskirtinai teisėjo prerogatyva. Minėti veiksmai yra procesiniai. TEDK 2010-9-2.

Komisijos įsikišimas į teismo procesinę veiklą reikštų teismo ir teisėjo nepriklausomumo principo pažeidimą. TEDK 2010-9-3.

Byloje esančių įrodymų vertinimas, nutarties dėl atvesdinimo priėmimas, bylos nagrinėjimo termino pratęsimas yra susiję su teismo procesine veikla. TEDK 2010-10-9.

ymo klausimas yra procesinis. Bylinėjimosi gali būti patikrintas tik aukštesnės instancijos teismo įstatymų nustatyta tvarka. TEDK 2010-11-7.

Pareiškėjas skundžiasi dėl procesinio pobūdžio dalykų – dėl procesinių dokumentų išsiuntimo, rašymo apsirikimų padarymo ir jų ištaisymo, teismo sprendimo už akių priėmimo – jie yra susiję su teismo procesine veikla. Rašymo apsirikimas teismo sprendime padarytas neteisingai nurodant civilinės bylos numerį. Teismo nutartimi ši rašymo apsirikimo klaida buvo ištaisyta.

Komisija neturi teisės kištis į teismo procesinę veiklą ir vertinti teisėjų priimtų sprendimų pagrįstumo, teisėtumo ir motyvų. TEDK 2010-12-3.

Dėl procesinių veiksmų – pateiktų prašymų nagrinėjimo dėl ikiteisminio tyrimo medžiagos prijungimo ir bylos nagrinėjimo atidėjimo; teismo nuosprendyje neva neteisingai surašytų duomenų; nepilnametės liudytojos apklausos vykdymo, nedalyvaujant vaiko teisių apsaugos tarnybos atstovui, – tai yra susiję su teismo procesine veikla ir teisingumo vykdymu konkrečioje baudžiamojame byloje. TEDK 2010-12-5.

Skunde keliami klausimai, susiję su teisės normos aiškinimu, yra procesinio pobūdžio. Aiškinti ir taikyti teisės normas yra tik bylą nagrinėjančio teismo prerogatyva. TEDK 2010-14-7.

Aplinkybės dėl taikos sutarties patvirtinimo rašytinio proceso tvarka ir apie tai informavimo byloje dalyvaujančių asmenų yra susijusios su teismo procesine veikla.

Pareiškėjo keliamų klausimų tyrimas dėl teisėjos galimai turėtų korupcinių ryšių nepriklauso TEDK kompetencijai. Šias aplinkybes patikrinti ir įvertinti gali tik atitinkamos teisėsaugos institucijos. TEDK 2010-15-2.

Pareiškėjas iš esmės yra nepatenkintas [teismo] pirmininko priimtu procesiniu sprendimu, kuriuo buvo atsisakyta nušalinti teisėją – tai procesinis klausimas. TEDK 2011-1-4.

Aplinkybės, susijusios su teismo posėdžio protokolo turiniu, teismui pateiktų prašymų ir pastabų nagrinėjimu, faktinių bylos aplinkybių nustatymu ir vertinimu, teismo procesinių dokumentų priėmimu ir dėl juose išdėstytų teiginių, motyvų yra išskirtinai susijusios su teismo procesine veikla ir teisingumo vykdymu konkrečioje byloje. TEDK 2011-2-1.

Tinkamo atstovavimo klausimą gali spręsti tik bylą nagrinėjantis teismas, o Komisija pagal jai suteiktą kompetenciją neturi teisės kištis į teismo procesinę veiklą. TEDK 2011-2-6.

mentų, susijusių su teismui pateikto prašymo a, kad tokie argumentai yra dėl procesinio pobūdžio aplinkybių ir spręsti juos yra teismo prerogatyva. TEDK 2011-3-7.

Teisėjo priimtas procesinis sprendimas, kuris buvo panaikintas aukštesnės instancijos teismo, savaime negali būti drausminės atsakomybės pagrindu. Tik akivaizdi teisėjo nekompetencija procesinėje veikloje sudaro pagrindą svarstyti jo drausminės atsakomybės klausimą. TEDK 2011-4-5.

Prašymų dėl teismo posėdžių skyrimo nagrinėjimas, papildomų dokumentų prijungimas prie bylos, kardomosios priemonės pakeitimas kita, proceso dalyvių įspėjimas dėl baudžiamosios atsakomybės už melagingų išvadų davimą yra susiję su teismo procesine veikla. TEDK 2011-6-2.

Baudžiamojo proceso nuostatų taikymas dėl teismo posėdžio garso įrašų darymo yra teismo procesinė veikla. TEDK 2012-1-3.

Dėl aplinkybių, susijusių su teikimų paskirstymo teisėjams tvarka, papildomų dokumentų prie medžiagos prijungimu, įstatymo nuostatų dėl lygtinio paleidimo aiškinimu ir taikymu, konkretaus procesinio sprendimo byloje priėmimu, teisėjo galimo šališkumo klausimų išsprendimu ir pan., pažymėtina, kad šios pareiškėjo nurodytos aplinkybės yra išskirtinai procesinio pobūdžio. TEDK 2012-3-7.

Dėl argumentų, kad administracinio teisės pažeidimo byloje teismas visiškai nepagrįstai ir be jokių motyvų pašalino iš byloje dalyvaujančių asmenų instituciją, kurios pareigūnas surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą, Komisija sprendžia, kad šis klausimas yra procesinio pobūdžio. TEDK 2012-4-5.

Aplinkybės, jog teisėja atmetė kaltinamojo prašymą apklausti du liudytojus, yra išskirtinai procesinio pobūdžio. TEDK 2012-5-5.

Teisėja draudė užuominas apie kitą nagrinėjamą bylą. Bylą nagrinėjantis teisėjas kaip posėdžio pirmininkas iš proceso turi šalinti viską, kas nesusiję su nagrinėjama byla. Šie teisėjos veiksmai yra susiję su teismo procesine veikla. TEDK 2012-5-5.

Dėl prašymo taikyti laikinas apsaugos priemones (įpareigoti atsakovą gyventi skyriumi ir nesilankyti bute) pažymėtina, kad jo nagrinėjimas ir atitinkamo procesinio sprendimo priėmimas bei jo argumentavimas yra išskirtinai susiję su teismo procesine veikla. TEDK 2012-7-6.

Nagrinėjamu atveju pateikto prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo išnagrinėjimas nepatenka į teisėjų etikos vertinimo sritį, nes jis susijęs su sudėtingų teisės taikymo klausimų tam tikros specifikos bylose sprendimu. Tai yra teismo procesinė veikla. TEDK 2012-8-3.

ismui pateiktų prašymų išnagrinėjimu, bylos medžiagos pagarsinimu, liudytojų apklausos atlikimu, teismo posėdžio protokole padarytų techninio pobūdžio klaidų ištaisymu, pareikšto nušalinimo klausimo išsprendimu, atitinkamų procesinių sprendimų bylos nagrinėjimo metu priėmimu, yra procesinio pobūdžio. TEDK 2012-9-2.

Aplinkybės, tinkamai ar netinkamai teismas ištyrė byloje esančius įrodymus, teisėtą ar neteisėtą priėmė apkaltinamąjį nuosprendį, turėjo ar neturėjo suinteresuotumą bylos baigtimi, – procesinio pobūdžio. TEDK 2012-9-3.

TEDK sprendimai:

Teisėja nesilaikė teismų procesinių sprendimų privalomumo principo, taip pat CPK reikalavimo, kad antstolio reikalavimai vykdyti teismo sprendimus, susilaikyti nuo veiksmų, galinčių trukdyti vykdyti sprendimus, yra privalomi ir turi būti įvykdyti per antstolio nustatytą terminą. Toks teisėjos elgesys neatitinka teisėjams keliamų pavyzdingumo principo reikalavimų, įpareigojančių teisėją tiek profesinėje veikloje, tiek privačiame gyvenime savo elgesiu, kalba, drausme rodyti pavyzdį. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

Teisėjas privačiuose santykiuose neturėtų menkinti kitų asmenų, kurie atlieka savo pareigas, ir turėtų jiems rodyti deramą pagarbą.

Viešai reikšdami savo nuomonę, teisėjai turi apgalvoti savo sakomų žodžių reikšmę ir dėl ištartų žodžių galinčias kilti pasekmes. Teisėjo vieši pasisakymai dėl to, ko turėtų baimintis savo pareigas vykdanči antstolė, prasilenkia su TEK padorumo ir pavyzdingumo principo reikalavimais. TEK 13, 14 str. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

Ar teismo ekspertizės skyrimas, kitų įrodinėjamų klausimų sprendimas vyko pagal civilinio proceso įstatymo (CPK) reikalavimus, nepažeidžiant rungimosi, procesinio lygiateisiškumo ir kitų civilinio proceso principų, gali įvertinti tik aukštesnės instancijos teismas, nagrinėdamas konkrečią bylą. Teisėjų etikos ir drausmės komisija neturi įgaliojimų kištis į teisingumo vykdymo procesą, todėl teikime nurodytų teismo procesinių veiksmų ir sprendimų netiria ir nevertina. TEDK 2013-12-04 Nr.18 P-28.

10 straipsnis. Konfidencialumas

Vadovaudamasis konfidencialumo principu teis jas privalo laikytis – taisykli :

1) griežtai laikytis valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios ir kitos neskelbtinos informacijos apsaugos reikalavimų, neatskleisti bylos nagrinėjimo metu gautos konfidencialios informacijos;

atymus, savo vie-ojoje veikloje ir priva iame suflinojo bylos nagrin jimo metu.

BTEP:

Teisingumo principas:

Teisingumas ir teisingumo įvaizdis yra svarbūs visam teisėjo veiklos įgyvendinimui.

Taikymas:

4.10 Konfidenciali informacija, gauta vykdant teisėjo pareigas, negali būti naudojama arba atskleidžiama tikslais, nesusijusiais su teisėjo pareigų vykdymu.

11 straipsnis. Skaidrumas ir viešumas

Vadovaudamasis skaidrumo ir vie-umo principais teis jas privalo laikytis –i taisykli :

1) uftikrinti savo veiksm ir priimam sprendim vie-um , pa iam ar per spaudos atstovus pateikti visuomenei savo priimt sprendim motyvus, kiek leidffia teis s akt nustatytos ribos;

2) vengti vie– j ir priva i interes konfliktu;

3) teis s akt nustatyta tvarka ir s lygomis teikti informacij visuomenei.

TEDK:

Nutartis buvo paskelbta ne teismo posėdžių salėje dėl objektyvių priežasčių, t.y. nagrinėjamu atveju teismo posėdžių salėje nebuvo sąlygų paskelbti nutartį, todėl nenustatyta teisėjo drausminės atsakomybės pagrindų požymių. TEDK 2010-14-4.

Teisėja prieš prasidedant posėdžiui visiems susirinkusiems išaiškino tvarką posėdžio metu bei paaiškino apie galimas taikyti priemones ją pažeidusiems asmenims, posėdį stebėti leido tik sėdintiems asmenims, o salėje kilus chaosui, iškvietė policijos pareigūnus. Teismo posėdžio pirmininkas turi imtis visų priemonių, kad procesas vyktų sklandžiai. Komisija vertina, kad šiuo atveju teisėjos veiksmai teismo posėdyje pagal susidariusią situaciją, vykdant įstatymo nustatytą jai pareigą užtikrinti teismo posėdžio tvarką, negali būti laikomi drausminės atsakomybės pagrindu. TEDK 2012-5-5.

TEDK sprendimai:

Teisėjas darbo kabinete bendravo su asmeniškai pažįstamais asmenimis, kurių skyrimo bankroto administratoriais klausimus, taip pat kitus jų procesinius prašymus vėliau sprendė bankroto bylose; teisėjas iš minėtų asmenų neatlygintinai kelis kartus priėmė materialinę vertę turinčių daiktų;

rašyti procesinį dokumentą bankroto byloje už
ias kreipėsi į gydytoją prašydamas išduoti jo
dukrai nedarbingumo pažymėjimą – yra požymių, jog teisėjas, bendraudamas
su asmenimis ir žinodamas, kad jie, kaip bankrutuojančių įmonių atstovai,
bankroto administratoriai, buvo proceso dalyviai teisme nagrinėjamos
bankroto bylose, neatlygintinai paimdamas iš jų materialinę vertę turinčių
daiktų, o vėliau sprenddamas jų skyrimo bankroto administratoriais klausimus
bei kitus procesinius prašymus bankroto bylose, nenusišalindamas nuo šių
klausimų nagrinėjimo, nusižengė TEK 8 straipsnio 6 punkte ir 11 straipsnio 2
punkte įtvirtintiems teisingumo, nešališkumo, skaidrumo ir viešumo
reikalavimams. TEDK 2010-12-22 Nr. 18P-14.

LAT nutartis:

*Teisėjas, nepaisant artimų santykių su ieškove, sprendė proceso klausimus
(dėl leidimo pareiškėjui daryti civilinėje byloje esančių dokumentų kopijas)
civilinėje byloje, kurioje pareiškėjas buvo atsakovas, o jo buvusi sutuoktinė
ieškovė, ir dalies dokumentų kopijų neleido daryti, taip pat teisėjas neinformavo
teismo pirmininkės apie savo artimus santykius su ieškove ir apie tai nenurodė
viešųjų bei privačių interesų deklaracijoje – teisėjas pažeidė Teismų įstatymo 43
straipsnio 3 dalį, TEK 8 straipsnio 9 punktą ir 11 straipsnio 2 punktą, nes
neįvykdė pareigos raštu informuoti teismo pirmininkę apie civilinės bylos
nagrinėjimą teisme ir nenusišalino nuo dokumentų kopijų darymo klausimo
sprendimo. Teisėjas pažemino teisėjo vardą ir pakenkė teismo autoritetui. TGT
2012-01-20 Nr. 21P-2 (LAT 2012-05-31 nutartis byloje Nr. 1P-138/2012).*

12 straipsnis. Sąžiningumas ir nesavanaudiškumas

Vadovaudamasis sąžiningumo ir nesavanaudiškumo principais teis jas
privalo laikytis šiais taisykliais:

- 1) elgtis taip, kad –eimos, visuomeniniai, socialiniai ir kitokie santykiai
nekenkt teis jo tiesiogini pareig atlikimui;
- 2) nepiktnaudžiauti savo tarnybine padtimi, siekiant paveikti kit asmen
sprendimus;
- 3) nesinaudoti teismo turto ir teikiamomis galimybėmis ne tarnybinei veiklai
bei vengti valstybės turto ir viešųjų interesų naudojimo, vykdamas
tarnybines funkcijas;
- 4) nesiekti naudos sau, savo –eimai, artimiesiems ar draugams, naudojantis
savo tarnybine padtimi;
- 5) būti nepaperkamam, nepriimti dovanų, pinigų, neatlygintinų paslaugų ar
kitokių prielankumų, išskirtinai lengvatų ir nuolaidų ar kitų paslaugų –
fizinių ir juridinių asmenų, jeigu tai gali sukelti viešųjų ir privačių interesų
konfliktą, paveikti nagrinjamą bylą;
- 6) nedalyvauti finansinėje ar komercinėje veikloje, naudojantis savo
pareigomis.

Teisingumo principas:

Teisingumas ir teisingumo įvaizdis yra svarbūs visam teisėjo veiklos įgyvendinimui.

Taikymas:

4.8 Teisėjas negali leisti asmeniniams, socialiniams ar kitiems santykiams daryti netinkamą įtaką jo, kaip teisėjo, elgesiui ir sprendimams.

4.9 Teisėjas negali naudotis arba leisti kitiems naudotis jo padėtimi, siekiant asmeninės, savo šeimos narių ar kitų asmenų naudos. Teisėjas taip pat negali sudaryti įspūdžio ar leisti kitiems asmenims sudaryti įspūdį apie jį, kad atitinkamos padėties asmenys gali daryti netinkamą įtaką teisėjo pareigų vykdymui.

TEDK:

Dėl pareiškėjo teiginių, kad teisėja jam grasino ir darė spaudimą, TEDK pažymi, kad šių aplinkybių tyrimas ir vertinimas nėra jos nagrinėjimo objektas. Nurodytas aplinkybes turi teisę tirti atitinkamos teisėsaugos institucijos. Šiuo metu Komisijai nėra pateikta jokių objektyvių duomenų (oficialių atitinkamų institucijų išvadų), kurie patvirtintų pareiškėjo teiginius, todėl Komisijoje nurodytos aplinkybės nevertintinos. TEDK 2012-3-4.

TEDK sprendimai:

Teisėja, pasinaudodama savo tarnybine padėtimi ir prašydama tarpininkauti, kad gydytoja išduotų fiktyvų nedarbingumo pažymėjimą dukrai bei to prašydama gydytojos tiesiogiai, t.y. prašydama atlikti aiškiai neteisėtus veiksmus, taip pat slėpdama fiktyvaus nedarbingumo pažymėjimo išdavimo faktą bei bandydama padėti gydytojai šį neteisėtą veiksmą nuslėpti nuo atitinkamų kontrolės institucijų ir tokiu būdu sudarydama sąlygas neteisėtai naudoti valstybės bei sveikatos draudimo biudžeto lėšas, pažeidė TEK 6 straipsnio 2 punktą, 12 straipsnio 2 ir 4 punktus. TEDK 2010-07-07 Nr. 18P-7.

Nepriekaištinga teisėjo reputacija reikalauja, kad teisėjas elgtųsi itin padoriai, skaidriai, pavyzdinai ne tik darbe, bet ir sprendžiant su atliekamomis pareigomis nesusijusius klausimus. Remiantis TEK įtvirtintais sąžiningumo ir nesavanaudiškumo principais, teisėjas turi elgtis taip, kad šeimos, visuomeniniai, socialiniai ir kitokie santykiai nekenktų jo tiesioginių pareigų atlikimui. TEDK, remdamasi turima medžiaga, konstatuoja, kad teisėjo veiksmuose, prašant gydytojos išduoti jo dukrai nedarbingumo pažymėjimą, yra požymių, jog teisėjas nesilaikė TEK 12 straipsnio 1 punkte įtvirtintų reikalavimų. TEDK 2010-12-22 Nr. 18P-14.

Teismo pirmininkas nurodo, kad apygardos teismo pastato išorinėje vitrinoje teismas leidžia eksponuoti meno ir kitus kūrybinius darbus. Klausia, kaip teisėjų

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

teismo pirmininko sprendimas pagal miesto prašymą leisti, kad būtų eksponuojami studijų lankančios ir eksponavimui atrinkti šio teismo pirmininko mažametės dukters piešiniai. TEDK nuomone, teismo pastato specialiai įrengtoje vietoje meno ir kitų kūrybinių darbų eksponavimą reikėtų vertinti pozityviai, todėl to teismo teisėjo (teismo pirmininko) šeimos narių tokio pobūdžio darbų laikinas eksponavimas savaime neturėtų kenkti teisėjo vardui ir teismo autoritetui. Kita vertus, nepriekaištingo teisėjo elgesio imperatyvas suponuoja, kad teismo pirmininkas nuo šio prašymo sprendimo nusišalintų ir nedarytų jokios įtakos. Studijos prašymą dėl teismo pirmininko šeimos nario kūrybinių darbų eksponavimo turėtų spręsti kitas teismo administracijos asmuo. TEDK K 2013-11-04 Nr. 17P-397.

13 straipsnis. Padorumas

Vadovaudamasis padorumo principu teisėjai privalo laikytis –i taisykli :

- 1) bti nepriekaištingos reputacijos ir j saugoti;
- 2) nesinaudoti kito asmens klaidomis ar neefinėjimu;
- 3) darbin je ir kitoje vie-ojoje veikloje bei priva iame gyvenime elgtis s fliningai, korekti-kai, mandagiai, garbingai;
- 4) netoleruoti asmens fleidin jimo ar fleminimo;
- 5) nemenkinti kit bendradarbi darbo, elgtis su jais bei kitais asmenimis pagarbiai, spr sti konfliktines situacijas taikiai ir mandagiai, nereik-ti niekam paniekos, ne fleidin ti, nepl sti, nevartoti smurto;
- 6) susilaikyti nuo vie- pasisakym apie kit teis j nagrin jamas bylas;
- 7) kitaip savo elgesiu nefleminti teis jo ir teism vard .

BTEP:

Garbingumo principas:

Garbingumas yra labai svarbus tinkamam teisėjo pareigų vykdymui.

Taikymas:

3.1 Teisėjas turi užtikrinti, kad jo elgesys protingo stebėtojo požiūriu yra nepriekaištingas.

3.2 Teisėjo veiksmai ir elgesys turi patvirtinti žmonių tikėjimą teismų sistemos garbingumu. Teisingumas turi būti ne tik vykdomas – jo vykdymas turi būti pastebimas.

Kompetencijos ir orumo principas:

Kompetencija ir orumas yra būtinos sąlygos tinkamam teisėjo pareigų vykdymui.

Taikymas:

6.6 Teisėjas visuose teismo procesuose turi palaikyti tvarką ir tinkamai elgtis, išlikti kantrus, vertas pagarbos ir mandagus su bylos šalimis, prisiekusiaisiais, liudytojais, advokatais ir kitais asmenimis, su kuriais teisėjas bendrauja pagal

Teisėjo teisėjas reikalauja iš teisės atstovų, teismo veiklą jis įtakoja, kuriems jis vadovauja arba kuriuos jis kontroliuoja.

6.7 Teisėjas negali užsiimti veikla, nesuderinama su teisėjo vykdomų pareigų orumu.

TEDK:

Teisėja posėdžio metu yra pasakiusi tokias frazes kaip: „Į Lietuvą atvykstat nusikaltimų daryti, o pinigus uždirbtus vežat į Airiją ir tenai kaip inkstas taukuose vartotės“, „Jinai stovėjo gale Tamstos lovos? Kuriuo metu gi... Tamsta... tą įrodymą, kad ten tas vaikas Tamstos yra?..“, „Bet tai va, visa bėda, kad čia yra parašyta Jonas Vainauskas. O tu Jony ir Vainauskų... Tai gal žinai dienraščio „Lietuvos rytas“, aš nežinau redaktoriaus koks vardas, tai gal jisai... Iš kur mums čia žinoti, kad čia Tamsta, o ne kažkoks kitas?“, „Aš su Tamsta negyvenau ir aš negaliu būti liudytoju. Ar aš gyvenau?“ ir kt. – reikalavimai elgtis korektiškai, mandagiai (13 str. 3 d.), teismo posėdžio metu nerodyti susierzinimo, pykčio, nemoralizuoti procese dalyvaujančių asmenų, taip pat būti oficialiu, kantriu ir mandagiu (14 str. 4, 5, 6 d.) buvo pažeisti. TEDK 2010-11-3.

Nėra įtvirtinta draudimo, kad teisėjas negali laisvu nuo darbo metu užsiimti nuosavybės teise priklausančių namų tvarkymu, teisėjas turi teisę pats arba kartu su šeimos nariais įsigyti nekilnojamąjį turtą, jį prižiūrėti, tvarkyti aplinką, esančią aplink nekilnojamąjį turtą, bei dirbti kitus ūkio darbus – pareiškėjo argumentai nesudaro teisėjo drausminės atsakomybės pagrindo. TEDK 2010-14-11.

Įstatymai teisėjui nedraudžia dalyvauti gyvenamųjų namų savininkų bendrijos veikloje. Teisėjas, turėdamas aukštąjį teisinį išsilavinimą, įgytas žinias gali panaudoti ir sprendamas įvairius klausimus privačiame gyvenime. Nesant duomenų, kad teisėja savo žinias būtų panaudojusi priešingiems teisei tikslams ar būtų skatinusi, ar atlikusi neteisėtus veiksmus, teisėjos veiksmus, įkuriant bendriją bei plėtojant jos veiklą, nėra pagrindo traktuoti kaip neteisėtus ar prieštaraujančius teisėjo etikai. TEDK 2010-14-11.

Teisėjo darbo laikas iš esmės nėra normuojamas, kadangi atlikti procesinius veiksmus ir išspręsti tarp asmenų kilusius ginčus teisėjas turi per įstatymo nustatytus terminus. Jeigu teisėjas tinkamai ir laiku atlieka su teisingumo vykdimu susijusias pareigas, vertinti jo nebuvimo darbe neilgą laiko tarpą kaip darbo drausmės pažeidimo nėra pagrindo, neigiami teisiniai padariniai drausminės atsakomybės prasme teisėjui galėtų kilti tada, jeigu teisėjas dėl nebuvimo teisme darbo metu neįvykdytų jam priskirtų darbų. Taigi, teisėjo nebuvimas darbe, jei tuo metu jis nenagrinėja bylų, nesudaro pakankamo pagrindo svarstyti teisėjui drausmės bylos iškelimo klausimo. TEDK 2010-15-7.

savo pasisakymuose nevartojo įžeidžiančių, žodžių – nėra pagrindo svarstyti teisėjos drausminės atsakomybės klausimo. TEDK 2011-1-5.

Kaltinamasis pradėjo nekontroliuoti savęs, garsiai rėkti, kad tie užrašai yra meilės raštas, kad prokuroras ir teisėjas yra korumpuoti ir t.t. Į tai teisėjas ironiškai replikavo, kad taip, jis su prokuroru gavo kyšius. Teisėjas darbinėje veikloje turi elgtis korektiškai, mandagiai (13 str. 3 d.), teismo posėdžio metu nerodyti susierzinimo, pykčio, vengti balso pakėlimo, taip pat būti oficialiu, kantriu ir mandagiu (14 str. 4, 6 d.). Komisija daro išvadą, kad aukščiau išvardinti TEK reikalavimai buvo pažeisti. TEDK 2011-4-2.

Teisėja vadovaudama teismo procesui turi užtikrinti, kad jis vyktų tinkamai. Vadovaudamasi BPK įtvirtintomis normomis, ji turi teisę proceso dalyviams, tarp jų ir advokatams, skirti baudas siekiant užkirsti kelią bylos vilkinimui. Komisija neturi teisinio pagrindo tikrinti bei vertinti tokių teisėjos priimtų procesinių sprendimų. TEDK 2011-4-6.

Teisėjo pasisakymai dėl netinkamo, įstatymui prieštaraujančio proceso dalyvių elgesio, jų atliekamų veiksmų galimų teisinių pasekmių ir tų veiksmų teisinio vertinimo ar sankcijų pagal įstatymą jiems taikymo išsakymas bei proceso dalyvių teisių ir pareigų išaiškinimas negali būti vertinami kaip TEK normų pažeidimas. Tokio pobūdžio teisėjo pasisakymų proceso metu nėra pagrindo traktuoti kaip netinkamų komentarų ar grasinimo. TEDK 2011-4-6.

Kiekvienas teisėjas, būdamas individuali asmenybė, turi savo kalbėjimo manierą bei toną ir turi teisę turėti vidinį įsitikinimą bet koku bylos nagrinėjimo ir proceso vedimo aspektu, bet neturi peržengti leistinų padorumo, mandagumo ir tinkamo tono ribų. TEDK 2011-4-6.

Teisėja straipsnyje kalba apie teisėjų priimtas nutartis, kurios buvo panaikintos instancine tvarka. Teisėja mano, kad viešas kalbėjimas apie teisėjų nepagrįstas ir neteisėtas nutartis, kurios buvo panaikintos, nesudaro pagrindo kelti jai drausmės bylą. Komisija įžvelgia teisėjos veiksmuose tam tikrų pažeidimų požymių, nes teisėjui keliamas nepriekaištingos reputacijos reikalavimas – elgtis padoriai, mandagiai, korektiškai ir pavyzdingai. TEDK 2011-6-4.

Po ilgų diskusijų teisėjas ištarė žodžius: „Tie argumentai, kuriais teisėjas priima sprendimą, atsisako tenkinti prašymus dėl įrodymų išreikalavimo, Jūs sakote tai yra juoda, o aš sakau – balta, bet kuris iš mūsų yra daltonikas, išspręs aukštesnės instancijos teismas, tačiau tai nėra pagrindas reikšti nušalinimą bei teisėjui nusišalinti nuo bylos nagrinėjimo“. Komisija pažymi, kad teisėjo elgesys nagrinėjamu atveju nebuvo visiškai tinkamas vedant teismo procesą (teisėjas darbinėje veikloje turi elgtis korektiškai, mandagiai (13 str. 3 p.), teismo posėdžio metu turi būti oficialiu, kantriu ir mandagiu (14 str. 6 p.) – teisėjas

okių pasisakymų, kurie yra susiję su asmeniu ir ūdžio pasisakymus asmuo, net jam tiesiogiai jų netaikant, gali priimti asmeniškai. Šiuo atveju teisėjo elgesys neatitiko teisėjui keliamų bendravimo su proceso dalyviais reikalavimų – padorumo ir pavyzdingumo principai buvo pažeisti. TEDK 2011-8-3.

TEDK sprendimai:

Teisėja, pasinaudodama savo tarnybine padėtimi ir prašydama tarpininkauti, kad gydytoja išduotų fiktyvų nedarbingumo pažymėjimą dukrai bei to prašydama gydytojos tiesiogiai, t.y. prašydama atlikti aiškiai neteisėtus veiksmus, taip pat slėpdama fiktyvaus nedarbingumo pažymėjimo išdavimo faktą bei bandydama padėti gydytojai šį neteisėtą veiksma nusišalinti nuo atitinkamų kontrolės institucijų ir tokiu būdu sudarydama sąlygas neteisėtai naudoti valstybės bei sveikatos draudimo biudžeto lėšas, pažeidė TEK 6 straipsnio 2 punktą, 12 straipsnio 2 ir 4 punktus, 13 straipsnio 3 punktą bei 14 straipsnio 11 punktą. TEDK 2010-07-07 Nr. 18P-7.

Teisėjai lankantis šeimos klinikoje kilo konfliktinė situacija, buvo filmuojama privataus asmens patalpose, negavus šių patalpų šeimininko bei kitų ten buvusių fizinių asmenų leidimo ar pritarimo, o teisėjos interesais veikiančias asmenis elgėsi nemandagiai, nepagarbiai, bet teisėja jos naudai veikiančių asmenų veiksmų nenutraukė, niekaip nuo jų neatsiribojo ir nebandė to padaryti, juos toleravo – TEDK sprendžia esant požymių, kad teisėja elgėsi ne pagal TEK. Vadovaujantis padorumo principu, teisėjas turi būti nepriekaištingos reputacijos ir ją saugoti; darbinėje ir kitoje viešojoje veikloje bei privačiame gyvenime elgtis korektiškai ir mandagiai; susidariusias konfliktines situacijas spręsti taikiai ir mandagiai (TEK 13 str. 1, 3 ir 5 p.). TEDK 2012-03-28 Nr. 18P-3.

Teisėjas turi būti nepriekaištingos reputacijos ir TEK reikalauja, kad teisėjas elgtųsi itin padoriai, mandagiai, korektiškai ir pavyzdingai. Teisėjas visada turi išlikti apdairus santykiuose su spaudos atstovais ir susilaikyti nuo bet kokių asmeninių santykių aptarinėjimo su žurnalistais, taip pat nuo nepagrįstų komentarų. Teisėjos vieši raginimai sužinoti antstolės gyvenamąją vietą ir ją nuolat filmuoti, t.y. net ir tuo metu, kai ji nevykdo savo kaip antstolės funkcijų, bei raginimai žmonėms imtis kokių nors veiksmų prieš teismo sprendimo vykdymą, yra nesuderinami su teisėjams keliamais etikos reikalavimais. Teisėjai viešai pasisakant prieš antstolę, kuri vykdo teismo priimtus sprendimus, įžvelgtini teisėjams keliamų padorumo ir pavyzdingumo principų pažeidimo požymiai. TEDK 2012-04-18 Nr. 18P-4.

Lietuvos Respublikos Seime svarstant klausimą dėl sutikimo patraukti teisėją baudžiamojon atsakomybėn ir dėl sutikimo jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę, tiek Seimo laikinojoje tyrimo komisijoje, tiek Seimo plenariniame posėdyje teisėjas nurodė, kad jis niekada nėra sakęs, jog nesutinka būti apklausiamas

id gali duoti parodymus. Vėliau prokuroro odamas BPK 80 straipsnio 1 punkte numatyta teise, teisėjas įteikė prokurorui pareiškimą, kad atsisako būti apklaustas. TEDK vertina, jog teisėjas viešai sutikdamas būti apklausiamas liudytoju („Aš niekada nesakiau, kad aš nesutinku teikti kokios nors informacijos prokuratūrai, jeigu ji norėtų ką nors iš manęs išgirsti“), tokiu būdu išreiškė savo poziciją, kad sutinka bendradarbiauti su ikiteisminį tyrimą atliekančiais pareigūnais ir nesinaudoti savo kaip teisėjo imunitetu. Šie teisėjo vieši pasisakymai buvo suprasti kaip jo pažadas duoti parodymus tiek dėl vienokių, tiek dėl kitokių ikiteisminio tyrimo epizodų. TEDK taip pat pažymi, kad nors BPK 80 straipsnio 1 dalies pagrindu teisėjas turi teisę atsisakyti duoti prieš save parodymus, tačiau šiuo atveju jis viešai pateikė paaiškinimus Seimo nariams ir davė pažadą, jog jis šia teise nesinaudos. Savo pareiškimais dėl sutikimo duoti parodymus teisėjas apskritai išreiškė nuostatą duoti liudytojo parodymus ir nedetalizavo, ar tai apima betarpiškai jį liečiančias aplinkybes, ar dėl kitų asmenų atliktų veiksmų. Teisėjas, atsisakydamas prokuroro būti apklaustas liudytoju, nesilaikė duoto pažado ir neįvykdė duoto įsipareigojimo – teisėjo veiksmuose yra TEK 8 straipsnio 7 punkto, 13 straipsnio 1 ir 3 punktų, 14 straipsnio 1 ir 2 punktų pažeidimų požymių. TEDK 2011-04-20 Nr. 18P-5.

Teisėjas privačiuose santykiuose neturėtų menkinti kitų asmenų, kurie atlieka savo pareigas, ir turėtų jiems rodyti deramą pagarbą. Viešai reikšdami savo nuomonę, teisėjai turi apgalvoti savo sakomų žodžių reikšmę ir dėl ištartų žodžių galinčias kilti pasekmes. Teisėjo vieši pasisakymai dėl to, ko turėtų baimintis savo pareigas vykdanči antstolė, prasilenkia su TEK padorumo ir pavyzdingumo principo reikalavimais. TEK 13, 14 str. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P-6.

TEDK rekomenduoja net ir sudėtingose konfliktinėse situacijose išlaikyti kantrybę, bendrauti mandagiai, dalykiškai, žinoti ar siekiant paaiškinti pareiškėjams išsiaiškinti ir suprantamai pateikti teisinę informaciją. Jei ji susijusi su asmenų procesinėmis teisėmis ar teismo procesinių veiksmų atlikimo tvarka ar terminais, tai informaciją turi teikti remiantis atitinkamo procesinio įstatymo nuostatomis ir vengiant familiarumo. TEDK 2013-12-04 Nr.18 P-28.

TGT sprendimai:

Teisėja, viešai kaltindama kitą teisėją nusikalstamos veikos padarymu, siekdama spaudoje jį sumenkinti, padaryti paniekos vertu žmogumi, taip pat per visuomenės informavimo priemonės reikšdama nuomonę, kad teismuose, prokuratūroje ir kt. susidaręs pedofilų klanas, todėl konkrečiai byla niekada nebus nešališkai ir išsamiai išnagrinėta, pažeidė TEK 13 straipsnio 3, 4, 5, 7 punktus. TGT 2011-03-04 Nr. 21P-2 (LAT 2011-05-05 nutartyje byloje Nr. 1P-381/2011 pritarė šioms išvadoms).

Respublikos piliečio, teises ir pareigas turėtu žinoti ir TEK. Teisėjas privalo grįsti savo pasisakymus neutralumu, korektiškumu, mandagumu bei santūrumu, kad būtų išlaikyta atitinkama pusiausvyra tarp laisvės ir nuomonės reiškimo ir teisėjo pareigų kilnumo išsaugojimo. Jis gali dalyvauti debatuose dėl teisėjų ir teismų veiklos tobulinimo, tačiau privalo vengti bet kokių nepagrįstų vertinimų ir (arba) pasisakymų, kuriais gali būti kompromituojamas konkrečių teisėjų nepriklausomumas bei jų nešališkumas vykdant teisingumą.

Teisėjos pasisakymas netoleruotinas, neatitinkantis santūrumo, mandagumo ir korektiškumo reikalavimų, nes buvo vartojama netinkama leksika, reiškiamas paniekas kitiems visuomenės nariams; pasisakymas apie teisėjus yra užgaulus, nemandagus bei netaktiškas, juo išreiškta neigiama nuomonė apie konkrečius teisėjus ir jie viešai apkaltinti. Faktinių duomenų apie teisėjos interviu nurodytas aplinkybes nėra. Teisėja suprato savo pasakytų teiginių reikšmę ir jų padarinius, taip pat tai, kad jos išsakyti teiginiai bus paskleisti per visuomenės informavimo priemones. Taip kalbėdama teisėja akivaizdžiai siekė diskredituoti jai neįtikėjusius teisėjus, sumenkinti jų ir teismo, kaip vienos iš valstybės valdžių, autoritetą. TGT padarė išvadą, kad teisėja šiurkščiai pažeidė TEK 13 straipsnio 3, 5, 6 ir 7 punktų, 14 straipsnio 1 ir 2 punktų, 16 straipsnio 1 punkto reikalavimus. TGT 2011-12-23 Nr. 21P-10.

14 straipsnis. Pavyzdingumas

Vadovaudamasis pavyzdingumo principu teisėjai privalo laikytis –i taisykli :

1) profesin je veikloje ir priva iame gyvenime savo elgesiu, kalba, drausme, i–vaizda rodyti pavyzd , laikantis visuotinai pripaflint moral s norm ir etikos reikalavim nefleminti teis jo vardo;

2) saugoti savo profesijos garb ir prestifl ;

3) b ti toleranti–kam, punktualiam ir paslaugiam;

4) teismo pos dffio metu nerodyti susierzinimo, pyk io, vengti balso pak limo;

5) nemoralizuoti teismo procese dalyvaujan i asmen ;

6) pos dffio metu b ti oficialiu, kantriu ir mandagiu;

7) visada veikti profesionaliai ir humani–kai;

8) pripaflinti savo klaidas ir jas taisyti;

9) nepiktnaudffiauti alkoholiu ir psichotropin mis medfflagomis, nevirtoti narkotini ir toksini medfflag ne medicinos tikslais;

10) tobulinti savo kalbos ir bendravimo kult r ;

11) privat gyvenim tvarkyti taip, kad nenukent t teism interesai ir teis jo reputacija.

BTEP:

Kompetencijos ir orumo principas:

ir būtinos sąlygos tinkamam teisėjo pareigų

Taikymas:

6.1 Teisėjo pareigos yra svarbesnės už jo kitą vykdomą veiklą.

6.6 Teisėjas visuose teismo procesuose turi palaikyti tvarką ir tinkamai elgtis, išlikti kantrus, vertas pagarbos ir mandagus su bylos šalimis, prisiekusiaisiais, liudytojais, advokatais ir kitais asmenimis, su kuriais teisėjas bendrauja pagal savo kompetenciją. Panašaus elgesio teisėjas reikalauja iš teisės atstovų, teismo personalo ir kitų asmenų, kurių veiklą jis įtakoja, kuriems jis vadovauja arba kuriuos jis kontroliuoja.

6.7 Teisėjas negali užsiimti veikla, nesuderinama su teisėjo vykdomų pareigų orumu.

TEDK:

Teisėjo, vairavusio automobilį, neblaivumas neviršijo 0,41 promilės. Iš etinės pusės teisėjo elgesys negali būti vertinamas kaip visiškai nepriekaištingas, tačiau tai nesudaro pakankamo pagrindo teisėją patraukti drausminėn atsakomybėn. TEDK 2010-7-7.

Teisėja posėdžio metu yra pasakiusi tokias frazes kaip: „Į Lietuvą atvykstat nusikaltimų daryti, o pinigus uždirbtus vežat į Airiją ir tenai kaip inkstas taukuose vartotės“, „Jinai stovėjo gale Tamstos lovos? Kuriuo metu gi... Tamsta... tą įrodymą, kad ten tas vaikas Tamstos yra?..“, „Bet tai va, visa bėda, kad čia yra parašyta Jonas Vainauskas. O tų Jonų ir Vainauskų... Tai gal žinai dienraščio „Lietuvos rytas“, aš nežinau redaktoriaus koks vardas, tai gal jisai... Iš kur mums čia žinoti, kad čia Tamsta, o ne kažkoks kitas?“, „Aš su Tamsta negyvenau ir aš negaliu būti liudytoju. Ar aš gyvenau?“ ir kt. Savo elgesį teisėja paaiškino tuo, kad pats nuteistasis savo nepagarbiu bendravimu ją išprovokavo. Komisija negali pateisinti tokio teisėjos elgesio, kadangi tai neatitinka teisėjui keliamų bendravimo su proceso dalyviais reikalavimų – teisėjas turi elgtis korektiškai, mandagiai (13 str. 3 d.), teismo posėdžio metu nerodyti susierzinimo, pykčio, nemoralizuoti procese dalyvaujančių asmenų, taip pat turi būti oficialiu, kantriu ir mandagiu (14 str. 4, 5, 6 d.). TEDK 2010-11-3.

Nėra įtvirtinta draudimo, kad teisėjas negali laisvu nuo darbo metu užsiimti nuosavybės teise priklausančių namų tvarkymu, teisėjas turi teisę pats arba kartu su šeimos nariais įsigyti nekilnojamąjį turtą, jį prižiūrėti, tvarkyti aplinką, esančią aplink nekilnojamąjį turtą, bei dirbti kitus ūkio darbus – pareiškėjo argumentai nesudaro teisėjo drausminės atsakomybės pagrindo. TEDK 2010-14-11.

Įstatymai teisėjui nedraudžia dalyvauti gyvenamųjų namų savininkų bendrijos veikloje. Teisėjas, turėdamas aukštąjį teisinį išsilavinimą, įgytas žinias gali panaudoti ir spręsdamas įvairius klausimus privačiame gyvenime. Nesant duomenų, kad teisėja savo žinias būtų panaudojusi priešingiems teisei tikslams

neteisėtus veiksmus, teisėjos veiksmus, įkuriant q, nėra pagrindo traktuoti kaip neteisėtus ar prieštaraujancius teisėjo etikai. TEDK 2010-14-11.

Teisėjo elgesys (kad tarnybiniu telefonu darbo metu buvo tvarkomi asmeniniai šeimos nario reikalai) iš etinės pusės negali būti vertinamas kaip visiškai nepriekaištingas (atskirai nevertinant to, ar telefonu skambino pats teisėjas, ar jo sūnus) – yra pavyzdingumo reikalavimo pažeidimo požymių (14 str. 11 p.). TEDK 2011-2-7.

Kaltinamajai iš pradžių atsisakius šiuos užrašus pateikti teismui, teisėjas įspėjo ją apie teismo teisę pakeisti kardomąją priemonę ir paimti užrašus jėga pareigūnams padarant asmens kratą, jei kaltinamoji toliau trukdys teismo procesui. Teisėjo veiksmuose dėl aukščiau nurodytų aplinkybių nėra etikos pažeidimo požymių. TEDK 2011-4-2.

Kaltinamasis pradėjo nekontroliuoti savęs, garsiai rėkti, kad tie užrašai yra meilės raštas, kad prokuroras ir teisėjas yra korumpuoti ir t.t. Į tai teisėjas ironiškai replikavo, kad taip, jis su prokuroru gavo kyšius. Teisėjas darbinėje veikloje turi elgtis korektiškai, mandagiai (13 str. 3 d.), teismo posėdžio metu nerodyti susierzinimo, pykčio, vengti balso pakėlimo, taip pat būti oficialiu, kantriu ir mandagiu (14 str. 4, 6 d.). Komisija daro išvadą, kad aukščiau išvardinti TEK reikalavimai buvo pažeisti. TEDK 2011-4-2.

Teisėjas vadovaudamas teismo procesui turi užtikrinti, kad jis vyktų tinkamai. Vadovaudamasis BPK įtvirtintomis normomis, jis turi teisę proceso dalyviams, tarp jų ir advokatams, skirti baudas siekiant užkirsti kelią bylos vilkinimui. Komisija neturi įgaliojimų tikrinti bei vertinti tokių teisėjo priimtų procesinių sprendimų. TEDK 2011-4-6.

Nenustatyta, kad teismo posėdžių metu gynėja buvo moralizuojama. Manytina, kad pareiškėjos teiginiai dėl galimo teisėjo moralizavimo yra susiję su teisėjo pareiškiamais įspėjimais ir pastabomis laikytis posėdžio tvarkos, t.y. teisėjo veiksmais, siekiant užtikrinti tinkamą teismo proceso eigą. Duomenų dėl teisėjo neetiškų epitetų naudojimo kalboje, kaip teigia pareiškėja, nėra. Nenustatyta, kad teisėjas proceso dalyviams nuolat lieptų atsistoti arba kalbant atsisėsti, teigti, kad teisėjas prašymus nagrinėja savo nuožiūra nustatytais terminais, taip pat nėra pagrindo. TEDK 2011-5-3.

Teisėja straipsnyje kalba apie teisėjų priimtas nutartis, kurios buvo panaikintos instancine tvarka. Ji mano, kad viešas kalbėjimas apie nepagrįstas ir neteisėtas teisėjų nutartis, kurios buvo panaikintos, nesudaro pagrindo kelti jai drausmės bylą. Komisija išvelgia teisėjos veiksmuose tam tikrų pažeidimų požymių, nes teisėjui keliamas nepriekaištingos reputacijos reikalavimas – elgtis padoriai, mandagiai, korektiškai ir pavyzdingai. TEDK 2011-6-4.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

irė žodžius: „Tie argumentai, kuriais teisėjas priėmė prašymus dėl įrodymų išreikalavimo, Jūs sakote tai yra juoda, o aš sakau – balta, bet kuris iš mūsų yra daltonikas, išspręstą aukštesnės instancijos teismas, tačiau tai nėra pagrindas reikšti nušalinimą bei teisėjui nusišalinti nuo bylos nagrinėjimo“. Komisija pažymi, kad teisėjo elgesys nagrinėjamu atveju nebuvo visiškai tinkamas vedant teismo procesą (teisėjas darbinėje veikloje turi elgtis korektiškai, mandagiai (13 str. 3 p.), teismo posėdžio metu turi būti oficialiu, kantriu ir mandagiu (14 str. 6 p.) – teisėjas turėjo elgtis santūriau ir vengti tokių pasisakymų, kurie yra susiję su asmeniu ir jo savybėmis, kadangi tokio pobūdžio pasisakymus asmuo, net jam tiesiogiai jų netaikant, gali priimti asmeniškai. Šiuo atveju teisėjo elgesys neatitiko teisėjui keliamų bendravimo su proceso dalyviais reikalavimų – padorumo ir pavyzdingumo principai buvo pažeisti. TEDK 2011-8-3.

Komisija, vertindama teisėjo nutartyje pavartotus pasisakymus [„Ieškovas teikiantis procesinį dokumentą užmiršo, kad nusišalindamas specializuotą teisinių paslaugų bendrovę <...>, kurios vadovas yra teisiamas už kriminalinę veiklą, išreiškė ieškininį reikalavimą, prieštaraujantį įstatymams, todėl teisiniame procesiniame dokumente nederėtų cituoti aukščiausiąją valstybės vadovą, kuris nieko bendro neturi su ieškovu, jo ieškiniu ir teisinės paslaugas teikiančios bendrovės dalyvių veikomis“], pažymi, kad teisėjas nuo tokių pasisakymų procesiniame dokumente turėjo susilaikyti. Teismo procesiniai dokumentai turi būti surašyti aiškiai, dalykiškai ir korektiškai. Juose neturi būti jokių proceso dalyvių ar juos atstovaujančių asmenis moralizuojančių pasisakymų. Teisėjas, pavartodamas procesiniame dokumente moralizuojančio pobūdžio išsireiškimus, pasielgė netinkamai ir neetiškai. Teisėjas privalo elgtis atsakingai ir priimamuose procesiniuose dokumentuose susilaikyti nuo bet kokių užgaulių ir įžeidžiančių pasisakymų dėl proceso dalyvių ir jų atstovų. TEDK 2012-3-3.

Pareiškėjui įteikiant teismo nutartį per apsirikimą buvo įteikti ir dokumentai iš kitos bylos. Antroji aplinkybė yra ta, kad teismo rašte „Dėl administracinės bylos išsiuntimo“ pareiškėjas neteisingai buvo nurodytas administracinėn atsakomybėn traukiamu asmeniu, nors jo statusas byloje buvo nukentėjusiojo. Čia įžvelgtini tam tikri neapdairumo ir aplaidumo požymiai (pavyzdingumo ir pareiškimo principai reikalauja, kad teisėjas profesinėje veikloje visada veiktų profesionaliai, savo pareigas atliktų nepriekaištingai (14 str. 7 p., 15 str. 3p.)). TEDK 2012-4-5.

Teisėjai bendraujant su proceso dalyviais derėtų elgtis solidžiau, santūriau ir kantriau ir taip, kad nė vienam iš procese dalyvaujančių ar jį stebinančių asmenų nekiltų nė menkiausių abejonių dėl palankumo vienai iš šalių. TEDK 2012-7-1.

TEDK sprendimai:

Teisėja, pasinaudodama savo tarnybine padėtimi ir prašydama tarpininkauti, kad gydytoja išduotų fiktyvų nedarbingumo pažymėjimą dukrai bei to

i, t.y. prašydama atlikti aiškiai neteisėtus
vsaus nedarbingumo pažymėjimo išdavimo faktą

bei bandydama padėti gydytojai šį neteisėtą veiksma nusiėpti nuo atitinkamų
kontrolės institucijų ir tokiu būdu sudarydama sąlygas neteisėtai naudoti
valstybės bei sveikatos draudimo biudžeto lėšas, pažeidė TEK 6 straipsnio 2
punktą, 12 straipsnio 2 ir 4 punktus, 13 straipsnio 3 punktą bei 14 straipsnio 11
punktą. TEDK 2010-07-07 Nr. 18P-7.

Lietuvos Respublikos Seime svarstant klausimą dėl sutikimo patraukti teisėją
baudžiamojon atsakomybėn ir dėl sutikimo jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę,
tiek Seimo laikinojoje tyrimo komisijoje, tiek Seimo plenariniame posėdyje
teisėjas nurodė, kad jis niekada nėra sakęs, jog nesutinka būti apklausiamas
kaip liudytojas ir patikino, kad gali duoti parodymus. Vėliau prokuroro
pakviestas į apklausą, pasinaudodamas BPK 80 straipsnio 1 punkte numatyta
teise, teisėjas įteikė prokurorui pareiškimą, kad atsisako būti apklaustas. TEDK
vertina, jog teisėjas viešai sutikdamas būti apklausiamas liudytoju („Aš niekada
nesakiau, kad aš nesutinku teikti kokios nors informacijos prokuratūrai, jeigu ji
norėtų ką nors iš manęs išgirsti“), tokiu būdu išreiškė savo poziciją, kad sutinka
bendradarbiauti su ikiteisminį tyrimą atliekančiais pareigūnais ir nesinaudoti
savo kaip teisėjo imunitetu. Šie teisėjo vieši pasisakymai buvo suprasti kaip jo
pažadadas duoti parodymus tiek dėl vienokių, tiek dėl kitokių ikiteisminio tyrimo
epizodų. TEDK taip pat pažymi, kad nors BPK 80 straipsnio 1 dalies pagrindu
teisėjas turi teisę atsisakyti duoti prieš save parodymus, tačiau šiuo atveju jis
viešai pateikė paaiškinimus Seimo nariams ir davė pažadą, jog jis šia teise
nesinaudos. Savo pareiškimais dėl sutikimo duoti parodymus teisėjas apskritai
išreiškė nuostatą duoti liudytojo parodymus ir nedetalizavo, ar tai apima
betarpiškai jį liečiančias aplinkybes, ar dėl kitų asmenų atliktų veiksmų.
Teisėjas, atsisakydamas prokuroro būti apklaustas liudytoju, nesilaikė duoto
pažado ir neįvykdė duoto įsipareigojimo – teisėjo veiksmuose yra TEK 8
straipsnio 7 punkto, 13 straipsnio 1 ir 3 punktu, 14 straipsnio 1 ir 2 punktu
pažeidimų požymių. TEDK 2011-04-20 Nr. 18P-5.

Teisėja, viešai kaltindama kitą teisėją nusikalstamos veikos padarymu,
siekdama spaudoje jį sumenkinti, padaryti paniekos vertu žmogumi, taip pat per
visuomenės informavimo priemones reikšdama nuomonę, kad teismuose,
prokuratūroje ir kt. susidaręs pedofilų klanas, todėl konkreiti byla niekada
nebus nešališkai ir išsamiai išnagrinėta, pažeidė TEK 14 straipsnio 1 punktą.
LAT 2011-05-05 nutartis byloje Nr. 1P-381/2011.

Teisėja nesilaikė teismų procesinių sprendimų privalomumo principo, taip
pat CPK reikalavimo, kad antstolio reikalavimai vykdyti teismo sprendimus,
susilaikyti nuo veiksmų, galinčių trukdyti vykdyti sprendimus, yra privalomi ir
turi būti įvykdyti per antstolio nustatytą terminą. Toks elgesys neatitinka
teisėjams keliamų pavyzdingumo principo reikalavimų, įpareigojančių teisėją
tiek profesinėje veikloje, tiek privačiame gyvenime savo elgesiu, kalba, drausme
rodyti pavyzdį. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ose neturėtų menkinti kitų asmenų, kurie atlieka savo pareigas, ir turėtų jiems rodyti deramą pagarbą. Viešai reikšdami savo nuomonę, teisėjai turi apgalvoti savo sakomų žodžių reikšmę ir dėl ištartų žodžių galinčias kilti pasekmes. Teisėjo vieši pasisakymai dėl to, ko turėtų baimintis savo pareigas vykdanti antstolė, prasilenkia su TEK padorumo ir pavyzdingumo principo reikalavimais. TEK 13, 14 str. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

Teisėjo geranoriškas teismo sprendimo nevykdymas yra pagrindas jo drausminei atsakomybei, nes pažeidžiamas pavyzdingumo principas – tvarkant asmeninius reikalus neveikiama pagal įstatymą, kitiems rodomas netinkamas pavyzdys, dėl to nukenčia teisėjo reputacija ir teismų interesai. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

Teisėjai lankantis šeimos klinikoje kilo konfliktinė situacija, buvo filmuojama privataus asmens patalpose, negavus šių patalpų šeimininko bei kitų ten buvusių fizinių asmenų leidimo ar pritarimo, o teisėjos interesais veikiančias asmenys elgėsi nemandagiai, nepagarbiai, bet teisėja jos naudai veikiančių asmenų veiksmų nenutraukė, niekaip nuo jų neatsiribojo ir nebandė to padaryti, juos toleravo – TEDK sprendžia esant požymių, kad teisėja elgėsi ne pagal TEK. Pavyzdingumo principas teisėją įpareigoja profesinėje veikloje ir privačiame gyvenime savo elgesiu, kalba, drausme rodyti pavyzdį; privatų gyvenimą tvarkyti taip, kad nenukentėtų teisėjo reputacija (TEK 14 str. 1 ir 11 p.). TEDK 2012-03-28 Nr. 18P-3.

Teisėjos vieši raginimai sužinoti antstolės gyvenamąją vietą ir ją nuolat filmuoti, t.y. net ir tuo metu, kai ji nevykdo savo kaip antstolės funkcijų, bei raginimai žmonėms imtis kokių nors veiksmų prieš teismo sprendimo vykdymą, yra nesuderinami su teisėjams keliamais etikos reikalavimais. Teisėjai viešai pasisakant prieš antstolę, kuri vykdo teismo priimtus sprendimus, išvelgtini teisėjams keliamų padorumo ir pavyzdingumo principų pažeidimo požymiai. Teisėja, bendraudama su žiniasklaidos atstovais ir viešai pasisakydama dėl teismo sprendimo vykdymo ir antstolės turėjo elgtis santūriau, korektiškiau, atsakingai vertinti savo pasisakymų esmę ir reikšmę. Teisėja, gindama asmeninius interesus pagarsėjusiame civiliniame ginče, elgėsi nekorektiškai, nemandagiai, siekė pažeminti pareigūną ir taip galėjo kliudyti jam vykdyti savo pareigas, gynė savo teises veiksmais, kurie nesuderinami su teisėjo etika. Tokiu būdu teisėja nekorektiškais viešais pasisakymais pakenkė teismų sistemos ir teisėjo reputacijai. TEDK 2012-04-18 Nr. 18P-4.

Pasitvirtino aplinkybės dėl teisėjo replikos teismo posėdžio metu, kad pareiškėjas savo pastabas galėtų pareikšti žmonai, o ne teismui. Ši teisėjo pastaba, nesusijusi su proceso tvarkos palaikymu, nebuvo būtina tinkamo proceso vedimo tikslais, todėl vertinama kaip neatitinkanti teisėjų etikos reikalavimų elgtis mandagiai ir korektiškai, nemoralizuoti teismo procese

s nuomone, teisėjas turėtų vengti tokių pastabų no posėdžio metu asmenys netinkamai elgiasi, pažeidinėja proceso tvarką ir nerodo deramos pagarbos teismui, tai teismo posėdžio pirmininkas turi imtis atitinkamų procesinių priemonių. Komisija teisėjo veiksmus vertina nederamais, tačiau taip pat atsižvelgia į tai, kad teisėjas pripažįsta šį faktą ir pats vertina, jog toks elgesys nėra tinkamas teisėjui, todėl sprendžia, kad nėra pagrindo kelti teisėjui drausmės bylą ir apsvarstymas Komisijoje šiuo atveju yra pakankamas poveikis teisėjui. TEDK 2013-03-18 Nr. 18 P-7.

Po pareiškimo pagarsinimo teisėjas pasakė pareiškėjui, kad šis, perskaitęs pareiškimą, ir pats susipažino su pareiškimu. Pagal teismo posėdžio garso įrašą teisėjas šiuos žodžius ištarė ramiu tonu, jo balse negirdėti moralizavimo, užgauliojimo ar pašiepimo. Atsižvelgiant į tai ir į teisėjo paaiškinimus, kad jis tikrai nenorėjo nieko įžeisti, TEDK daro išvadą, jog teisėjo veiksmuose nėra teisėjo etikos pažeidimo požymių. Kita vertus, Komisijos nuomone, teisėjams rekomenduotina susilaikyti nuo proceso dalyvių veiksmų neprocesinio, t.y. nesusijusio su proceso reikmėmis, vertinimo ar komentavimo. TEDK 2013-02-04 Nr. 18 P-1.

Garso įrašė užfiksuota, kad gynėjui sakant baigiamąją kalbą, jis padaręs pauzę, pareiškia teisėjui, jog tikisi, kad pastarasis girsi, ką jis kalba, bei paprašo teisėjo nesinaudoti telefonu. Tai patvirtina faktą, kad teismo posėdžio metu teisėjas turėjo ir naudojo savo mobilųjį telefoną, nors, remiantis jo pateiktais paaiškinimais, minimu atveju galimai tik pasižiūrėjo į telefoną patikrinti, kiek yra valandų. Teisėjų etikos ir drausmės komisija, remdamasi garso įrašu ir advokato išsakyta pastaba teisėjui, daro išvadą, kad teisėjas posėdžio metu nesielgė pavyzdinčiai ir pagarbiai proceso dalyvių atžvilgiu. Teisėjas neabejotinai turėtų susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kurie proceso dalyviams keltų abejonių, ar bylą nagrinėjantis teisėjas klausosi jų pasisakymų, ar neužsiima su bylos nagrinėjimu nesusijusia pašaline veikla. TEDK 2013-09-16 Nr. 18 P-22.

Teismo posėdžio pirmininkė turėjo imtis atitinkamų priemonių pašalinti kilusius proceso trikdžius (net jeigu jie buvo susiję su posėdžių salės durų varstymu į salę įeinant kitų bylų proceso dalyviams). Tačiau šiuo atveju, nesiklausant posėdžio metu advokatės sakomos kalbos ir šnibzdantis teismo posėdžių salėje esantiems asmenims, buvo ne tik neužtikrinta teismo posėdžio tvarka, bet tuo pačiu ir parodyta nepagarba tuo metu kalbėjusiai advokatei. Teismo posėdžio pirmininkė nesiėmė reikalingų veiksmų užtikrinti dalykišką bylos nagrinėjimą. Komisijos nuomone, atmestini teisėjos paaiškinimai, kad ji pažeidimo nepadarė, nes savo paaiškinime teisėjų tarpusavio kalbėjimosi fakto ji nepaneigė, o garso įrašė nėra duomenų, kad dėl kuždesių būtų pareikšta pastabų posėdžio salėje buvusiems asmenims. Todėl TEDK vertina, kad yra pagrindo vadovautis kaip pagrįstais teikimo argumentais, kad teisėjų kolegijos nariai nebuvo pagarbūs ir dėmesingi advokatės pasisakymo metu. TEDK

pirmininkės veiksmuose yra TEK įtvirtintų imo principų pažeidimo požymių, kas sudaro pagrindą minėtos teisėjos drausminei atsakomybei. TEDK 2013-08-12 Nr. 18 P-18.

Teisėjo procesinis veiksmas – prašymo dėl nušalinimo išsprendimo tvarkos, nustatytos BPK 59 straipsnio 2 dalies 4 punkte, nesilaikymas – teisėjų etikos aspektu vertinamas tik tiek, ar nėra padarytas šiurkštus proceso įstatymo pažeidimas. Šiuo atveju pareiškėjo nurodyta aplinkybė, kad teisėjas neišėjo į pasitarimų kambarį priimti sprendimo dėl pareikšto nušalinimo, nors ir neatitinka procesinio įstatymo nustatytos pareiškimų dėl nušalinimo sprendimo tvarkos, bet nėra tiek svarbus teismo proceso eigos ar labai reikšmingas pareiškėjo teisių nustatymo požiūriu. Proceso metu nutarties pagrįstumas gali būti patikrintas, o pareiškėjui buvo pateiktas aiškus atsakymas į jo pareiškimą. Minėta, kad teisėjo drausminės atsakomybės pagrindu gali būti šiurkštus įstatymo pažeidimas. TEDK vertina, kad šiuo atveju vienkartinis procesinės tvarkos nesilaikymas išsprendžiant pareiškimą dėl nušalinimo protokoline nutartimi nesudaro pagrindo teisėjo drausminei atsakomybei. TEDK 2013-08-12 Nr. 18 P-17.

TEDK vadovaujasi visuotinai pripažintomis nuostatomis, kad teisėjas turi ir gali naudotis saviraiškos laisve ir teise kritikuoti, o šiuo atveju pabrėžia, kad jis turi teisę dalyvauti diskusijose tobulinant teisės aktus ir turi teisę išsakyti savo argumentuotą kritiką dėl pateiktų konkrečių įstatymų pataisų. Naudodamasis šiomis teisėmis ir laisvėmis, teisėjas turi teisę dalyvauti įvairiomis ir moderniausiomis formomis rengiamuose forumuose, tame tarpe, naudotis internetu ir socialinių tinklų galimybėmis. Pasirinkdamas diskusijos vietą, formą, pasisakymo argumentus ir jų pateikimo būdus, teisėjas turi atsižvelgti į tai, kad visais atvejais jis privalo užtikrinti teisėjo profesijos garbę ir prestižą bei teisėjų etikos principų laikymąsi. TEDK I 2013-05-06 Nr. 58P-1.

Teisėjas, kuris dalyvauja diskusijoje ar išsako kritiką, turi veikti dalykiškai ir profesionaliai, nemenkindamas kitų asmenų. Tai reiškia, kad jis pirmiausia pasisako dėl diskusijos dalyko, o ne dėl jos dalyvių, taip pat ir vartodamas kreipinius į juos. Diskusijos dalykiškumas reikalauja, kad būtų vengiama argumentų, kreipinių ir išsireiškimų, susijusių su diskusijose dalyvaujančiais asmenimis, jeigu tai nenusiję su nagrinėjamu klausimu. Teisėjų etikos aspektu netoleruotina, kad būtų kritikuojamas asmuo (pavyzdžiui, pabrėžiant jo profesiją ir išskiriant ją iš kitų asmenų grupių), ypač tada, kai pasirenkamas kandas ir pašiepiantis kritikos stilius. Dėstomi argumentai turėtų būti nukreipti į aptariamą klausimą, o oponento argumentų ar veiksmų kritiką teisėjas turėtų reikšti dalykiškai, santūriai ir korektiškai. TEDK I 2013-05-06 Nr. 58P-1.

Dėl teisėjo viešai paskelbtos publikacijos pavadinimo „Dirglioji teisėkūra: Mušk žmoną, bet ne šunį“ TEDK sprendžia, kad publikacijos antraštė yra dviprasmiška. Ji gali būti suprasta kaip toleruojanti ar skatinanti smurtą.

šakai nepriimtinas, o jo skatinimas pažeidžia
urinio antraštės teiginį TEDK vertina kaip
nederantį su teisėjo pareigų orumu. Teisėjų etikos požiūriu teisėjui nepriimtina
remtis moralės požiūriu abejotinais ar jai prieštaraujančiais argumentais, o
taip pat toleruoti ar skatinti tai, kas pažeidžia įstatymų reikalavimus. Nors
vertinant visos publikacijos kontekste galima suprasti, kad šiuo teiginiu buvo
siekiama išryškinti problemą, TEDK pabrėžia, kad teisėjas turi atsizvelgti į savo
pareigas ir pasirinkti santūresnes išraiškos priemones šiam tikslui. Šiuo atveju
aštraus bei moralės ir teisės požiūriu dviprasmiško turinio antraštė
publikuojama čia pat nurodant teisėjo, kaip publikacijos autoriaus, pareigas.
Dėl tokių aplinkybių, TEDK nuomone, šis pasisakymas teisėjui nederamas ir
teisėjų etikos požiūriu yra nepriimtinas. Atsizvelgiant į tai, teisėjams viešai
dėstant savo poziciją (skelbiant straipsnius, publikacijas, komentarus,
pasisakant viešai ir kt.) siūlytina vengti naudoti pasisakymus, kurie suvokiami
kaip prieštaraujantys moralei ar teisei. Naudodamasis saviraiškos laisve ar
kritikuodamas, teisėjas turi teisę pasinaudoti įvairiomis kūrinų formomis, taip
pat ir feljetono, tačiau neturi teisės peržengti moralės ir teisės nustatytų ribų.
TEDK vertina, kad paskelbtos publikacijos pavadinimo nurodytoji dalis gali
būti suprantama ir interpretuojama kaip toleruojanti ar skatinanti veiksmus,
kurie visuomenėje vienareikšmiškai suprantami neigiamai, nes yra uždrausti
įstatymų, todėl ji pripažintina kaip neatitinkanti teisėjų etikos korektiškumo,
santūrumo ir pavyzdingumo reikalavimų. TEDK I 2013-05-06 Nr. 58P-1.

Teisėja nebuvo pakankamai kantri, dalykiška ir korektiška, aiškindamasi kai
kurių asmenų vėlavimo į teismo posėdį aplinkybes ir užtikrindama teismo
posėdžio tvarką: posėdžio metu su proceso dalyviais kalbėjo pakeltu tonu,
moralizuodama kai kuriuos iš jų, nebuvo pakankamai oficiali ir dalykiška, kelis
kartus parodė savo susierzinimą. Teisėjos veiksmuose yra pagarbos žmogui ir
pavyzdingumo principų pažeidimų požymių, kas sudaro pagrindą kilti teisėjos
drausminei atsakomybei. TEDK 2013-10-24 Nr.18 P-26.

TEDK rekomenduoja net ir sudėtingose konfliktinėse situacijose išlaikyti
kantrybę, bendrauti mandagiai, dalykiškai, žinoti ar siekiant paaiškinti
pareiškėjams išsiaiškinti ir suprantamai pateikti teisinę informaciją. Jei ji
susijusi su asmenų procesinėmis teisėmis ar teismo procesinių veiksmų atlikimo
tvarka ar terminais, tai informaciją turi teikti remiantis atitinkamo procesinio
įstatymo nuostatomis ir vengiant familiarumo. TEDK 2013-12-04 Nr.18 P-28.

Teisėjų etikai keliamų reikalavimų aspektu gali būti nagrinėjamos tik tos
teikime nurodytos aplinkybės, kurios susijusios su teisėjos galimai netinkamu
elgesiu proceso metu, kuomet teisėja, pareiškėjo teigimu, moralizavo proceso
dalyvius, uždavinėjo jiems nekonkrečius ir klaidinančius klausimus, toleravo
užgaulų atsakovo apkalbėjimą ir pati savo pasisakymais rodė jam nepagarbą.
Teisėja, pirmininkaudama teismo posėdžiams, yra atsakinga už tai, kad bylos
nagrinėjimas teisme vyktų dalykiškai, tvarkingai ir kryptingai bei proceso metu
būtų išsamiai ištirtos bylos išnagrinėjimui reikšmingos aplinkybės, stengėsi

ionėmis ir savo gyvenimiška patirtimi sutaikyti
ie, atsižvelgdami į savo nepilnamečių vaikų
interesus, turi ieškoti kompromiso. Teisėjos veiksmai, tikslinant užduotus
klausimus ir siekiant išsiaiškinti jų esmę bei tikslingumą, šiuo atveju negali būti
laikomi netinkamais, kadangi buvo nukreipti bylos aplinkybių ištyrimui ir
neperžengė nagrinėjamos bylos ribų. Be to, nenustatyta, kad teisėja neaiškiai
būtų suformulavusi klausimus ar juos netinkamai uždavusi. Komisija pareiškėjo
teikime aprašytą netinkamą teisėjos elgesį traktuoja kaip labai asmenišką ir į
save nukreiptą subjektyvų pareiškėjo vertinimą, tam tikrus teisėjos pasisakymus
be pagrindo įvardinant kaip moralizavimą ar nepagarbos rodyimą. Pastebėtina,
kad civilinės bylos nagrinėjimas galbūt galėjo vykti šiek tiek solidžiau ir
dalykiškiau, tačiau atsižvelgiant į aplinkybių visumą, teismo posėdžių metu
spręstų klausimų pobūdį ir tvyrojusią įtampą, iš konteksto atskirai paimtų
pasisakymų, suteikiant jiems atitinkamą atspalvį, šiuo atveju negalima vertinti
kaip sudarančių pagrindą kilti teisėjos drausminei atsakomybei. TEDK 2013-
12-04 Nr.18 P-29.

TGT sprendimai:

*Teisėjas neužtikrino, kad tinkamai būtų įgyvendinta byloje dalyvaujančių
asmenų teisė gauti teismo sprendimo nuorašą iš karto po jo paskelbimo. TGT
vertinimu, nors teisėjas paaiškino, kad su asmeniu geranoriškai susitarė, jog
jis atvyks pasiimti sprendimo kitą jam patogią dieną, tai negali būti
pateisinama priežastis nesilaikyti CPK reikalavimų. TGT 2010-06-14 Nr. 21P-
5.*

*Teisėja, vykdydama pareigines funkcijas, ne visada tinkamai organizavo
savo darbą, ne visada elgėsi pareigingai, rūpestingai ir atidžiai: pasiėmė
nemokamų atostogų, nors tomis dienomis turėjo daug darbo, neatvyko į darbą
be pateisinamos priežasties, daug kartų nesilaikė įstatymų nustatytų pirmojo
teisiamojo posėdžio baudžiamosioje byloje paskyrimo, procesinių dokumentų
surašymo, paskelbimo terminų ir procesinių dokumentų nuorašų išsiuntimo
tvarkos, tuo aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas.*

*Teisėja sistemingai nesilaikė BPK nustatytų terminų, keletą kartų nesiėmė
visų įmanomų priemonių, kad įvyktų teismo posėdis, nepakankamai kontroliavo
jos nurodymus vykdančios posėdžių sekretorės darbą, surašant nuosprendžius
buvo neatidi ir nerūpestinga, rašymo apsirikimus taisė pažeidžiant procesines jų
taisymo taisykles, pavieniais atvejais atskirose baudžiamosiose bylose laiku
neišsprendė bausmių bendrinimo nuteistajam klausimo, nenurodė nuosprendyje
jo apskundimo tvarkos, neįteikė nuosprendžio nuorašų proceso dalyviams,
nesiėmė priemonių, kad bylose dalyvaujantys asmenys pateiktų nustatytos
formos medicininės pažymas dėl ligos. Dėl teisėjos nemokamų atostogų ir
neatvykimo į darbą nebuvo atlikta keletas procesinių veiksmų jos nagrinėtose
baudžiamosiose bylose. Teisėja, padarydama šiuos pažeidimus, pažemino
teisėjo vardą ir pakenkė teismo autoritetui. TGT 2010-06-14 Nr. 21P-6.*

bylų nagrinėjimo, tvarkymo ir saugojimo r kitų procesinių dokumentų surašymo terminų, laiku neperdavė bylų raštinei, vilkino civilinių bylų nagrinėjimą. TGT daro išvadą, kad teisėja aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas ir pažeidė 14 straipsnio 1, 2, 3 ir 7 punktus, nes profesinėje veikloje teisėjas savo elgesiu bei drausme privalo rodyti pavyzdį, būti punctualus, nežeminti teisėjo vardo, saugoti savo profesijos garbę ir prestižą, visada veikti profesionaliai. TGT 2011-03-21 Nr. 21P-3.

Teisėjas neužtikrino tinkamo darbo organizavimo – nesilaikė ATP bylų nagrinėjimo tvarkos ir terminų: šešiolikoje bylų ilgiau kaip šešis mėnesius nebuvo atlikti jokie procesiniai veiksmai; dvidešimt trijose bylose dėl administracinės nuobaudos paskyrimo ilgiau kaip tris mėnesius nebuvo atliekami procesiniai veiksmai; dvidešimt vienoje byloje asmenys buvo nubausti arba jiems paskirta bauda buvo pakeista į areštą, jų tinkamai neinformavus apie teismo posėdį. Teisėjas tinkamai neįformino savo atliekamų procesinių veiksmų; viena byla teisėjo žinioje buvo ilgiau kaip vienerius metus; bylose, kuriose buvo priimta nutartis pratęsti administracinės nuobaudos skyrimo terminą, ilgą laiką nebuvo atliekami jokie procesiniai veiksmai, o vėliau iš karto buvo priimtas procesinis sprendimas teiseną nutraukti. TGT pripažino TEK 14 straipsnio 7 punkto ir 15 straipsnio 3 ir 4 punktų pažeidimus. TGT 2011-04-26 Nr. 21P-5.

Teisėjas neužtikrino tinkamo darbo organizavimo – nesilaikė ATP bylų nagrinėjimo tvarkos ir terminų: dvidešimtyje bylų ilgiau kaip šešis mėnesius nebuvo atlikti jokie procesiniai veiksmai; vienuolikoje bylų dėl nuobaudos paskyrimo ilgiau kaip tris mėnesius nebuvo atliekami procesiniai veiksmai; trisdešimt trijose bylose nebuvo atsakymų į teismo pavedimus dėl asmenų atvedinimo, gyvenamosios vietos nustatymo; trys bylos teisėjo žinioje buvo ilgiau kaip vienerius metus; keturiose bylose nuo vieno byloje atlikto veiksmo iki kito buvo praėjęs nepateisinamai ilgas laiko tarpas. TGT pripažino TEK 14 straipsnio 7 punkto ir 15 straipsnio 3 ir 4 punktų pažeidimus. TGT 2011-05-31 Nr. 21P-7.

Teisėja, nagrinėdama ATP, baudžiamąsias ir civilines bylas, neužtikrino tinkamo savo darbo organizavimo – daugelyje šių bylų nesilaikė jų nagrinėjimo tvarkos ir terminų, tinkamai neįformino savo atliekamų procesinių veiksmų, pažeidė proceso dalyvių teisę į greitą ir operatyvų teismo procesą: 1) nagrinėdama ATP bylas, pažeidė terminus; šias bylas nagrinėjo nesilaikydama įtvirtintų procedūrų; nėra duomenų apie ATP bylose teisėjos priimtų nutarimų nuorašų išsiuntimą proceso dalyviams; 2) baudžiamosiose bylose pažeidė procesinių sprendimų įteikimo (išsiuntimo) terminus; nesilaikė BPK 240 straipsnio 2 dalies, 414 straipsnio 4 dalies, 420 straipsnio 1 dalies, 302 ir 308 straipsnių bei Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. rugsėjo 21 d. nutarimo reikalavimų; 3) civilinėse bylose pažeidė ieškinių, pareiškimų priėmimo, pasirengimo civilinių bylų nagrinėjimui tvarką; skirdama parengiamuosius teismo posėdžius, pažeidė CPK 228 ir 229 straipsniuose

bylų išnagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir jų priemonių taikymo terminus; pažeidė bylų dėl teismo įsakymų ir teismo leidimų išdavimo, taip pat dėl vykdymo išlaidų priteisimo nagrinėjimo tvarką ir terminus. Teisėja jai padedantiems teismo darbuotojams nebuvo reikli ir neužtikrino, kad procesiniai sprendimai nustatyta tvarka ir laiku būtų paskelbti sistemoje „LITEKO“: pažeisti Lietuvos teismų informacinės sistemos nuostatų 37 punkto reikalavimai duomenis į vietinę duomenų bazę įrašyti (įkelti) per nustatytą trijų darbo dienų terminą; keliose išnagrinėtose bylose procesiniai sprendimai į informacinę sistemą „LITEKO“ buvo įkelti anksčiau nei jie buvo priimti (paskelbti); ne visada į informacinę sistemą „LITEKO“ buvo įrašoma (įkeliamą) teisėjos išnagrinėtoje byloje priimto procesinio sprendimo nuasmeninta versija. TGT pripažino TEK 14 straipsnio 1, 2, 3 ir 7 punktų, 15 straipsnio 1, 3 ir 4 punktų pažeidimus. TGT 2011-11-25 Nr. 21P-9.

Teisėja, būdama nukentėjusiąja baudžiamojoje byloje, kurioje jos dalyvavimas teismo posėdžiuose pripažintas būtinu, neatvykdama į teismo posėdžius, apie kuriuos buvo tinkamai informuota, ir nepranešdama apie neatvykimo priežastis, nesilaikė TEK 14 straipsnio 1, 2 punktų bei 15 straipsnio 1 punkto reikalavimų ir taip pažemino teisėjo vardą bei pakenkė teismo autoritetui. TGT 2012-04-27 Nr. 21P-6.

Teisėjas savo, kaip Lietuvos Respublikos piliečio, teises ir pareigas turėtų įgyvendinti taip, kad būtų laikomasi ir TEK. Teisėjas privalo grįsti savo pasisakymus neutralumu, korektiškumu, mandagumu bei santūrumu, kad būtų išlaikyta atitinkama pusiausvyra tarp laisvės ir nuomonės reiškinį ir teisėjo pareigų kilnumo išsaugojimą. Jis gali dalyvauti debatuose dėl teisėjų ir teismų veiklos tobulinimo, tačiau privalo vengti bet kokių nepagrįstų vertinimų ir (arba) pasisakymų, kuriais gali būti kompromituojamas konkrečių teisėjų nepriklausomumas bei jų nešališkumas vykdant teisingumą.

Teisėjos pasisakymas netoleruotinas, neatitinkantis santūrumo, mandagumo ir korektiškumo reikalavimų, nes buvo vartojama netinkama leksika, reiškiamą panieką kitiems visuomenės nariams; pasisakymas apie teisėjus yra užgaulus, nemandagus bei netaktiškas, juo išreikšta neigiama nuomonė apie konkrečius teisėjus ir jie viešai apkaltinti. Faktinių duomenų apie teisėjos interviu nurodytas aplinkybes nėra. Teisėja suprato savo pasakytų teiginių reikšmę ir jų padarinius, taip pat tai, kad jos išsakyti teiginiai bus paskleisti per visuomenės informavimo priemones. Taip kalbėdama teisėja akivaizdžiai siekė diskredituoti jai neįtikėjusius teisėjus, sumenkinti jų ir teismo, kaip vienos iš valstybės valdžių, autoritetą. TGT padarė išvadą, kad teisėja šurkščiai pažeidė TEK 13 straipsnio 3, 5, 6 ir 7 punktų, 14 straipsnio 1 ir 2 punktų, 16 straipsnio 1 punkto reikalavimus. TGT 2012-12-23 Nr. 21P-10.

15 straipsnis. Pareigingumas

Vadovaudamasis pareigingumo principu teis jas privalo laikytis –i taisykli :

publikos Konstitucijos, tarptautini sutar i ,

2) sura-yti procesinius dokumentus taip, kad jie atitikt statym ir valstybin s kalbos reikalavimus;

3) savo pareigas atlikti nepriekai-tingai, laiku, profesionaliai ir dalyki-kai;

4) gilintis nagrin jam byl esm , vengti skubotumo ir pavir-utini-kumo, ta iau nevilkinti teismo proceso;

5) reaguoti kit teis j , prokuror ir advokat padarytus statym bei profesin s etikos pafleidimus.

BTEP:

Kompetencijos ir orumo principas:

Kompetencija ir orumas yra būtinios sąlygos tinkamam teisėjo pareigų vykdymui.

Taikymas:

6.1 Teisėjo pareigos yra svarbesnės už jo kitą vykdomą veiklą.

6.5 Teisėjas turi vykdyti visas teisėjo pareigas, įskaitant ir veiksmingą, teisingą bei pakankamai greitą sprendimų priėmimo procesą.

6.7 Teisėjas negali užsiimti veikla, nesuderinama su teisėjo vykdomų pareigų orumu.

TEDK:

Byloje nebuvo daromas garso įrašas, teisėjas, neužtikrindamas nustatytų taisyklių [dėl įrašo darymo] laikymosi, buvo nepakankamai pareigingas. TEDK 2011-2-3.

Teismo nutarties neišsiuntimas laiku yra organizacinio pobūdžio klaida, kuri įvyko ne dėl teisėjų, o raštinės darbuotojų, kurie yra atsakingi už dokumentų išsiuntimą, kaltės – šis argumentas nėra pagrindu kelti teisėjams drausmės bylą. TEDK 2010-7-3.

Buvo pažeistas LR CPK 228 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas terminas, tačiau tam yra objektyvios pateisinančios priežastys – dėl didelio teismo darbo krūvio; byla buvo paskirta nagrinėti parengiamajame teismo posėdyje nustatyta eilės tvarka. Komisija nevertina, kad buvo piktybiškai padarytas pažeidimas. TEDK 2010-7-5.

Komisija pažymi, kad netinkamas dokumento įsiuvimas į bylą yra teismo posėdžių sekretorės, o ne teisėjos darbo klaida. TEDK 2010-7-10.

Sprendimą dėl pareiškėjo skundo teisėjas priėmė 45 dienomis pažeisdamas įstatymo nustatytus terminus – TEK 15 straipsnio 1 dalies reikalavimų pažeidimas. TEDK 2010-10-4.

o dėl objektyvių priežasčių. Teismo pirmininkė rašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis, išreikalavo bylą, o ją gavusi iš karto parengė ir išsiuntė jai atsakymą. TEDK 2010-10-7.

Atskirasis skundas, teismui pateiktas 2010 m. kovo 15 d., apeliacinės instancijos teismui išsiųstas tik 2010 m. birželio 2 d. Atskirasis skundas iš pradžių buvo persiųstas prijungimui prie bylos, kuri šiam teismui buvo perduota nagrinėti pagal teisingumą. Bylą grąžinus nagrinėti apylinkės teismui, apygardos teismas pavedė apylinkės teismui paruošti reikiamą medžiagą atskirojo skundo nagrinėjimui. Užsitęsęs skundo išsiuntimas apeliacinės instancijos teismui šiuo atveju nesudaro pagrindo teisėjo drausminei atsakomybei. TEDK 2010-11-2.2.

Dėl argumento, kad teisėja pažeidė LR BPK 151 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus terminus, Komisija nustatė, kad šis terminas buvo nežymiai pažeistas dėl objektyvių priežasčių (reikėjo išsireikalauti ikiteisminio tyrimo medžiagą, su ja tinkamai susipažinti bei, paskyrus skundo nagrinėjimo posėdį, apie posėdžio laiką ir vietą informuoti suinteresuotus asmenis). Nežymiai užsitęsęs skundo nagrinėjimas nesudaro pagrindo teisėjo drausminei atsakomybei. TEDK 2010-11-4.

Dėl teiginių, kad teisėja priimdama nutartį klastojo duomenis bei nurodė melagingą informaciją, Komisija pažymi, kad pagal jai suteiktą kompetenciją neturi įgaliojimų vertinti šių pareiškėjos teiginių – dokumentų klastojimas yra nusikalstama veika, numatyta LR BK, todėl pareiškėja turi teisę kreiptis, kad būtų atliktas tyrimas. TEDK 2010-11-4.

Teismo pirmininkė, kurį laiką nepastebėjusi ir leisdama susidaryti situacijai, kad administracinės bylos vykdymui būtų išsiųstos pavėluotai arba iš viso neišsiųstos, šiais savo veiksmais neužtikrino reikiamos teismo vidaus ir darbuotojų darbo kontrolės – pažeidė pareigingumo principą. TEDK 2010-14-1.

Nutartis buvo paskelbta ne teismo posėdžių salėje dėl objektyvių priežasčių, t.y. nagrinėjamu atveju teismo posėdžių salėje nebuvo sąlygų paskelbti nutartį. TEDK 2010-14-4.

Teisėja skundą turėjo išnagrinėti per 5 dienas nuo skundo gavimo, o sprendimą priėmė praėjus daugiau nei 1 mėn. – teisėjos veiksmai vertintini kaip TEK 15 straipsnio 1 dalies reikalavimų pažeidimas. TEDK 2010-14-6.

Bylos nagrinėjimas teisme užsitęsė dėl objektyvių priežasčių – dėl šalių pateiktų prašymų nagrinėjimo, ekspertizės skyrimo, didelio teisėjo darbo krūvio, teisėjo turėtų atostogų ir pan. Pagal priežastis, dėl kurių teismo posėdžiai buvo atidėti, Komisija daro išvadą, kad nėra pagrindo pripažinti, jog procesas byloje nebuvo pakankamai operatyvus ar byla buvo vilkinama. TEDK 2010-15-3.

ži tuo metu jis nenagrinėja bylų, nesudaro pakankamo pagrindo svarstyti teisėjui drausmės bylos iškėlimo klausimo. TEDK 2010-15-7.

Sprendimą dėl ieškinio priėmimo teisėjas priėmė pažeisdamas įstatymo nustatytą terminą – TEK 15 straipsnio 1 ir 3 dalies reikalavimų pažeidimas. TEDK 2011-1-2.

Teisėjo veiksmuose yra pareigingumo principo pažeidimo požymių, nes jis neužtikrino nepriekaištingo savo pareigų atlikimo, jog nagrinėjant bylas nebūtų pažeisti įstatymų nustatyti procesiniai terminai, tačiau nėra jokių duomenų, kad taip nutiko dėl teisėjo tyčinės kaltės ar vengimo šias pareigas atlikti. TEDK 2011-2-3.

Teisėja, nesuteikdama advokatui teisės pasisakyti bei pateikti naujus įrodymus, apribojo jo galimybę pasinaudoti procesinėmis teisėmis. Teisėja nepakankamai dėmesingai reagavo į proceso dalyvio pareikštą prašymą ir neužtikrino, kad protokole būtų nurodyta, kaip išspręstas prašymas bei išdėstyti jo motyvai. Komisija šiuos teisėjos veiksmus vertina kaip TEK įtvirtintų pagarbos žmogui ir pareigingumo principų pažeidimą (6 str. 3, 5 p., 15 str. 2, 3 p.). Byloje nebuvo daromas garso įrašas, teisėja, neužtikrindama nustatytų taisyklių laikymosi, buvo nepakankamai pareigingą. TEDK 2011-2-3.

Teisėja procesinius veiksmus atliko pakankamai operatyviai. Teisėjai nuo pat ieškinio pareiškimo teisme dienos kilo abejonių dėl ieškovų reikalavimų teisingumo, civilinės bylos iškėlimas teisme užsitęsė dėl objektyvių priežasčių, kadangi byla kartą buvo apeliacinės instancijos teisme, taip pat kartą buvo siųsta specialiajai teisėjų kolegijai. Taigi, nėra pagrindo teigti, jog teisėja tyčia vilkino bylą ar buvo nepareigingą. TEDK 2011-2-4.

Nors teisėjas ne visada laiku atliko savo pareigas ir tam tikrais atvejais pažeidė įstatymų nustatytus procesinius terminus, tačiau nėra jokių duomenų, kad taip įvyko dėl teisėjo tyčinės kaltės ar vengimo atlikti savo pareigas. TEDK 2011-2-5.

Terminas buvo praleistas dėl objektyvių priežasčių – didelio teisėjos darbo krūvio ir turėtų kasmetinių atostogų. Komisija pažymi, kad vienkartinis procesinio termino praleidimas, esant objektyvioms tai pateisinančioms priežastims, savaime nereiškia teisėjos aplaidaus pareigų atlikimo ir nesudaro pagrindo spręsti, kad yra teisėjo drausminio pažeidimo požymiai. TEDK 2011-3-1.

Komisija neturi teisės kištis į teismo procesinę veiklą ir vertinti teisėjų priimtų procesinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo. Kita vertus, teisėjų nekompetencija ir neprofesionalumas, priimant procesinius sprendimus, sudaro

drausminės atsakomybės klausimą. Šiuo atveju dos teismo teisėjos, sprendamos dėl bylos nepriimtino bendrosios kompetencijos teisme, nesivadovavo specialios teisėjų kolegijos nutartimis, kuriose 2006-2010 metais buvo aiškiai pasisakyta dėl bylų teisingumo. Specialiosios teisėjų kolegijos nutartyse sprendžiamas kiekvienas atvejis individualiai, bet šiuo klausimu kolegijos praktika yra aiški, nuosekli ir ilgametė. Teisėjų kolegija formaliai, tik apsiribodama žodine ieškinio traktuote sprendė dėl bylos pobūdžio, neįvertino, kad tai yra byla dėl vaiko teisių ir tokiose bylose teismas turi veikti aktyviai. Siaurai suprasdamos ir vertindamos ieškinyje nurodytus reikalavimus teisėjų kolegijos teisėjos neiškėlė ir nemotyvavo, kodėl nesivadovauja Specialiosios teisėjų kolegijos nutartyse padarytomis išvadamis dėl iš esmės analogiško atvejo. Komisijos nuomone, teisėjų kolegija pernelyg formaliai pasižiūrėjo į pateikto reikalavimo dalyką, tačiau ne į pačią santykių esmę ir bylos specifiką. Komisija daro išvadą, kad teisėjų veiksmuose yra TEK įtvirtinto pareigingumo principo pažeidimo požymių (teisėjas privalo savo pareigas atlikti profesionaliai, gilintis į nagrinėjamų bylų esmę). Šiuo atveju pasireiškė teisėjų nepakankamas profesionalumas bei kompetencijos stoka. TEDK 2011-5-6.

Rašymo apsirikimo Komisija negali vertinti kaip šiurkštaus nusižengimo dėl kurio reikėtų teisėjai kelti drausmės bylą. Atkreiptinas dėmesys, kad teisėjo drausminės atsakomybės pagrindas yra akivaizdus ir šiurkštus teisėjo pareigų netinkamas vykdymas, o ne bet koks net ir mažiausias padarytas rašymo apsirikimas. Lydraštyje, su kuriuo byla buvo siunčiama į apeliacinę instanciją, buvo padaryta rašymo apsirikimo klaida, tačiau vien tai, Komisijos vertinimu, nesudaro pakankamo pagrindo teisėjai iškelti drausmės bylą. TEDK 2011-6-1.

Teisėjo (šiuo atveju – teismo pirmininko) drausminė atsakomybė gali atsirasti tik už akivaizdų (aiškų) pareigos neatlikimą. Teismo pirmininko veikloje yra tam tikrų administravimo trūkumų, tačiau negalima teigti, kad jie neabejotinai sudaro drausminės atsakomybės pagrindą. Komisija akivaizdžių pažeidimo požymių teismo pirmininko veiksmuose nenustatė. Teismo pirmininkas ėmėsi neatidėliotinių ir reikiamų priemonių pažeidimui užfiksuoti, tinkamai įforminti, nedelsiant išsamiai ištirti, nėra jokių duomenų apie ketinimus nuslėpti incidentą ar atskiras jo aplinkybes. Komisija vertina, kad teikime nurodyta aplinkybė dėl faktiškai nevysiškai veiksmingo ar neefektyvaus administravimo sudaro pagrindą svarstyti dėl teismo vadovo nepakankamo reiklumo, kuris savaime neleistų susidaryti tokioms situacijoms. Komisijos nuomone, šios nustatytos aplinkybės negali būti kvalifikuojamos kaip teisėjo, kuris veikė kaip teismo administravimo pareigūnas, aiškus pareigos neatlikimas, galintis sudaryti pagrindą drausminei atsakomybei. Teismo vadovo dalykinių savybių vertinimas neįeina į Komisijos kompetenciją ir tai nėra susiję su drausminės atsakomybės taikymu. Tokios aplinkybės gali būti pagrindas spręsti klausimą dėl gebėjimo tinkamai vadovauti teismo kolektyvui ir administravimo teisme gerinimo. Nustatyti tam tikri administracinės veiklos trūkumai nesudaro pagrindo spręsti pirmininko drausminės atsakomybės klausimą. TEDK 2011-6-3.

is dokumentus, nebuvo pakankamai atidi, nes pasirašydama nutartį, nepastebėjo nutartyje esančio su nagrinėjama byla nesusijusio teksto, kas rodo tam tikrą teisėjos aplaidumą. Komisija tai vertina kaip TEK įtvirtinto pareigingumo principo pažeidimo požymius. TEDK 2011-7-2.

Teisėja nesilaikė CPK reikalavimo, kad sprendimo nuorašas privalo būti įteiktas teismo posėdyje dalyvaujantiems asmenims jų pareikalavimu, – toks tarnybinių pareigų neatlikimas šiuo atveju vertinamas kaip teisėjos nusižengimas TEK 15 straipsnio 3 punkte įtvirtintam pareigingumo principui. TEDK 2011-7-3.

Teisėjas turi imtis veiksmų, kad bylos būtų išnagrinėtos kuo operatyviau ir per įmanomai trumpiausią laiką. Teisėja nesiėmė pakankamai priemonių skatinti procesą ir nebuvo pakankamai reikli proceso dalyviams, kad byla būtų išnagrinėta greičiau. Ji turėjo imtis atitinkamų organizacinių veiksmų ir kontroliuoti, kad klausimai, dėl kurių bylos nagrinėjimas buvo sustabdytas, būtų sprendžiami operatyviau. Tai gali būti padaryta byloje dalyvaujantiems asmenims nustatant terminą taikos sutarčiai sudaryti ar veiksams atlikti, jeigu tai pagal įstatymus veikiančios institucijos – tai terminus, kurie atitinkamais įstatymais yra nustatyti tų institucijų kompetencijai priskirtiems klausimams spręsti. Nustatytu laiku neatlikus veiksmų, turi būti sprendžiama dėl dalyvaujančių byloje asmenų atsakomybės ir bylos nagrinėjimo ją atnaujinus. Teisėjas turi vadovautis tuo, kad teisė į teisingą teismą turi būti užtikrinta operatyviu bylos išnagrinėjimu. Dėl šios asmens teisės pažeidimo, kuris pasireiškė kaip bylos nagrinėjimo nepagrįstas uždelsimas dėl teisėjo nereiklumo, valstybei gali būti taikomos sankcijos. ... Teisėjai nagrinėjant civilinę bylą daugiau nei 8 metus, jos veiksmuose yra pareigingumo principo pažeidimo požymių, nes bylos sustabdymo laiku nebuvo skirti terminai dalyvaujančių asmenų veiksams atlikti ir nereikalauta jų laikytis, nesinaudota įstatymais nustatytos procesinės atsakomybės taikymo galimybėmis. Tai konstatavusi Komisija atsižvelgia ir į tai, kad užsitęsusi bylos nagrinėjimą lėmė ir kitos, nuo teisėjos nepriklausančios priežastys. TEDK 2011-8-1.

Svarstant drausminės atsakomybės klausimą, yra svarbi teisėjo kaltė. Nagrinėjamu atveju apeliacinio skundo ir bylos medžiagos išsiuntimas į aukštesnės instancijos teismą užtruko dėl sprendimo išaiškinimo ir termino šiai nutarčiai apskusti, taip pat dėl įvykusios klaidos, kai netyčia apsirikusi teisėja skaičiavo kitą terminą. Teisėjos kaltė yra būtina drausminės atsakomybės sąlyga, o šiuo atveju nėra duomenų, kad dokumentų išsiuntimas užtruko dėl teisėjos tyčinės kaltės ar vengimo atlikti savo pareigas. Pareiginio nusižengimo požymiai gali būti nustatyti, jeigu nusižengimas yra aiškus, pažeidimas yra šiurkštus. Komisija daro išvadą, kad šiuo atveju tokios aplinkybės nenustatytos, pataria teisėjai ateityje būti atidesnei, bet neranda pagrindo jai iškelti drausmės bylą. TEDK 2011-8-5.

nta teisėjo pareiga užtikrinti, kad teismo procesiniai dokumentai būtų išsiųsti laiku. Už teismo procesinių dokumentų išsiuntimą yra atsakingi raštinės darbuotojai, todėl teisėjas neturi atsakyti už jų padarytas klaidas. TEDK 2012-1-4.

Komisija vertina, kad teismo posėdžiuose, kurie vyko po paskelbtos pertraukos arba bylos nagrinėjimo atidėjimo, nenagrinėjant bylos iš esmės, ir kuriuose teismo sudėtis nesikeitė, šis teismo sudėties nepaskelbimo faktas nelaikytinas pažeidimu, kaip pagrindu drausminei atsakomybei. TEDK 2012-2-1.

Baudžiamojo proceso kodekso 59 straipsnis aiškiai nustato, kad dėl nusišalinimo ar nušalinimo teismas nusprendžia pasitarimų kambaryje. Šiuo atveju teisėjas priimdamas protokolinę nutartį atmesti advokato prašymą dėl nušalinimo, neišeidamas priimti nutarties į pasitarimų kambarį, nesilaikė nustatytų reikalavimų. Komisija vertina, kad toks elgesys nėra tinkamas ir atkreipia į tai teisėjo dėmesį. TEDK 2012-2-1.

Klausimo išsprendimas užsitęsė dėl objektyvių priežasčių, o ne dėl teisėjos kaltės. Apie tą aplinkybę, kad šis prašymas bus sprendžiamas teisėjai grįžus iš atostogų, atsakovės advokatas buvo informuotas – teikime nurodytos aplinkybės nesudaro teisėjų drausminės atsakomybės pagrindų. TEDK 2012-2-2.

Teisėjas elgėsi nepareigingai ir neprofesionaliai, ir šiais savo veiksmais pažeidė teisėjų etikai keliamus reikalavimus – į bankroto bylos iškėlimo klausimą nebuvo įsigilinęs, jį nagrinėjo paviršutiniškai ir skubotai, nevertino byloje esančių įrodymų, neatliko išsamaus jų tyrimo bei neatidžiai tikrino padėjėjo parengtos nutarties dėl bankroto bylos iškėlimo projektą. Teisėjas pažeidė pareigingumo principą. TEDK 2012-4-3.

Pareiškėjui įteikiant teismo nutartį per apsirikimą buvo įteikti ir dokumentai iš kitos bylos. Antroji aplinkybė yra ta, kad teismo rašte „Dėl administracinės bylos išsiuntimo“ pareiškėjas neteisingai buvo nurodytas administracinėn atsakomybėn traukiamu asmeniu, nors jo statusas byloje buvo nukentėjusiojo – įžvelgtini tam tikri neapdairumo ir aplaidumo požymiai (pavyzdingumo ir pareigingumo principai reikalauja, kad teisėjas profesinėje veikloje visada veiktų profesionaliai, savo pareigas atliktų nepriekaištingai (TEK 14 str. 7 p., 15 str. 3p.)). TEDK 2012-4-5.

Skundo nagrinėjimą teisėjos kabinete nulėmė objektyvios priežastys. Dėl aplinkybių, kad pareiškėjai nebuvo parodytas dalyvavusio teismo posėdyje prokuroro įgaliojimas, Komisija pažymi, jog įstatymas nenumato prokurorui tokios pareigos pateikti savo įgalinimus dalyvauti posėdyje, nagrinėjant šios kategorijos skundus, įrodymai nėra tiriami, todėl pareiškėja neturėjo teisės užduoti prokurorui klausimų. TEDK 2012-5-6.

ėjant baudžiamąsias, administracinių teisės bylas, egzistuoja tam tikri darbo trūkumai: baudžiamosiose bylose pažeidinėjami terminai, nevykdoma teismo posėdžių sekretorės darbo kontrolė dėl netinkamai organizuojamų teisiamųjų posėdžių, teismo posėdžiai skiriami su ilgomis pertraukomis. Administracinių teisės pažeidimų bylose pažeidinėjami bylų išnagrinėjimo terminai ir nevykdoma posėdžių sekretorės darbo kontrolė dėl netinkamo teismo posėdžių organizavimo administracinių teisės pažeidimų bylose. Civilinėse bylose taip pat nevykdoma posėdžių sekretorės darbo kontrolė. Civilinėse bylose tinkamai nepranešama apie teismo posėdžius, dėl ko jie vėliau neįvyksta, neišsiunčiamos nutartys dėl ieškinio trūkumų šalinimo, nevykdoma teismo pareiga rūpintis proceso koncentracija, ekonomiškumu – konstatuojami pareigingumo principo pažeidimų požymiai, kad teisėjas pareigas privalo atlikti nepriekaištingai, laiku, profesionaliai ir dalykiškai (TEK 15 str. 1, 3 ir 4 p.). TEDK 2012-6-1.

Civilinės bylos, susijusios su darbo teisiniais santykiais, nagrinėjimas užsitęsė. Nutarties sustabdyti civilinę bylą Komisija neturi teisės vertinti, nes tai yra išskirtinai susiję su teismo procesine veikla ir teisingumo vykdymu konkrečioje byloje. Jokių kitų aplinkybių, patvirtinančių, kad civilinės bylos nagrinėjimas būtų užsitęsęs dėl teisėjo tyčinių veiksmų ar neveikimo, Komisija nenustatė. TEDK 2012-6-2.

Teisėjo drausminės atsakomybės pagrindą sudaro akivaizdus ir šiurkštus teisėjo pareigų nevykdymas, o ne bet koks net ir mažiausias padarytas rašymo apsirikimas. Padarius rašymo apsirikimą, kuris neturėjo jokios realios įtakos teisėjo priimtam sprendimui, ir, be to, galėjo būti ištaisytas įstatymų nustatyta tvarka pareiškėjo prašymu ar teismo iniciatyva, nesudaro pagrindo patraukti teisėjo drausminę atsakomybę. TEDK 2012-6-3.

Teisėjos veiksmuose yra tam tikrų organizacinių nesklandumų, paskiriant du teismo posėdžius skirtingose bylose tos pačios dienos tai pačiai valandai, ir Komisija atkreipia teisėjos dėmesį į tai. Pareiškėjos advokato pavėluotas atvykimas į teismo posėdį ir įteikimas jam pasirašytinai sprendimo kopijos, trumpai paskelbiant sprendimo rezoliucinę dalį, traktuotinas kaip sprendimo paskelbimas, nors ir ne visiškai atitinkantis Civilinio proceso kodekse nustatytą tvarką. Siekiant išvengti galimų nesusipratimų, ateityje siūlytina proceso dalyviams neatvykus laiku į sprendimo paskelbimą įforminti šį procesinį veiksmą kaip sprendimo paskelbimą, nedalyvaujant minėtiems asmenims. Protokole tokiu atveju įrašoma, kad, neatvykus dalyvaujantiems asmenims, teismo procesinis dokumentas laikomas paskelbtu ir perduodamas raštinei. TEDK 2012-6-5.

Įstatymai tam tikrais atvejais nustato itin trumpus bylų išnagrinėjimo terminus, o teisėjai privalo vykdyti įstatymo reikalavimus ir per šiuos nustatytus terminus išnagrinėti bylas, dėl ko gali susidaryti tokia situacija, jog esant trumpam terminui tarp pranešimo išsiuntimo ir teismo posėdžio datos

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

apie posėdį gali gauti pavėluotai. Dėl tokio rū nesusipratimų apie teismo posėdžio laiką ir vietą pareiškėjui sužinojus jau po posėdžio, tačiau atsižvelgiant į tai, kad terminas minėtos kategorijos skundams išnagrinėti yra trumpas, o teisėjų bei posėdžių sekretorių darbo krūviai dideli, Komisija, turėdama duomenis, kad šiuo konkrečiu atveju pranešimai dėl posėdžio buvo išsiųsti faksu iki paskirto teismo posėdžio, vertina, kad nėra pagrindo svarstyti teisėjo drausminės atsakomybės klausimą. TEDK 2011-6-6.

Teisėjas atidėjo teismo sprendimo priėmimą ir paskelbimą, bet proceso nustatyta tvarka šio veiksmo neįformino – Komisija daro išvadą, kad teisėjo veiksmuose yra TEK įtvirtinto pareiškimo principo pažeidimo požymių. TEDK 2012-6-7.

Teisėja pažeidė įstatymo nustatytą terminą, nes turėjusi priimti ir paskelbti sprendimą ne vėliau kaip per 20 dienų, jį priėmė ir paskelbė tik po 50 dienų nuo bylos išnagrinėjimo. Teisėja nesugebėjo tinkamai organizuoti savo darbo. Uždelsdama laiku priimti sprendimą, ji pažeidė TEK 15 straipsnyje įtvirtintą pareiškimo principą. TEDK 2012-7-2.

Teismo sprendimo kopijos turi būti išsiųstos ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo paskelbimo dienos. Šiuo atveju tai buvo padaryta po 7 darbo dienų. Teisėja pažeidė įstatymo nustatytą terminą. Termino praleidimas nebuvo labai žymus ir nesukėlė rimtų neigiamų padarinių – Komisija, pakartotinai konstatuodama tam tikrus teisėjos darbo organizavo trūkumus, pripažįsta šį jos padarytą pažeidimą mažareikšmiu. TEDK 2012-7-2.

Kilus konfliktinei situacijai teismo posėdžių sekretorė, nepaisydama teisėjos reikalavimo prisėsti ir nekalbėti, vis tiek bandė pasisakyti, nors jai nebuvo suteiktas žodis. Teisėja užėmė formalią teismo posėdžio pirmininko poziciją ir ėmėsi priemonių užtikrinti posėdžio tvarką. Teisėja kalbėjo ramiai, mandagiai ir dalykiškai. Ji nėra atsakinga už situaciją, susiklosčiusią teismo posėdžio metu, ir kaip teismo posėdžio pirmininkė tinkamai sprendė šią situaciją. Jos veiksmuose etikos pažeidimo požymių nenustatyta. TEDK 2012-7-5.

Teisėja uždelsė išspręsti laikinųjų apsaugos priemonių klausimą: 2012-03-07 teisme gautą prašymą teisėja išnagrinėjo 2012-03-15. Nebuvo laikomasi įstatymo nustatyto 3 darbo dienų termino. Šis nežymus procesinio pobūdžio pažeidimas nesudaro pagrindo iškelti drausmės bylą. TEDK 2012-9-4.

TEDK sprendimai:

Teisėja nesilaikė teismų procesinių sprendimų privalomumo principo, taip pat CPK reikalavimo, kad antstolio reikalavimai vykdyti teismo sprendimus, susilaikyti nuo veiksmų, galinčių trukdyti vykdyti sprendimus, yra privalomi ir

nustatytą terminą. Tai yra teisėjams keliamojo požymiai. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

Teisėja padarė CPK nuostatų, reglamentuojančių procesinių dokumentų įteikimą, šalių informavimą, atskirojo skundo priėmimą bei jo išsiuntimą apeliacinės instancijos teismui, pažeidimus. Neužtikrinusi bylos su atskiruoju skundu perdavimo per 3 darbo dienas apeliacinės instancijos teismui, teisėja nesilaikė CPK 334 straipsnio reikalavimų, taip pat neatsižvelgė į bylos specifiką, reikalaujančią aktyvaus teismo vaidmens nagrinėjant tokias bylas (CPK 376 str.). Teisėjos neveiklumas vertinamas kaip aplaidus tarnybinių pareigų atlikimas. Tokio pobūdžio aplaidus teisėjo elgesys žemina teisėjo vardą bei kenkia teisminės valdžios autoritetui, todėl sudaro teisėjo drausminės atsakomybės pagrindą. TEDK 2012-10-10 Nr. 18P-9.

Teisėja administracinio teisės pažeidimo bylos nagrinėjimą perkėlė dėl būsimo užimtumo, o į bylos nagrinėjimą nutarė kviešti tik asmenį, kuriam surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolas. Teisėjos padaryti procesinio pobūdžio pažeidimai buvo padaryti siekiant greičiau išnagrinėti bylą, nesukėlė rimtų padarinių ir apeliacine tvarka ištaisyti, tai jie nevertinami kaip šiurkštus įstatymo pažeidimas. TEDK 2013-02-04 Nr. 18 P-4

Byloje skundus padavė nuteistasis ir kiti asmenys, o bylos išsiuntimas apeliacijai užsitęsė dėl to, kad teisėja įstatyme nustatyta tvarka sprendė asmenų prašymus atnaujinti nuosprendžio apskundimo terminą. Komisija daro išvadą, kad byla po įstatyme nustatyto termino buvo išsiųsta nagrinėti apeliacijai ne dėl teisėjos kaltės ar padaryto pažeidimo. TEDK 2013-03-18 Nr. 18 P-6

Teisėjas, kuriam buvo perduota nagrinėti baudžiamoji byla, kurioje aukštesnės instancijos teismas, priėmęs apkaltinamąjį nuosprendį, pripažino civiliniam ieškovui teisę į ieškinio patenkinimą, o klausimą dėl ieškinio dydžio perdavė nagrinėti civilinio proceso tvarka, ilgą laiką, t.y. ilgiau kaip penkis mėnesius, neatliko byloje jokių procesinių veiksmų. Teisės norma suponuoja, kad teismas turėtų atlikti papildomus procesinius veiksmus, kurie negalėjo būti atlikti baudžiamosiose bylose, kad neužsitęstų vien dėl civilinio ieškinio sprendimo baudžiamosios bylos nagrinėjimas. Teisėjas neatliko jokių veiksmų, susijusių su civilinio ieškinio parengimu nagrinėti, nepasiūlė šalims pateikti papildomus įrodymus, nereikalavo savo iniciatyva papildomų įrodymų ir neatliko jokių kitų veiksmų, kuriais būtų siekiama išnagrinėti civilinį ieškinį, į kurį patenkinimo teisė nustatyta baudžiamosiose bylose. Jokių procesinių veiksmų neatlikimas ilgą laiko tarpą, pasiruošiant bylos nagrinėjimui, nėra ir negali būti laikomas tinkamu bylos nagrinėjimu. Komisijos vertinimu tai gali būti laikoma ne vien proceso teisės normų pažeidimu, bet ir aiškiai aplaidžiai be pateisinančios priežasties neatliktos teisėjo pareigos požymiais, kas gali sudaryti pagrindą atsirasti teisėjo drausminei atsakomybei. TEDK 2013-09-16 Nr. 18 P-19.

žengimą – be pateisinamos priežasties neatliko
igos – per tris darbo dienas išspręsti laikinųjų
apsaugos priemonių taikymo klausimą, – o nutartį priėmė daugiau nei po 3 mėnesių. Dėl to teisėjas pažeidė Teisėjų etikos kodekso 15 straipsnio 1 punkte įtvirtintą pareigingumo principą. Teismo nutartis, kuria atsisakyta taikyti laikinąsias apsaugos priemones, yra teismo aktas (procesinis dokumentas), priimtas vykdant teisingumą, jo teisėtumas ir pagrįstumas gali būti tikrinamas tik Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Pareiškėjo keliamas teisėjo galimo šališkumo ir suinteresuotumo klausimas taip pat išspręstas pagal civilinio proceso reikalavimus. Pareiškėjo argumentai dėl teisėjo galimo šališkumo yra siejami su teismo nutartyje dėl atsisakymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones atliktu preliminariu ieškinio pagrįstumo vertinimu, tačiau toks teismo vertinimas yra pagrįstas Civilinio proceso kodekso 145 straipsnio 1 dalies reikalavimais (teismas dalyvaujančių byloje ar kitų suinteresuotų asmenų prašymu gali taikyti laikinąsias apsaugos priemones, jeigu šie asmenys tikėtinai pagrindžia savo ieškinio reikalavimą ir nesiėmus šių priemonių teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti nebeįmanomas). Minėtas teismo atliktas vertinimas nelaikomas neteisėtu arba galinčiu sukelti abejonių dėl teisėjo nešališkumo etikos požiūriu. Be to, teikime keliamų procesinių klausimų (šiuo atveju pagrįstumo atsisakyti taikyti laikinąsias apsaugos priemones) nagrinėjimas nepriklauso TEDK kompetencijai, todėl Komisija jų netiria ir nevertina, kitaip būtų pažeistas konstitucinis teisėjo nepriklausomumo principas. TEDK 2013-09-16 Nr. 18 P-20

Teisėjo veiksmai, aiškinant ir taikant konkrečias įstatymo nuostatas negali būti Komisijos vertinami, nes pagal kompetenciją ji neturi teisės kištis į teismo procesinę veiklą ir neturi teisės vertinti teisėjų atliktų procesinių veiksmų bei priimtų procesinių sprendimų. Teisėjo elgesys etikos aspektu galėtų būti vertinamas tik tuo atveju, jeigu būtų padarytas akivaizdus ir šiurkštus pažeidimas. Šiuo atveju nėra pateikta jokių objektyvių duomenų, kad būtų nagrinėjusi teisėja, nagrinėdama byloje jai pateiktą prašymą dėl susipažinimo su civilinės bylos medžiaga ir joje esančių dokumentų kopijų darymo, būtų piktnaudžiavusi savo turimais įgaliojimais, veikusi akivaizdžiai nevykdydama pareigų ar aiškiai aplaidžiai, todėl nėra pagrindo teisėjos drausminei atsakomybei. TEDK 2013-08-12 Nr. 18 P-16.

Teisėja nepagrįstai ilgai užtęsė bylų nagrinėjimą, formaliai taikydama trūkumų šalinimo institutą. Civilinės bylos buvo nagrinėjamos formaliai nepažeidžiant CPK nustatytos tvarkos ir terminų, tačiau pernelyg formalus teisės normų taikymas gali būti vertinamas kaip paneigiantis tikslus, kuriems šios teisės normos yra nustatytos – supaprastinta tvarka išnagrinėti civilines bylas, jeigu šių bylų šalys tam neprieštarauja ir nereikalauja nagrinėti bylos bendra ginčo teisenos tvarka. Teisėjo nesivadovavimas aiškiai suformuota aukštesnės instancijos teismo praktika tos kategorijos byloje yra savavališkas elgesys, jis nepagrįstai užtęsė daugelio teismo įsakymų išdavimą ilgam laikui. Formalus įstatymo nuostatų taikymas, vien savo nuomonės įstatymo taikymo

velgiama į susidarančias pasekmes procese ertinamas kaip teisėjo neprofesionalumas, dalykiškumo stoka ir netinkamas savo pareigų atlikimas. Dėl tokio teisėjo elgesio ir procesinių sprendimų bei jų pasekmių nukenčia teisėjo vardas, nesaugoma profesijos garbė ir prestižas, o tai kenkia teisminės valdžios autoritetui. Komisija sprendžia, kad pažeistas pareigingumo principas, kuris nustato, kad kiekvienas teisėjas privalo savo pareigas atlikti neprikaištingai, laiku, profesionaliai ir dalykiškai, nevilkinti teismo proceso, nepažeisti įstatymų ir kitų teisės aktų, teisėjus įpareigoja profesinėje veikloje savo elgesiu rodyti pavyzdį, saugoti savo profesijos garbę ir prestižą, pripažinti savo klaidas ir jas taisyti TEDK 2013-09-16 Nr. 18 P-21.

Pasitvirtino teikime nurodytos aplinkybės dėl nutartyje teisėjos padarytos klaidos – nutartyje nurodyta, jog posėdyje dalyvavo prokuroras, kuris prašė skundą atmesti, nors teismo posėdyje jis iš tikrųjų nedalyvavo. Ją Komisija vertina kaip techninę, neturėjusią įtakos priimtam procesiniam sprendimui, ji buvo ištaisyta ją pastebėjus. Teisėjo drausminės atsakomybės pagrindą sudaro akivaizdus, šiurkštus ir grubus teisėjo pareigų netinkamas vykdymas, o ne bet koks jo darbo trūkumas, kuris gali būti ištaisytas įstatymų nustatyta tvarka. Šiuo atveju pareiškėjo nurodyta teisėjos padaryta techninio pobūdžio klaida buvo ištaisyta Baudžiamąjo proceso kodekse nustatyta tvarka, nesukėlė rimtų neigiamų padarinių, todėl nėra pagrindo ją vertinti kaip šiurkštaus pažeidimo, kuris sudarytų pagrindą patraukti teisėją drausminėn atsakomybėn. TEDK 2013-03-18 Nr. 18 P-5.

Teisėja po jai pareikšto nušalinimo toliau nagrinėjo civilinę bylą iš esmės, laikydamosi nuostatos, jog nenušalinus jos nuo bylos nagrinėjimo ji priims procesinį sprendimą civilinėje byloje. Tai yra susiję su teisėjo procesine veikla aiškinant ir taikant konkrečias proceso įstatymo nuostatas. Teisėjos veiksmai, susiję su pateiktu nušalinimo pareiškimu, buvo įvertinti proceso įstatymų nustatyta tvarka ir ji buvo nušalinta nuo civilinės bylos nagrinėjimo, pripažinus jos padarytą procesinį pažeidimą. TEDK vertina, kad šiomis aplinkybėmis buvo padarytas procesinis pažeidimas, kad teisėja tęsė bylos nagrinėjimą po jai pareikšto nušalinimo, bet jis nesudaro pagrindo teisėjos drausminei atsakomybei, nes svarstant dėl teisėjos nešališkumo etikos požiūriu nėra duomenų dėl teisėjos interesų konflikto ar kitokio asmeninio suinteresuotumo. Šis vienkartinis procesinis pažeidimas nevertinamas kaip šiurkšti procesinė pažaida, sudaranti pagrindą iškelti teisėjai drausmės bylą. TEDK 2013-03-18 Nr. 18 P-10.

Teisėja pasiskyrė sau nagrinėti tame pačiame teisme dirbančios teisėjos administracinio teisės pažeidimo bylą ir ją išnagrinėjo, o tai yra Teismų įstatymo pažeidimas. Taip teisėja padarė pareiginį nusižengimą – aiškiai aplaidžiai neatliko įstatymu nustatytos teisėjo pareigos be pateisinamos priežasties, nes nevykdant aiškių įstatymo reikalavimų administracinio teisės pažeidimo byla, kuri neturėjo būti išnagrinėta tame teisme, jame buvo

is, kad ji siekė kuo operatyviau išnagrinėti bylą jokia suinteresuotumo, o įstatyme nurodytos pareigos neatliko dėl neįsigilinimo į minėtą Teismų įstatymo nuostatą buvus dideliame darbo krūviui, negali būti laikomas pateisinančiu jos veiksmus. TEDK 2013-03-18 Nr. 18 P- 8.

Teisėjų etikos kodekso pareigingumo principas reikalauja pareigas atlikti neprikaištingai, laiku, profesionaliai, vengti paviršutiniškumo. Didelis teisėjos užimtumas neatleidžia nuo pareigos nuodugnai ir išsamiai susipažinti su visa bylos medžiaga, tinkamai taikyti įstatymus. Teisėja neatidžiai susipažino su jai paskirtos civilinės bylos medžiaga, laiku nenustatė ir neįvertino, kad ši civilinė byla nenagrinėtina tame teisme. Uždelstas sprendimas persiųsti civilinę bylą apygardos teismui prailgino proceso trukmę. Teisėja nusižengė pareigingumo principui, bet prie to prisidėjo ir daugiau asmenų, kurių atsakomybės klausimas nekliamas. Byla jai buvo perduota nagrinėti po to, kai teismo administracija jau išsprendė klausimą dėl bylos perdavimo kitam teisėjui, kuomet byloje jau buvo iškeltas motyvas, patvirtinantis, kad byla negalėjo būti nagrinėjama šiame teisme. Komisija vertina visumą nurodytų aplinkybių, o taip pat ir tai, kad dėl įvykusios klaidos neatsirado sunkių padarinių, todėl nėra pagrindo teigti, kad buvo pažemintas teisėjo vardas ir pakenkta teismo autoritetui, ir sprendžia, kad teisėjos veiksmai nevertintini kaip aiškiai aplaidus teisėjo pareigos atlikimas. TEDK 2013-06-10 Nr. 18 P-15.

Pagal civilinio proceso įstatymo reikalavimus priimant protokolines nutartis protokole turi būti ir motyvai. Protokolinės nutarties priėmimas nepranešant motyvų ar jų neužrašymas protokole, Komisijos nuomone, laikytina ydinga įstatymo taikymo praktika ir atskirais atvejais gali būti vertinama kaip drausmės pažeidimas – šiurkštus procesinio įstatymo pažeidimas, – jeigu tai būtų nuolatinė teisėjo praktika, kuri pažeistų proceso dalyvių teises (pavyzdžiui, sutrukdytų jam surašyti tinkamą apeliacinį skundą, suvaržytų teisę į gynybą ar kt.). Rekomenduotina teisėjams tiksliai laikytis šių įstatymo reikalavimų. Šiuo atveju Komisija daro išvadą, kad proceso dalyvių teisės nebuvo pažeistos, o motyvai dėl klausimų išsprendimo byloje dalyvaujantiems byloje asmenims realiai buvo pagarsinti ir žinomi. TEDK 2013-02-04 Nr. 18 P-1.

Teisėjo veiksmuose [teismo priimtos nutarties nuorašo ir baudžiamosios bylos medžiagos šiek tiek pavėluotas išsiuntimas] yra pareigingumo principo pažeidimų požymių, tačiau jie nesudaro pakankamo pagrindo kilti teisėjo drausminei atsakomybei, nes nesukėlė rimtų neigiamų padarinių, todėl šiuo atveju vienkartinis procesinių terminų nesilaikymas negali būti vertinamas kaip itin šiurkštus įstatymo pažeidimas. TEDK 2013-10-24 Nr. 18 P-23

ATPK 35 straipsnis, atmetus tam tikras išimtis, nustato maksimalų vienerių metų terminą nuobaudos paskyrimui nuo pažeidimo padarymo dienos, bet administracinio teisės pažeidimo byla nebuvo išnagrinėta, o nutraukta dėl pasibaigusio administracinės nuobaudos skyrimo termino. Teisėjas nesugebėjo

yvaus nesudėtingos vieno epizodo bylos amos pasekmės. Teisėjas savalaikiai nerinko byloje įrodymų: kai liudytojai buvo atvykę į teismo posėdį, jų iš karto neapklausė, neoperatyviai užklausė dėl duomenų apie alkotesterio naudojimą, rinko perteklinius duomenis apie jo parodymų patikimumą. Teisėjas, nagrinėdamas bylą, kurioje administracinė atsakomybėn traukiamas asmuo buvo kandidatas į Lietuvos Respublikos Seimą, nesikreipė į Vyriausiąją rinkimų komisiją dėl sutikimo patraukti šį asmenį administracinė atsakomybėn. Šiuo atveju niekuo nepagrįsti teisėjo paaiškinimai, kad toks prašymas būtų užvilkinęs bylos nagrinėjimą. Priešingai, iš patikrinimo duomenų matyti, kad bylos nagrinėjimas net kelis kartus buvo atidėtas dėl minėto asmens dalyvavimo rinkimuose, o tai gerokai užtesė teismo procesą. Be to, teisėjas netaikė jokių procesinių prievartos priemonių asmenims, kurie neatvyko į teismo posėdį ir dėl to procesas taip pat užsitęsė. Taigi, administracinio teisės pažeidimo byla buvo nagrinėjama vangiai ir ilgą laiką, neužtikrinant bylos nagrinėjimo operatyvumo principo. Komisija vertina, kad yra požymių, jog teisėjas nesilaikė TEK 15 straipsnio 1, 3 ir 4 punktuose įtvirtintų pareigingumo principo reikalavimų ir savo pareigas atliko aplaidžiai. TEDK 2013-10-24 Nr. 18 P-24

Skundas dėl prokuroro priimto nutarimo buvo išnagrinėtas pažeidžiant BPK įtvirtintą 10 dienų terminą, nutartį priimant po maždaug 2 mėn. Teisėjo veiksmuose yra pareigingumo principo pažeidimų požymių, nes jis neužtikrino BPK įtvirtinto termino laikymosi; įstatymo reikalavimas yra aiškus, terminas viršytas žymiai, o teisėjo aiškinimai apie padidėjusį krūvį yra pernelyg abstraktūs ir nepaneigia įstatymo pažeidimo požymių. Teisėjo aiškinimai dėl padidėjusio darbo krūvio vertintini tik tuo aspektu, ar jam iškeltina drausmės byla. TEDK pažymi, kad ne kiekvienas proceso teisės pažeidimas gali būti vertinamas kaip teisėjo drausminės atsakomybės pagrindas. Tik šturkštus teisėjo pareigų netinkamas vykdymas gali sudaryti pagrindą iškelti jam drausmės bylą. Nors teisėjo veiksmis nesilaikant BPK įtvirtinto 10 dienų termino išnagrinėti gautą skundą dėl prokuroro priimto nutarimo nustatyta pareigingumo principo pažeidimų požymių, tačiau laikytina, kad tai nesudaro pakankamo pagrindo kilti teisėjo drausminei atsakomybei. Vertindama šiuos teisėjo veiksmus, Komisija atsižvelgia į tai, kad teisėjo padarytas pažeidimas yra vienkartinis ir didelių neigiamų pasekmių nesukėlė, nes galiausiai pareiškėjos skundas buvo patenkintas. Be to, įstatyme nustatyto termino praleidimui galėjo turėti įtakos vasaros laikotarpio išaugęs teisėjo darbo krūvis ir užimtumas. Atsižvelgdama į aplinkybių visumą, Komisija sprendžia, kad teisėjo apsvarstymas Komisijoje yra jam pakankamas poveikis, todėl nusprendžia tuo apsiriboti ir atsisakyti iškelti teisėjui drausmės bylą. TEDK 2013-10-24 Nr. 18 P-25

Teisėja, formaliais pagrindais palikusi skundą nenagrinėtą, net nesiėmusi jokių veiksmų išsiaiškinti svarbių su įtariamajam įstatymo suteiktų teisių įgyvendinimu susijusių aplinkybių, nebuvo pakankamai pareiginga ir neužtikrino vienos iš pagrindinių įtariamojo teisių – turėti savo pasirinktą gynėją. Komisija daro išvadą, kad šiuose teisėjos veiksmuose yra TEK įtvirtintų

umo principų (6 str. 1 p., 15 str. 1 p.), teises ir laisves bei nepažeisti įstatymų ir kitų teisės aktų, pažeidimo požymių, kas sudaro pagrindą teisėjai iškelti drausmės bylą. Be to, teisėjai, palikus nenagrinėtą įtariamąjo gynėjo skundą, kuriuo įtariamajam asmeniui pratęstas suėmimo terminas, teisėja neišnagrinėjo teismui paduoto skundo, t.y. neatliko konkrečios teisėjo pareigos. Šios pareigos atlikimas įtvirtintas BPK 130 straipsnyje – aukštesniojo teismo teisėjas privalo išnagrinėti skundą ne vėliau kaip per septynias dienas nuo jo gavimo dienos. Dėl teisėjo pareigos – išnagrinėti skundą dėl nutarties pratęsti suėmimo terminą, neįvykdymo atsirado neigiamos pasekmės – buvo apribota žmogaus laisvė. Proceso taisyklių, kuriose įgyvendinti principai, turintys užtikrinti pagrindines žmogaus teises, laikymasis ir tikslus vykdymas neabejotinai yra svarbi teisėjo pareiga, kuri nebuvo atlikta, kas pagal Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalį pripažįstama teisėjo vardą žeminančiu poelgiu. TEDK 2013-10-24 Nr. 18 P-26

TGT sprendimai:

Teisėjas, rengdamas administracinę bylą nagrinėti teismo posėdyje, nesusipažino su visais prie šios bylos pridėtais dokumentais, esančiais bylos aplanke, ir nepastebėjo su ja nesusijusių kitos administracinio teisės pažeidimo bylos dokumentų. Tai vertintina kaip aiškiai aplaidus teisėjo pasirengimo nagrinėti administracinio teisės pažeidimo bylą pareigos atlikimas. TGT 2010-02-17 Nr. 21P-1.

Teisėja, skelbdama teismo sprendimą civilinėje byloje, sprendimo nebuvo surašiusi pagal CPK 268 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Teisėja neužtikrino, kad tinkamai būtų įgyvendinta byloje dalyvaujančių asmenų teisė gauti teismo sprendimo nuorašą iškart po jo paskelbimo. Teisėja neįvykdė patvirtintoje darbo su teismų informacine sistema LITEKO tvarkoje numatytos pareigos užtikrinti informacijos, duomenų įvedimą, taip pat ir sprendimų patalpinimą LITEKO sistemoje. Taip buvo apsunkintas atsakovo teisės į apeliaciją įgyvendinimas. Tokiu aplaidžiu elgesiu teisėja pažemino teisėjo vardą ir pakenkė teismo autoritetui. TGT 2010-04-08 Nr. 21P-2.

Teisėja baudžiamąją bylą nagrinėjo penkerius metus. Šioje byloje nepateisinamai ilgai užtruko pasirengimas nagrinėti bylą iš esmės. Ekspertizė buvo atliekama vienerius metus ir aštuonis mėnesius, po ekspertizės akto gavimo bylos nagrinėjimas buvo atidėtas dešimt kartų, byla buvo perduota ikiteisminiam tyrimui papildyti, o po to šios bylos nagrinėjimas buvo atidėtas dar šešis kartus. Proceso metu buvo vėluojama išsiųsti reikiamas nutartis, ekspertizės eiga pasidomėta nepateisinamai vėlai, kai kuriais atvejais bylos nagrinėjimas buvo atidedamas vien formalaus prašymo pagrindu, kaltinamojo akto defektai išvelgti tik per keletą metų nuo bylos gavimo teisme. Kaltinamasis piktnaudžiavo proceso galimybėmis, stengėsi jį vilkinti, o teismas situacijos tinkamai nevaldė ir nekontroliavo. Teisėja optimaliai neorganizavo bylos

gynėjų argumentus, kuriais buvo grindžiami į ius. Ilgas bylos nagrinėjimas, atsižvelgiant į įstatyme nustatytus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminus už nesunkių nusikaltimų padarymą, akivaizdžiai kenkia teisingumo įgyvendinimui. Nutartyje dėl ekspertizės skyrimo teisėja klaidingai nurodė, kad ji priimta teisiamajame posėdyje, dalyvaujant nurodytiems prokurorui ir gynėjams. Teisėja nesilaikė TEK reikalavimų ir taip aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas. TGT 2010-05-03 Nr. 21P-3.

Teisėjas, neatidžiai susipažindamas su pateikta medžiaga, dėl to nepastebėdamas nusišalinimo pagrindo egzistavimo ir išspręsdamas su nuosprendžio vykdymu susijusį klausimą baudžiamojoje byloje, kurioje jis anksčiau buvo pripažintas nukentėjusiuoju, nesilaikė TEK reikalavimų ir taip aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas. Tokiu aplaidžiu elgesiu teisėjas pažemino teisėjo vardą ir pakenkė teismo autoritetui. TGT 2010-05-31 Nr. 21P-4.

Teisėjas neužtikrino, kad tinkamai būtų įgyvendinta byloje dalyvaujančių asmenų teisė gauti teismo sprendimo nuorašą iš karto po jo paskelbimo. TGT vertinimu, nors teisėjas paaiškino, kad su asmeniu geranoriškai susitarė, jog jis atvyks pasiimti sprendimo kitą jam patogią dieną, tai negali būti pateisinama priežastis nesilaikyti CPK reikalavimų. TGT 2010-06-14 Nr. 21P-5.

Teisėja, vykdydama pareigines funkcijas, ne visada tinkamai organizavo savo darbą, ne visada elgėsi pareigingai, rūpestingai ir atidžiai: pasiėmė nemokamų atostogų, nors tomis dienomis turėjo daug darbo, neatvyko į darbą be pateisinamos priežasties, daug kartų nesilaikė įstatymų nustatytų pirmojo teisiamojo posėdžio baudžiamojoje byloje paskyrimo, procesinių dokumentų surašymo, paskelbimo terminų ir procesinių dokumentų nuorašų išsiuntimo tvarkos, tuo aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas.

Teisėja sistemingai nesilaikė BPK nustatytų terminų, keletą kartų nesiėmė visų įmanomų priemonių, kad įvyktų teismo posėdis, nepakankamai kontroliavo jos nurodymus vykdančios posėdžių sekretorės darbą, surašant nuosprendžius buvo neatidi ir nerūpestinga, rašymo apsirikimus taisė pažeidžiant procesines jų taisymo taisykles, pavieniais atvejais atskirose baudžiamosiose bylose laiku neišsprendė bausmių bendrinimo nuteistajam klausimo, nenurodė nuosprendyje jo apskundimo tvarkos, neįteikė nuosprendžio nuorašų proceso dalyviams, nesiėmė priemonių, kad bylose dalyvaujantys asmenys pateiktų nustatytos formos medicininės pažymas dėl ligos. Dėl teisėjos nemokamų atostogų ir neatvykimo į darbą nebuvo atlikta keletas procesinių veiksmų jos nagrinėtose baudžiamosiose bylose. Teisėja, padarydama šiuos pažeidimus, pažemino teisėjo vardą ir pakenkė teismo autoritetui. TGT 2010-06-14. Nr. 21P-6.

TEDK pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 46 straipsnis nustato konkrečius draudimus, t. y. ši norma yra imperatyvi, ir kad apeliacinės instancijos teismas, panaikindamas teisėjo nutartį, nurodė, jog ši

įstatymo nuostatą, padarė išvadą, kad teisėjas advokatų kontoroje pakankamai neišigilinęs į bylos esmę ir neišsiaiškines, ar toks procesinis veiksmas nepažeis imperatyvios teisės normos nustatyto advokato veiklos imuniteto. TEDK konstatavo, kad teisėjas A. R. pažeidė TEK 15 straipsnio 1, 3 ir 4 punktus ir iškėlė jam drausmės bylą.

TGT nepakankamai pagrįstomis laiko TEDK išvadas, kad teisėjas priėmė nutartį pakankamai neišigilinęs į bylos esmę ir neišsiaiškines, ar toks procesinis veiksmas nepažeis imperatyvios teisės normos, advokato veiklos imuniteto, ir kad teisėjas padarė akivaizdžią teisės taikymo klaidą. Teisės taikymo klaidos padarymas savaime nereiškia teisėjo drausminės atsakomybės pagrindo egzistavimo.

TGT neturi pagrindo abejoti teisėjo pareigingumu vien dėl fakto, kad jis Advokatūros įstatymo nuostatas aiškino ir taikė kitaip negu aukštesniosios instancijos teismas, panaikines teisėjo nutartį. Įstatymo formuluotės nėra vienareikšmiškos, todėl egzistuoja prielaidos, kad jos suprantamos, aiškinamos ir taikomos nevienodai, ypač iki tol, kol nėra suformuota atitinkama teismų praktika. TGT 2010-10-25 Nr. 21P-8.

Teismo pirmininkės vykdyta teismo veiklos kontrolė nebuvo efektyvi, nes nustatyti administravimo trūkumai – nesisteminę, neefektyvi vidaus kontrolė, nepateisinamai ilgai nepastebėti esmingi ir sisteminę darbo trūkumai, kurie sudarė prielaidas neigiamiems teisiniams padariniams atsirasti (teismo pirmininkė tik po beveik trejų metų nuo vadovavimo teismui pradžios pastebėjusi, kad teisėja į raštinę nepridavė 142 administracinių teisės pažeidimų bylų, nevykdė sistemingos ir efektyvios teismo vidaus kontrolės). Teismo pirmininkė pažeidė TEK 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą pareigingumo principą. TGT 2010-11-29 Nr. 21P-9.

TEDK iškėlė teisėjui drausmės bylą už tai, kad teisėjas, nepatikrinęs, ar asmuo neturi imuniteto, ir priimdamas nagrinėti priešpriešinį kito asmens skundą, pateiktą prieš Seimo narį, galimai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą Seimo nario imunitetą nuo baudžiamosios atsakomybės be Seimo sutikimo, nesant tai pateisinančių priežasčių, aiškiai aplaidžiai atliko teisėjo pareigas ir pažeidė TEK 15 straipsnyje įtvirtintą pareigingumo principą, kurio vienas iš reikalavimų – nepažeisti Lietuvos Respublikos Konstitucijos, tarptautinių sutarčių, įstatymų ir kitų teisės aktų. Teisėjas paaiškino, kad priimdamas nutartį jis žinojo ir įvertino, jog asmuo yra Seimo narys, tačiau jo imuniteto panaikinimo klausimas priimant šią nutartį nebuvo ir neturėjo būti sprendžiamas. TGT pagal savo kompetenciją negali spręsti nei nutarties atitikties BPK, nei jokių Seimo nario kvestionuojamo teismo procesinio dokumento teisėtumo ir pagrįstumo klausimų, nes priešingu atveju būtų sudarytos prielaidos pagrįstai manyti, kad yra kišamasi į teismo veiklą – teisingumo vykdymą. TGT 2011-02-04 Nr. 21P-1.

bylų nagrinėjimo, tvarkymo ir saugojimo r kitų procesinių dokumentų surašymo terminų, laiku neperdavė bylų raštinei, vilkino civilinių bylų nagrinėjimą. TGT daro išvadą, kad teisėja aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas ir pažeidė 15 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 punktus, nes teisėjas privalo nepažeisti Lietuvos Respublikos įstatymų, surašyti procesinius dokumentus taip, kad jie atitiktų įstatymų reikalavimus, savo pareigas atlikti nepriekaištingai ir laiku, nevilkinti teismo proceso. TGT 2011-03-21 Nr. 21P-3.

Teisėjas neužtikrino tinkamo darbo organizavimo – nesilaikė ATP bylų nagrinėjimo tvarkos ir terminų: šešiolikoje bylų ilgiau kaip šešis mėnesius nebuvo atlikti jokie procesiniai veiksmai; dvidešimt trijose bylose dėl administracinės nuobaudos paskyrimo ilgiau kaip tris mėnesius nebuvo atliekami procesiniai veiksmai; dvidešimt vienoje byloje asmenys buvo nubausti arba jiems paskirta bauda buvo pakeista į areštą, jų tinkamai neinformavus apie teismo posėdį. Teisėjas tinkamai neįformino savo atliekamų procesinių veiksmų; viena byla teisėjo žinioje buvo ilgiau kaip vienerius metus; bylose, kuriose buvo priimta nutartis pratęsti administracinės nuobaudos skyrimo terminą, ilgą laiką nebuvo atliekami jokie procesiniai veiksmai, o vėliau iš karto buvo priimtas procesinis sprendimas teiseną nutraukti. TGT pripažino TEK 14 straipsnio 7 punkto ir 15 straipsnio 3 ir 4 punktų pažeidimus. TGT 2011-04-26 Nr. 21P-5.

Teisėjas neužtikrino tinkamo darbo organizavimo – nesilaikė ATP bylų nagrinėjimo tvarkos ir terminų: dvidešimtyje bylų ilgiau kaip šešis mėnesius nebuvo atlikti jokie procesiniai veiksmai; vienuolikoje bylų dėl nuobaudos paskyrimo ilgiau kaip tris mėnesius nebuvo atliekami procesiniai veiksmai; trisdešimt trijose bylose nebuvo atsakymų į teismo pavedimus dėl asmenų atvedinimo, gyvenamosios vietos nustatymo; trys bylos teisėjo žinioje buvo ilgiau kaip vienerius metus; keturiose bylose nuo vieno byloje atlikto veiksmo iki kito buvo praėjęs nepateisinamai ilgas laiko tarpas. TGT pripažino TEK 14 straipsnio 7 punkto ir 15 straipsnio 3 ir 4 punktų pažeidimus. TGT 2011-05-31 Nr. 21P-7.

TEDK sprendė, kad teisėjas buvo neatidus, bylą nagrinėjo paviršutiniškai, neįsigilino į jos faktines aplinkybes, nesivadovavo aiškiais faktiniais bylos duomenimis. Taikydamas įstatymą, dėl aiškaus aplaidumo netinkamai nustatė aplinkybes, pažeidė draudžiančiąją įstatymo nuostatą. Šie jo veiksmai sukėlė reikšmingas pasekmes – nepagrįstai ir neteisėtai lygtinai buvo paleistas nuteistasis, kuriam dar buvo likusi didelės trukmės ir žymi neatlikta laisvės atėmimo bausmės dalis – 11 metų 8 mėnesiai ir 29 dienos – pažeidė TEK 15 straipsnio 1, 3 ir 4 punktus. TGT vertino, kad teisėjas pažeidė draudžiančiąją įstatymo nuostatą. Teisėjo veikla įvertinta kaip aiškiai aplaidus teisėjo pasirengimo nagrinėti ir kruopščiai bei atidžiai išnagrinėti bylą pareigos atlikimas, bet ji neigiamų pasekmių nesukėlė – padarytos teisės normų taikymo klaidos ištaisytos aukštesnės instancijos teisme ir nuteistasis grąžintas atgal į laisvės atėmimo vietą. Ši aplinkybė neteikia pagrindo kitokiam, nei pirmiau

imui. Teisėjo poelgiais buvo pažemintas teisėjo
tetui. TGT 2011-11-25 Nr. 21P-8.

Teisėja, nagrinėdama ATP, baudžiamąsias ir civilines bylas, neužtikrino tinkamo savo darbo organizavimo – daugelyje šių bylų nesilaikė jų nagrinėjimo tvarkos ir terminų, tinkamai neįformino savo atliekamų procesinių veiksmų, pažeidė proceso dalyvių teisę į greitą ir operatyvų teismo procesą. Teisėja jai padedantiems teismo darbuotojams nebuvo reikli ir neužtikrino, kad procesiniai sprendimai nustatyta tvarka ir laiku būtų paskelbti sistemoje „LITEKO“: pažeisti Lietuvos teismų informacinės sistemos nuostatų 37 punkto reikalavimai duomenis į vietinę duomenų bazę įrašyti (įkelti) per nustatytą trijų darbo dienų terminą; keliose išnagrinėtose bylose procesiniai sprendimai į informacinę sistemą „LITEKO“ buvo įkelti anksčiau nei jie buvo priimti (paskelbti); ne visada į informacinę sistemą „LITEKO“ buvo įrašoma (įkeliamą) teisėjos išnagrinėtoje byloje priimto procesinio sprendimo nuasmeninta versija. TGT pripažino TEK 14 straipsnio 1, 2, 3 ir 7 punktų, 15 straipsnio 1, 3 ir 4 punktų pažeidimus. TGT 2011-11-25 Nr. 21P-9.

Teisėja teismo posėdžių metu su atsakove bendraudama rusų kalba, nesilaikė TEK 15 straipsnio 1 ir 3 punktų reikalavimų ir taip aiškiai aplaidžiai atliko savo pareigas. Tokiu teisėjos R. K. poelgiu buvo pažemintas teisėjo vardas ir pakenkta teismo autoritetui. TGT 2012-01-20 Nr. 21P-1.

Teisėjas pažeidė procesinį terminą, nes baudžiamosios bylos su apeliaciniu skundu apeliacinės instancijos teismui išsiuntimą uždelsė beveik mėnesį, kai baudžiamąjo proceso įstatymas įpareigoja tai atlikti per trijų dienų laikotarpį. Teisėjo poelgis neatitinka TEK 15 straipsnyje numatyto pareigingumo principo, reikalaujančio, be kita ko, nepažeisti teisės akto, reglamentuojančių procesinius terminus, bei numatančio reikalavimą teisėjo pareigas atlikti nepriekaištingai, laiku ir nevilkinti teismo proceso. TGT 2012-02-24 Nr. 21P-3.

Teisėjas gavo baudžiamąją bylą savo žinion, paskyrė teismo posėdį, bet jokių procesinių veiksmų neatliko beveik vienerius metus. Tai rodo, kad jis bylą nagrinėjo paviršutiniškai, nesurinko visų duomenų, reikšmingų klausimui dėl baudžiamąjo proceso nutraukimo spręsti, nors pagal pareigas baudžiamajame procese privalėjo būti aktyvus. Taikydamas įstatymą, dėl aiškaus aplaidumo nenustatė visų svarbių aplinkybių, pažeidė baudžiamąjo įstatymo nuostatą. Šie jo veiksmai sukėlė reikšmingas neigiamas pasekmes – kaltinamajam asmeniui baudžiamasis procesas buvo nutrauktas, nors iš tikrųjų dar ir šiuo metu patraukimo baudžiamajon atsakomybėn senaties terminas nesujęs. Tai vertintina kaip aiškiai aplaidus teisėjo pasirengimo nagrinėti ir kruopščiai bei atidžiai išnagrinėti bylą pareigos atlikimas. Tokiu teisėjo poelgiu buvo pažemintas teisėjo vardas ir pakenkta teismo autoritetui, pažeisti TEK 15 straipsnio 3 ir 4 punktai. TGT 2012-03-23 Nr. 21P-4.

kaujančio ir teismo posėdžiui vadovaujančio ti atvykusius byloje dalyvauti šauktus asmenis, informuoti proceso dalyvius apie teismo sudėtį, išaiškinti byloje dalyvaujančių asmenų teises ir pareigas, pranešti apie daromą garso įrašą, tačiau to nepadarė. Teisėja, teismo posėdžio metu išeidama iš posėdžio salės ir dėl to nieko nepaaiškindama posėdžio dalyviams, elgėsi nemandagiai, nepagarbiai ir jiems nesuprantamai. TEDK pažymėjo, kad trumpalaikės teismo posėdžio pertraukos suprantamos ir įforminamos kaip procesinės pertraukos turi būti ne visada. Tokiu atveju posėdžio nutraukimai ar teisėjo pasišalinimai iš posėdžio salės, kurie dėl įvairių priežasčių (pvz., paimti ar perduoti dokumentus, neatidėliotinai atlikti tam tikrus veiksmus ne posėdyje ar dėl teisėjo ar kitų asmenų asmeninių, sveikatos, higienos reikalų) yra įmanomi, turi būti pateisinami ir bent minimaliai išaiškinami. Teisėjas turi elgtis taip, kad byloje dalyvaujantiems asmenims nesusidarytų nuomonė, kad teisėjas bylai gali būti nepasirengęs ar jos neskaitęs. Teisėjo elgesys turi būti motyvuotas, kad nesusidarytų įspūdis, kad posėdis yra chaotiškas, o teisėjo veiksmai nelogiški, nesuprantami ir nepaaiškinami. Pasibaigus posėdžiui, teisėja proceso dalyvių neinformavo apie parengiamojo teismo posėdžio pabaigą ir posėdžio rezultatus. TEDK sprendė, kad parengiamasis teismo posėdis nebuvo tinkamai vedamas ir kontroliuojamas, nebuvo aiškios ir motyvuotos proceso eigos, aiškių posėdžio rezultatų, ir vertino, kad teisėjos veiksmai galėjo būti nesuprasti ir vertinami kaip nemandagūs, nepagarbūs posėdžio dalyviams, nemotyvuoti. TGT sprendžia, kad pagrįstai konstatuotas teisėjos drausminės atsakomybės pagrindo požymių egzistavimas. Teisėja, pirmininkaudama parengiamajam teismo posėdžiui, nesilaikė elementarios procesinio įstatymo nustatytos teismo posėdžio vedimo tvarkos ir taip suvaržė dalyvaujančių byloje asmenų procesines teises. Toks teisėjos elgesys vertintinas kaip neatitinkantis TEK 15 straipsnio 1 ir 3 punktų. TGT 2012-04-27 Nr. 21P-5.

Teisėja, būdama nukentėjusiąja baudžiamojoje byloje, kurioje jos dalyvavimas teismo posėdžiuose pripažintas būtinu, neatvykdama į teismo posėdžius, apie kuriuos buvo tinkamai informuota, ir nepranešdama apie neatvykimo priežastis, nesilaikė TEK 14 straipsnio 1, 2 punktų bei 15 straipsnio 1 punkto reikalavimų ir taip pažemino teisėjo vardą bei pakenkė teismo autoritetui. TGT 2012-04-27 Nr. 21P-6 (LAT 2012-06-29 nutartis byloje Nr. 1P-486/2012).

LAT nutartis:

TEDK iškėlė drausmės bylą, nes sprendė, kad teisėja, nepatikrinusi, ar asmuo neturi imuniteto kaip teisėjas, nepareikalavusi prokuroro duomenų apie tai bei duodama prokurorui sutikimą taikyti imunitetą turinčiam asmeniui procesinę prievartos priemonę, taip pažeisdama teisėjos imunitetą, nesant tai pateisinamų priežasčių, teisėjos pareigas atliko aiškiai aplaidžiai.

TGT sprendimu nutarta nutraukti teisėjos drausmės bylą. TGT nurodė, kad teisėjų imunitetas nėra absoliutus, teisėjams garantuojamas funkcinis imunitetas

mo užtikrinimu einant pareigas. TGT nurodė, taikyti Teismų įstatymo 47 straipsnio 2 dalyje neįvardytą procesinę prievartos priemonę, susijusią su informacijos apie privatų asmens gyvenimą rinkimu, teisėjos imuniteto nepažeidė ir nepadarė nei pareiginio, nei teisėjo etikos pažeidimo, tad drausminės atsakomybės pagrindo teisėjos veikloje nėra.

LAT pažymėjo, kad teisėjo (teisėjų kolegijos) sprendimo pripažinimas neteisėtu ir (ar) nepagrįstu savaime nereiškia, kad teisėjas (teisėjų kolegija), kurio (kurios) sprendimas pripažintas neteisėtu ir (ar) nepagrįstu, savo pareigas atliko akivaizdžiai aplaidžiai. LAT 2010-11-09 nutartis byloje Nr. 1P-640/2010.

16 straipsnis. Solidarumas

Vadovaudamasis solidarumo principu teis jas privalo laikytis –i taisykli :

- 1) teis j tarpusavio santykius gr sti pasitik jimu, s fliningumu, tolerancija, takti–kumu ir mandagumu;
- 2) pad ti vienas kitam darbin je veikloje, keistis gyta patirtimi ir fliniomis;
- 3) pad ti vienas kitam apsiginti nuo –meifto fliniasklaidoje, neadekva ios kritikos ar profesinio diskreditavimo.

TEDK sprendimas:

Teisėjos pasisakymai, jog Lietuvos valstybė, o konkrečiai viena iš sudėtinių jos valdžios dalių – teismų sistema, neužtikrina valstybės piliečių ir kitų šalies gyventojų procesinių teisių gynybos, yra nesuderinami su pagarba valstybei ir lojalumu jai. Tokie teisėjos pasisakymai yra etiškai neleistini, neatitinka teisėjo etikos reikalavimų ir kenkia teisėjo profesijos garbei bei prestižui. Yra požymių, kad teisėja viešais pareiškimais pažeidė solidarumo principą, reikalaujanti, kad teisėjai susilaikytų nuo profesinio diskreditavimo, nemažintų pasitikėjimo teismais ir teisėjais. TEDK 2012-05-16 Nr. 18P- 6.

TGT sprendimai:

Teisėjas savo, kaip Lietuvos Respublikos piliečio, teises ir pareigas turėtų įgyvendinti taip, kad būtų laikomasi ir TEK. Teisėjas privalo grįsti savo pasisakymus neutralumu, korektiškumu, mandagumu bei santūrumu, kad būtų išlaikyta atitinkama pusiausvyra tarp laisvės į nuomonės reiškimą ir teisėjo pareigų kilnumo išsaugojimą. Jis gali dalyvauti debatuose dėl teisėjų ir teismų veiklos tobulinimo, tačiau privalo vengti bet kokių nepagrįstų vertinimų ir (arba) pasisakymų, kuriais gali būti kompromituojamas konkrečių teisėjų nepriklausomumas bei jų nešališkumas vykdant teisingumą. Teisėjos pasisakymas netoleruotinas, neatitinkantis santūrumo, mandagumo ir korektiškumo reikalavimų, nes buvo vartojama netinkama leksika, reiškiamą panieką kitiems visuomenės nariams; pasisakymas apie teisėjus yra užgaulus, nemandagus bei netaktiškas, juo išreiškta neigiama nuomonė apie konkrečius teisėjus ir jie viešai apkaltinti. Faktinių duomenų apie teisėjos interviu

ija suprato savo pasakytų teiginių reikšmę ir jų išsakyti teiginiai bus paskleisti per visuomenės informavimo priemones. Taip kalbėdama teisėja akivaizdžiai siekė diskredituoti jai neįtikėjusius teisėjus, sumenkinti jų ir teismo, kaip vienos iš valstybės valdžių, autoritetą. TGT padarė išvadą, kad teisėja šiurkščiai pažeidė TEK 13 straipsnio 3, 5, 6 ir 7 punktų, 14 straipsnio 1 ir 2 punktų, 16 straipsnio 1 punkto reikalavimus. TGT 2012-12-23 Nr. 21P-10.

Teisėjo siekis primygtinai išsiaiškinti rūpimus klausimus su teisėja po to, kai jau kartą buvo gautas jos atsakymas, tapo tarpusavio nesupratimo, peraugusio į konfliktą, priežastimi. Tokie veiksmai buvo pakankami juos vertinti nesuderinamais su pareiga teisėjų tarpusavio santykius grįsti pasitikėjimu, sąžiningumu, tolerancija, taktiškumu ir mandagumu (TEK 16 straipsnio 1 punktas). TGT 2012-01-20 Nr. 21P-2 (LAT 2012-05-31 nutartis byloje Nr. 1P-138/2012).

LAT nutartis:

Teisėjas telefoninį pokalbį įrašė, nesant pokalbio pašnekovės (kolegės teisėjos) sutikimo ir neinformavus jos apie daromą įrašą. Bendrųjų etiketo taisyklių, gerų manierų laikymasis reikalauja apie ketinamą įrašyti telefoninį pokalbį informuoti pašnekovą ir gauti jo sutikimą. Įrašydamas pokalbį ir taip rinkdamas informaciją apie kolegę teisėją, neturėdamas jos sutikimo, ir vėliau atskleisdamas šio įrašo turinį, teisėjas nesilaikė bendrųjų etiketo normų, taip pat TEK reikalavimų. TGT sprendime padaryta pagrįsta išvada, kad telefoninio pokalbio garso įrašo darymas turint tikslą jį panaudoti prieš kitą teisėją yra netoleruotinas, neatitinkantis padorumo, sąžiningumo, taktiškumo, mandagumo ir garbingumo reikalavimų (TEK 16 straipsnio 1 punktas). TGT 2012-01-20 Nr. 21P-2 (LAT 2012-05-31 nutartis byloje Nr. 1P-138/2012).

17 straipsnis. Profesinės kvalifikacijos kėlimas

Vadovaudamasis profesinės kvalifikacijos kėlimo ir karjeros principais teisėjas privalo laikytis šių taisyklių:

- 1) nuolat kelti savo profesinės kvalifikaciją;
- 2) nesiekti, kad karjerai būtų sudarytos išskirtinės lengvatos.

BTEP:

Kompetencijos ir orumo principas:

Kompetencija ir orumas yra būtinos sąlygos tinkamam teisėjo pareigų vykdymui.

Taikymas:

- 6.1 Teisėjo pareigos yra svarbesnės už jo kitą vykdomą veiklą.
- 6.2 Teisėjas savo profesinę veiklą turi skirti teisėjo pareigų vykdymui, kuri apima ne tik teisminių funkcijų ir įsipareigojimų teisme įgyvendinimą, bylą

eisėjo pareigomis arba teismo veikla susijusių

6.3 Teisėjas turi imtis pagrįstų veiksmų išsaugoti ir pagerinti savo žinias, įgūdžius ir asmenines savybes, būtinas teisėjo pareigų vykdymui, pasinaudodamas mokymais ir kitomis galimybėmis, kurios turėtų būti prieinamos teisėjams ir kontroliuojamos teismų institucijų.

6.4 Teisėjas turi žinoti tarptautinės teisės raidą, įskaitant tarptautines konvencijas ir kitus dokumentus, nustatančius žmogaus teisių normas.

6.5 Teisėjas turi vykdyti visas teisėjo pareigas, įskaitant ir veiksmingą, teisingą bei pakankamai greitą sprendimų priėmimo procesą.

6.6 Teisėjas visuose teismo procesuose turi palaikyti tvarką ir tinkamai elgtis, išlikti kantrus, vertas pagarbos ir mandagus su bylos šalimis, prisiekusiaisiais, liudytojais, advokatais ir kitais asmenimis, su kuriais teisėjas bendrauja pagal savo kompetenciją. Panašaus elgesio teisėjas reikalauja iš teisės atstovų, teismo personalo ir kitų asmenų, kurių veiklą jis įtakoja, kuriems jis vadovauja arba kuriuos jis kontroliuoja.

6.7 Teisėjas negali užsiimti veikla, nesuderinama su teisėjo vykdomų pareigų orumu.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Teis jai sipareigoja laikytis –io kodekso reikalavim .

Teis jai savo noru priima reikalavim j socialiniam statusui ypatumus.

Teism savivaldos institucijos bei teism administracijos pareig nai imasi priemoni uftikrinti, kad –iame kodekse, Teism statyme, tarptautiniuose teis s aktuose nustatytos moral s ir etikos normos b t flinomos kiekvienam teis jui ir pretendentui teis jus.

Teis jai ufl –io kodekso pafleidimus traukiami atsakomyb n Lietuvos Respublikos teism statymo nustatyta tvarka.

Tšs Kodeksas sigalioja nuo pri mimo dienos.

LAT nutartis:

Paaiškinimo išsiuntimas paštu Komisijos posėdžio dieną, realiai žinant, jog Komisija paaiškinimo laiku negaus, gali būti vertinamas kaip piktnaudžiavimas TEDK nuostatuose įtvirtinta teise. Teisėjas, elgdamasis protingai, apdairiai ir sąžiningai, privalėjo tai suprasti bei atitinkamai numatyti savo veiksmus. Jeigu teisėjas iki posėdžio pradžios nepateikia paaiškinimo, posėdyje nedalyvauja ir žodžiu neduoda paaiškinimo Komisijai, tai jis savo iniciatyva neįgyvendina Nuostatuose suteiktų teisių. LAT 2012-03-27 nutartis byloje Nr. 1P-137/2012.